

DONOSTIA LAGUNKOIA HIRI PLANA

SAN SEBASTIÁN AMIGABLE. PLAN DE CIUDAD

EKINTZA PLANA EGITEKO OINARRIZKO
DOKUMENTUA

Lanerako dokumentua - 20131210

Herri
Partaidetza
Saila
Donostiako Udala

Donostiako Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

ESTRATEGIA
Donostia - San Sebastián

SARRERA

AURREKARIAK

ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN HIRIAK-AGE FRIENDLY
CITIES-AFC

PROIEKTUA

DOKUMENTUAREN AURKEZPENA

PLANAREN GARAPENA

I. EREMUA - HIRIGINTZA ADEITSUA, AIRE ZABALEKO ESPAZIOAK, PLAZAK,
KALEAK ETA ERAIKIN PUBLIKOAK.

II. EREMUA - GARRAIOA ETA MUGIKORTASUNA.

III. EREMUA - ERAIKINAK, EKIPAMENDUAK ETA ETXEBIZITZA.

IV. EREMUA - GIZARTE SAREAK ETA BABESA.

V. EREMUA - ZAHARTZE AKTIBOA: PARTE-HARTZEA, ENPLEGUA ETA
IKASKUNTZA.

VI. EREMUA - ERRESPETATZEA, AINTZATESTEA ETA GIZARTEAN BARNE
HARTZEA.

VII. EREMUA - INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOA.

VIII. EREMUA - GIZARTE ETA OSASUN ZERBITZUAK.

LABURPENA

SARRERA

Mendebaldeko gizarteen paradigma demografikoaren ezaugarri nagusia biztanleriaren zahartzea da, pixkanakakoa eta nabaria. Zahartze horren faktoreak, besteak beste, bizi itxaropena areagotzea, jaiotza tasak murriztea eta amatasunak atzeratzea dira. Donostia biztanleriaren zahartze horren adierazle egokia da, bertako biztanleriaren % 20,7 (bost donostiarretik bat) 65 urte edo gehiagokoa da (EUSTAT, *Biztanleria errolda*, 2010).

Joera horiek hainbat ikuspegitik beha daitezke: zahartzeari eta zahartzeko prozesu naturalari buruzko estereotipo negatiboetan oinarritutako ikuspegi pesimista batetik ikus daiteke, ongizate sistemarentzako mehatxu edo arazo gisa; edo, alderantziz, zahartzea positibotzat jo daiteke, pertsonen eta gizarte osoaren esperientziari eta bizitzan egindako ibilbideari balioa emateko aukera gisa.

Ikuspegi positibo horrek hainbat alderdi barne hartzen ditu: zahartze aktiboa; adinekoak gizartean barne hartzea eta duten parte-hartzea (parte-hartze aktiboa, ez gizartearen ongizatearen eta borondatezko lanaren arloan bakarrik, bizitza sozialaren (politika, kultura...) esparru guztietan baizik); belaunaldien arteko harremanak; adinekoen kolektiboa aberastasun sortzaile eta bezero gisa; edo adinekoen zahartze prozesuari eta osasunari lotutako alderdi teknologikoak, ikerketakoak eta garapenekoak.

Lanerako dokumentu honek adineko pertsonen edo horiekin zerikusia duten elkarte eta erakundeek, adineko pertsonekin lotutako parte-hartze espazio egonkorrek eta Udaleko departamentuetako arduradunek egin dituzten proposamenak biltzen ditu. Proposamen horiek parte-hartze prozesuan egin dituzte, hiri proiektu honek barne hartu dituen bi etapatan, eta datozen urteetan gauzatu beharreko hainbat erronka, helburu, estrategia eta ekintza sorrarazi dituzte. Dokumentu hau *Plan de Ciudad San Sebastián Amigable/Donostia Lagunkoia Hiri Plana* gauzatzeko **oinarrizko dokumentua** izango da.

Plan hau ez da sortu elementu itxi gisa; alderantziz, **plan irekia eta dinamikoa** da eta prozesuan zehar aberastuz joan da, ekarpenak eta hobekuntzak bilduz.

Tresna honek hiriak **adineko pertsonekin eta beren bizi kalitatearekin duen konpromisoa** adierazten du, eta Osasunaren Mundu Erakundeak (OME) *Adineko Pertsonekin Lagunkoia* diren *Hirien Sarerako* ezarritako prozeduren arabera egin da (prozedura horiek aurrerago jasota daude).

AURREKARIAK

Donostia giza eskalako hiri eredu bat lortzeko lanean ari da, bertako hiritarrentzako hiri bat, gizarteko alderdiei arreta berezia eskainiz. Testuinguru horretan, hainbat esparrutako politikak ezartzean, arreta berezia eskaintzen zaie adineko pertsoneri, zahartze aktiboa hiriaren oraingo eta etorkizuneko estrategiako ekintza ildoan artean kokatuz, eta OMEren gomendioak eta Europar Batasunak zahartze aktiboaren inguruan ezarritako estrategiak eta helburuak aintzat hartuz.

2010eko *Plan Estrategikoan* ere adinekoen garrantzia kontuan hartzen zen hiriaren aktibo gisa, eta *E2020DSS Estrategia* berrian norabide hori sendotu egin da.

2008an Donostiak lehen urratsak eman zituen *OMEren Adinekoekin Lagunkoiak diren Hirien* proiektuaren esparruan. Hala, 2010ean, hasiera batean **Age Friendly Cities sarea** osatu zuten 10 hirietako bat izan zen (Brusela, Belgika; Geneva, Suitza; Manchester, Erresuma Batua; London, Kanada; Louth County, Irlanda; Melville, Australia; New York eta Portland, AEB) eta 2011n *adineko pertsonekin lagunkoiak diren hirien eta komunitateen Dublingo Aitorpena* sinatu zuen.

ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN HIRIAK – AGE FRIENDLY CITIES (AFC)

OMEk sustatutako **Adineko Pertsonekin Lagunkoiak diren Hiriak**/Age Friendly Cities (AFC) proiektua Gerontologiaren eta Geriatriaren Nazioarteko Elkartearen Munduko XVIII. Biltzarraren (Rio de Janeiro, 2005) esparruan sortu zen, Zahartzearen eta Bizi Zikloaren programaren barnean (*Ageing and Life Course*), egungo mundu mailako biztanleriaren ezaugarri diren bi joerari erantzuteko: aipatutako zahartze demografikoa eta urbanizazio prozesua. Proiektuaren helburua hiriei beren burua aztertzen laguntzea da, adinekoen ikuspegitik, adinekoekin “lagunkoiagoak” nola izan ikusteko. Horretarako, Vancouverreko protokoloa ezarri zen eta *Adinekoekin Lagunkoiak diren Hiriei buruzko Gida Globala* egin zen.

Sare honen parte izateko eta, OMEk zehaztutako estandarren arabera “adineko pertsonentzako hiri lagunkoi” gisa aintzatetsia izateko, zenbait eskakizun formal bete behar dira; esaterako, **ebaluazio eta etengabeko hobekuntza ziklo** bateko pausuak egin izanaren berriazko konpromisoa hartzea. Pausu horien artean, hiriaren “lagunkoitetasun” mailaren diagnostikoa (**oinarrizko txostena**) nabarmendu behar da, baita **Ekintza Plan** bat egitea eta ezartzea ere.

AFC proiektuak **parte-hartze** prozesu bat ezartzen du bere oinarri metodologikoetan. Prozesu horretan **adineko pertsonen** (egunerokotasunean jasotzen duten hiriaren ikuspegia eta bertan bizitako esperientziak azaltzen dituzte, hiriaren zahartze prozesua kontuan hartuta), borondatezko lana egiten duten erakundeek, zerbitzu hornitzaileek, dendariak, langile publikoek eta menpekotasun egoeran dauden pertsonen zaintzaileek hartzen dute parte.

Teknika kualitatiboak erabiltzen dira, talde fokalekin, eta zortzi esku-hartze eremu aztertzen dira: aire zabaleko espazioak eta eraikinak, garraioa, etxebizitza, gizarte parte-hartzea, errespetua eta adinekoak gizartean barne ahortzea, hiriko parte-hartzea eta enplegua, komunikazioa eta informazioa, eta gizarte eta osasun zerbitzuak. Udal politiken arduradunek, hiriaren ebaluazioa aztertzen dutenek, udalerriko bizi kalitatea hobetzeko erabakiak hartu beharko dituzte.

PROIEKTUA

Hasieratik, Donostiak “Adineko Pertsonekin Lagunkoia den Hiriaren” proiektu hau hainbat alderdiren arteko zeharkako proiektu gisa bideratu du: Udaleko eremu eta departamentu guztiak eta hiriko nahiz hiriaz gaindiko beste erakunde publiko eta pribatu batzuk. Hala, arreta berezia eskaintzen zaio proiektuaren izaera parte-hartzaileari. Helburu nagusia hiriaren lagunkotasuna hobetzea da, eta bide batez, baita adineko pertsonen eta donostiar guztien bizi kalitatea ere, komunitate osoaren parte-hartzea sustatzeko prozesuak sortuz eta adinekoen hiriko bizitzari egin diezaioketen ekarpena aprobetxatuz.

Proiektuaren **lehen etapan**, talde fokalekin egindako lanak hiriaren “lagunkotasun mailari” buruzko **diagnostikoa** egitea ekarri zuen, **oinarrizko dokumentuan** bildutakoari hobekuntza **proposamenak** gehituz. Proposamen horiek Udaleko departamentuetara igorri ziren eta bertan garatu zituzten.

2012an, Zahartze Aktiboaren Europako Urtean, **Donostia Lagunkoia Hiri Plana** egiteko oinarriak ezarri ziren. Plan horren bidez, ordura arte egindako lana abiapuntutzat hartuta, hiriak pauso bat gehiago eman zuen adineko pertsonen eta beren elkarteek udal ekimenetan duten parte-hartzea, inplikazioa eta ahalduntzea sustatzeko konpromisoan.

Bigarren etapa honetan, **helburu nagusiari** eutsiz (**hiriaren lagunkotasuna hobetzea, eta bide batez, baita adineko pertsonen eta donostiar guztien bizi kalitatea ere**), honako helburu espezifiko hauek zehaztu ziren:

- **Adineko pertsonak** eta beren elkarreak **ahalduntzea**, udal politiketan eragina izan dezaten (**parte-hartze prozesuen** bitartez), proiektuaren sustatzaile eta gauzatzaile gisa, hiriko bizitzan duten potentzialaz baliatuz.
- Talde desberdinen (adinekoak, gazteak...) eta hiriko eragileen arteko lankidetzaren sustatzea, **belaunaldien arteko harremanak** eta **ezagutzaren transmisioa** bereziki indartuz.
- Komunikazioa: **gizartea sentsibilizatzea zahartze aktiboaren** garrantziari eta adineko pertsonen komunitatearentzat duten balioari buruz (**zahartze prozesuari ikuspegi positibotik** begiratzea).
- **Departamentuen arteko lankidetzaren esperientzia** hau eta parte-hartze prozesua aprobetxatzea, proiektuak errazago ezartzen laguntzen duten metodologiak ezarri. Horretarako, **konpromisoak hartzeko eta ekintzak gauzatzeko esparru** bat sortu behar da.

2013. urtean, **parte-hartze prozesu** bat gauzatu da, eta bertan, aurreko faseko **ikuspegi estrategia, diagnostikoa eta proposamenak** hobetu eta eguneratu dira.

Prozesu honen guztiaren garapena honako ikuspegiak kontuan hartzen dituzten printzipio zuzentzaileen arabera egin da:

- Parte-hartzea
- Ahalduntzea
- Zeharkakotasuna
- Konpromisoa
- Gardentasuna
- Genero ikuspegia
- Adin guztietarako lagunkoitasun ikuspegia
- Iraunkortasuna
- Jardunbide egokiak

DOKUMENTUAREN AURKEZPENA

Proposamenak aztertzearen, erronkekin eta helburu eraginkorrekin bateratzearen eta alderaketa teknikoa egitearen ondorioz, oinarriko dokumentu hau sortu da. Hau abiapuntutzat hartuta, une honetan hiriarentzako Ekintza Plana egiten ari gara.

Dokumentu honetan jasotakoaren arabera, planak 8 ardatz edo eremu barne hartzen ditu. Horien abiapuntua OMEk Vancouverreko protokoloan ezarritako gaikako 8

arloak dituzte abiapuntu gisa, eta prozesuan parte-hartzen duten pertsonen arlo horiek aztertu dituzte.

Adineko pertsonekin lagunkoia den Donostiaren ikuspegi orokorretik abiatuta, helburu eraginkorrak eta horiek lortzeko estrategiak (esku-hartze ildoak) sortu dira.

DSS LAGUNKOIA

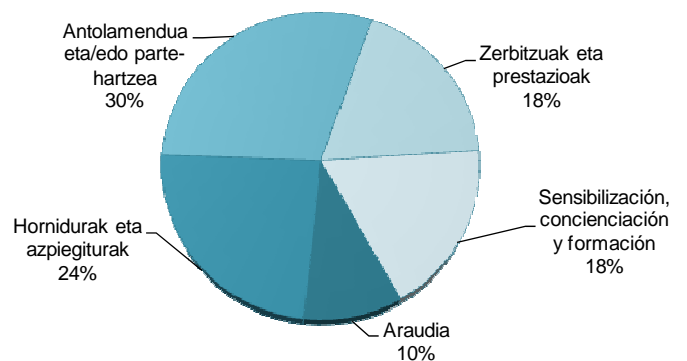
8	EREMUAK
26	HELBURU OPERATIBOAK
22	ESKU-HARTZE ILDOAK
44	EKINTZAK
134	JARDUKETAK

Helburuak bete ahal izateko, eragin eta tipologia anitzeko hainbat neurri proposatu dira, eta esku-hartze horiek honako ekintza esparruetan banatu dira:

- Araudia
- Hornidurak eta azpiegiturak
- Antolamendua eta/edo parte-hartzea
- Zerbitzuak eta prestazioak
- Sentsibilizazioa, kontzientziaketa eta prestakuntza

Irudi honetan aipatutako neurrien banaketa ikus daiteke, ekintza esparruaren arabera. Dena den, esparru desberdinen arteko bereizketa ez da beti argi zehaztuta egon. Proposatutako ekintzak eta jarduketak dokumentu honen hurrengo epigrafean daude zehaztuta.

EKINTZA ESPARRUAK

Azkenik, azalpen gisa, aipatu behar da jarduketetan parte hartzen duten erakundearen proposamena gauzatzean, udal departamentuak eta/edo elkarteak bakarrik aipatu direla. Dena den, jarduketak ezartzeko eta garatzeko, beste eragile publiko eta pribatu batzuk ere izan behar dira kontuan (esaterako, Eusko Jaurlaritza, Foru Aldundia, elkarteak eta enpresak).

Donostia Lagunkoia Hiri Planak hiriak datozen urteetan, gai honi lotuta, landu beharko dituen politikak barne hartuko ditu.

I. EREMUA - HIRIGINTZA ADEITSUA, AIRE ZABALEKO ESPAZIOAK, PLAZAK, KALEAK ETA ERAIKIN PUBLIKOAK.

Hiriaren diseinuak, bertako aire zabaleko espazioek eta eraikin publikoek eragin nabaria dute adineko pertsonen bizi kalitatean; baita beren mugikortasuna, independentzia, erlazionatzeko modua eta aisialdia erraztu edo baldintzatu dezaketen elementuek ere. Era berean, inguruneko segurtasun sentrazioa ere oso faktore garrantzitsua da adineko pertsonentzat, batez ere mugitzeko eta etxetik irteteko. Horrek guztiak beren independentziari, osasun fisikoari, gizarteratzeari eta ongizate emozionalari eragiten dio.

Hiri paisaiako eta eraikitako ingurune hainbat alderdik eragiten diote hiriaren adinekoekiko “lagunkoitasunari”, eta bizi kalitatea, irisgarritasuna eta segurtasuna izan ohi dira hirietan gehien lantzen diren gaiak (OME, 2007: *Ciudades Globales Amigables con los Mayores: Una Guía*. OME, Geneva. 73. or.).

HIRIGINTZA LAGUNKOIA
Segurua
Erosoa
Irisgarria
Elkar erlazionatua

HIRIA

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOA.

AIRE ZABALEKO ESPAZIOAK, PLAZAK, KALEAK ETA ERAIKIN PUBLIKOAK.

NOLAKOA DA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIA DEN HIRIGINTZA?

- Eremu publikoak garbiak eta atseginak dira.
- Berdeguneen eta aire zabaleko atsedeen hartzeko lekuen (eserlekuak) kopurua behar adinako da, eta ondo zainduta daude eta seguruak dira.
- Espaloiak ondo zainduta daude, oztoporik gabe, eta oinezkoentzat dira; irristagaitzak dira, gurpildun aulkiak sartzeko adinako zabalera dute eta maldadun ertzak dituzte (kalearen mailara arte).
- Behar adina oinezkoen pasabide daude, eta seguruak dira minusbaliotasun maila eta mota guztietako pertsonentzat. Ez irristatzeko markak, ikusizko eta entzutezko seinaleak eta gurutzatzeko denbora tarte egokiak dituzte.

- Gidariak pasatzen uzten diete oinezkoei bidegurutzeetan eta oinezkoen pasabideetan.
- Bidegorriak espaloietatik eta oinezkoentzako gainerako bideetatik bereizita daude.
- Aire zabaleko segurtasuna kaleak ondo argiztatuz, polizia patruilen bidez eta komunitatea heziz sustatzen da.
- Zerbitzuak eta dendak elkarren ondoan kokatuta daude eta erraz irits daiteke horietara; gainera, adineko pertsonen behar bereziak kontuan izaten dituzte.
- Eraikinak behar bezala seinaleztatuta daude, barnealdean nahiz kanpoaldean, eta beharrezko elementu guztiak dituzte: eserlekuak, komunak, igogailuak, arrapalak, barandak eta eskailerak, ez irristatzeko lurak eta atsedeen hartzeko lekuak.
- Behar adina komun publiko daude (eraikinen barnealdean nahiz kanpoaldean), eta garbi eta ondo zainduta daude. Erraz irits daiteke horietara.

Donostiarako diagnostikoaren eta proposamenen prozesuan **parte hartu duten pertsonak** positiboki **baloratzen** dute bertako hiri ingurunea, baita egindako hobekuntzak edo martxan daudenak ere; alabaina, adineko pertsonekin lagunkoiagoa den hiri bat lortzeko egin beharreko beste zenbait esku-hartze **zehaztu** dituzte. *DSS Lagunkoia Hiri Planean* **proposatutako aldaketek** adineko pertsonak hirian erosoago eta seguruago egotea ahalbidetuko dute, beren gizarte harremanak eta bizi kalitatea hobetuz.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Hiriari eta bertako plangintzari barne hartze ikuspegia ematea, gizarte desberdintasunak eta lurraldeari dagozkionak alde batera utziz eta biztanleria sektore desberdinen arteko elkarrekintza sustatuz, espazio publiko egokietan (segurtasunari, irisgarritasun funtzionalari, harremanen sorrerari eta laguntzarako gizarte sareei dagokienez).

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 1.A. Adineko pertsonak **barne hartzen dituen hiri plangintza** bat lortzearen alde egitea, hasieratik lagunkoitasun irizpideak barne hartzen dituena.
- 1.B. Adineko pertsonentzako **hiri segurua eta irisgarria** sustatzea, modu autonomoan ibili ahal izan daitezen.
- 1.C. Espazio publikoetan jarduketak sustatzea, **pertsonek eta inguruneak bat egitea sustatzeko**.
- 1.D. “Donostiako **Irisgarritasun Plana**” egitea.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

1.1. ILDOA. HIRIGINTZARAKO DISEINU ETA GARAPEN NEURRIAK.

- 1.1.1. Lagunkoitasun irizpideak sartzea hirigintzako araudian eta plangintzan (ikusi 2.2.1. *ekintza*).
- 1.1.2. Hobekuntza “lagunkoiak” egitea espazio publikoetako elementuetan (ikusi 5.2.1. *ekintza*).
- 1.1.3. Adineko pertsonentzako ingurune seguruak sustatzea (ikusi 4.2.4. *ekintza*).

1.2. ILDOA. BELAUNALDIEN ARTEKO BIZIKIDETASUNA ETA HARREMANAK AHALBIDETZEN DITUZTEN NEURRIAK.

- 1.2.1. Belaunaldi desberdinetako pertsonentzako espazio mistoak diseinatzea hirian.

1.3. ILDOA. DONOSTIAN MERKATARITZA LAGUNKOIA SUSTATZEA.

- 1.3.1. Gertuko merkataritza sustatzea (ikusi 4.2.6. *ekintza*).
- 1.3.2. Irizpide “lagunkoiak” ezartzea tokiko zerbitzuetan (ikusi 4.1.2., 4.2.4., 4.2.6., 8.1.2. eta 8.2.1. *ekintzak*).

Esparru honetako ekintzen helburuak hiriko ingurunearen irisgarritasuna eta “lagunkoitasuna” hobetzea, adineko pertsonen segurtasuna areagotzea, zerbitzuak eta instalazioak erabiltzen eta gozaten dituztela ziurtatzea, beren gizarte harremanak erraztea eta hirian integratzea dira.

Neurri horiek onura handia ekarriko diete Donostiako adineko pertsonei, bereziki, adinaren ondorioz mugikortasun arazoak dituztenei edo dibertsitate funtzionala dutenei (eta ondorioz, baita biztanleria osoari ere).

1.1. ildoa HIRIGINTZARAKO DISEINU ETA GARAPEN NEURRIAK.

1.1.1. EKINTZA LAGUNKOITASUN IRIZPIDEAK SARTZEA HIRIGINTZAKO ARAUDIAN ETA PLANGINTZAN.

JARDUKETAK

Araudiaren esparruan:

1.1.1.1. Irizpide “lagunkoiak” ziurtatzeko araudi esparrua garatzea.

Plangintza orokorrak, *Donostiako Hiri Antolamendurako Plan Orokorrak (HAPO)*, plangintza zehaztuak (plan bereziak eta plan partzialak) eta eraikuntza araudiek kontuan hartu behar dituzten lagunkoitasun irizpideak. **Araudia berrikustea** proposatzen da, esparru horretan irizpide “lagunkoiak” betetzen direla bermatzeko.

Horretarako, kontuan izan behar dira *Donostiako Irisgarritasun Plana* eta hori osatzen duten plan bereziak: *Espazio Publikoen eta Eremu Librean Plan Berezia, Eraikuntzen Irisgarritasun Plan Berezia...* (ikusi, halaber, 2.2.1. ekintza).

Hiri garapen berriek eta eraikitako ingurunean egindako esku-hartzeek bat etorri behar dute arau berri horiekin.

1.1.1.2. Terrazek, dendek, etab. espazio publikoa aprobetxatzeko araudia egokitzea, ostalaritza sektoreko hiri altzariantzako irizpide “lagunkoiak” ezarriz. Esaterako, beste herrialde batzuetan, terrazetako mahaien eta aulkien altuera/tipologia arautzen da, mugikortasun murriztua duten pertsonen beharretara egokitzeko.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

1.1.1.3. Araudia berrikusteko prozesuan adineko pertsonen ordezkari bat sartzeko prozedura gauzatzea (kontsulta organo gisa). Ikuspegi hau sartzea udal plangintzan, kontseiluko ordezkarien bidez.

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

JUSTIFIKAZIOA		<p>Adineko pertsonen bizitza aktiboa eta autonomia luzatzea, hein handi batean, hiriko diseinuaren lagunkotasunaren, segurtasunaren eta ingurunearen egokitasunaren menpe egoten da; beraz, lagunkotasun irizpideak ezartzea esku-hartze eremu estrategikotzat jo daiteke.</p> <p>Adinekoek araudian parte hartzearen helburua hiri garapen berriak eta hiri espazio osoan egiten diren esku-hartzeak parametro horietara egokitzea da.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Hirigintza Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK				Lege Zuzendaritza Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza Etxegintza	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK	Adineko pertsonen ikuspegia kontuan har dadila sustatzea, araudia egokitzeko prozesuan parte hartzen dutela bermatzeko.						

1.1.2. EKINTZA

HOBEKUNTZA “LAGUNKOIAK” EGITEA ESPazio PUBLIKOETAKO ELEMENTUETAN.

JARDUKETAK

Horniduren eta azpiegituren esparruan (egokitzapena, hobekuntza, hornidurak areagotzea...):

1.1.2.1. Espazio publikoan **ariketak egiteko guneak edo adinekoentzako parkeak** instala daitezela sustatzea.

1.1.2.2. Ura edateko **iturriak** jartzea.

1.1.2.3. Hiriko kaleetan dauden **eserlekuen kopurua** areagotzea (bereziki, aldapa duten kaleetan) eta eserlekuak elkarren aurrean jartzea.

1.1.2.4. Hiriko espazio publikoetan dauden **komun publikoen (WC)** kopurua areagotzea, horien seinaleztapena hobetzea eta ordutegia zabaltzea. Une honetan komun batetik bestera dagoen distantziak adineko pertsona batzuen mugikortasuna mugatzen du.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

1.1.2.5. “Adineko pertsonekin lagunkoia diren hiri espazioak” programa.

- **Azterketa bat, “esku-hartze proposamenen mapa bat”, egitea**, proposatutako hornidurak kokatzeko orduan erabakiak hartzen lagunduko diguna.

Ekintza pilotu bat da, **adineko pertsonak** azterketan eta proposamenetan **parte hartzera** bultzatuko dituen, zehaztutako azpiegiturak instalatzeko kokapen posibleen identifikazioaren bidez.

Adineko pertsonak edo adinekoen elkarteek azterketa egiten lagunduko lukete (inbentarioa egiten, gabeziak hautematen, proposamenak egiten...), baita tailerrak, landa lana, etab. egiten ere. Horretarako, Udalaren laguntza teknikoa izango lukete (ikus *5.2.1. ekintza*).

- **Departamentuen arteko koordinazio protokolo** bat sustatzea, jarduketa puntu posibleak identifikatzeko eta mapak eguneratzeko.
- **Jarduketa osagarri** gisa, hiriko aire zabaleko espazioen, plazen, kaleen eta eraikin publikoen ezaugarri “lagunkoiei” buruzko informazioa bilduko duen **“gida” bat egitea**

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

		<p>proposatzen da.</p> <p>“Gida” horretako ezaugarriak sartzea hiriko altzariak eskuratzeko eta banatzeko irizpideen artean.</p>					
JUSTIFIKAZIOA		<p>Hiriaren eta bertako espazio libreen diseinuak eragin handia dute adineko pertsonen ongizatean eta bizi kalitatean.</p> <p>Hiri ingurune lagunkoi batek adineko pertsonen eguneroko jarduerak erraztuko ditu, zahartze aktiboa bultzatuz. Esku-hartze txiek alde handia sorraz dezakete, bereziki, gabezia handienak hautematen diren lekuetan.</p> <p>Adineko pertsonentzako lagunkoiagoak, irisgarriagoak eta seguruagoak izango diren espazio eta eraikin publikoak edukitzeak beren segurtasun sentimendua hobetzea ekarriko du eta beren irteerak, aisialdiko jarduerak, kirol jarduerak... errazago planifikatzeko aukera emango die. Laburbilduz, zahartze aktiboa eduki ahal izango dute.</p> <p>Tartean dauden Udaleko departamentu desberdinen parte-hartzeari esker, esku-hartze guztiak errazago koordinatuko eta planifikatuko dira.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hirigintza Zuzendaritza Partaidetza Zuzendaritza Turismoa Ingurumen Zuzendaritza				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK		Proposatutako jarduketek hiri osoari egiten diote erreferentzia. Dena den, horiek kokatzeko kontuan hartu beharko litzateke adineko pertsonak zein lekutan ibiltzen diren gehien eta zein diren adineko pertsona gehien barne hartzen dituzten hiriko gunek.					

1.1.3. EKINTZA

ADINEKO PERTSONENTZAKO INGURUNE SEGURUAK SUSTATZEA.

JARDUKETAK

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

1.1.3.1. Espazio publikoko segurtasun neurriak:

Donostiako Irisgarritasun Plana garatzea (eta barne hartzen dituen plan bereziak: *Arriskuaren eta segurtasun hobekuntzaren plan berezia...*).

- **Arkitektura oztopoak**

Pixkanaka hiri espazioko arkitektura oztopoak kentzen joateko beharrezko bideak (programazioa) ezartzea, adineko pertsonen segurtasuna eta hiriko irisgarritasuna hobetzeko.

- **Zoladura.** Zoladuraren kalitatea eta diseinua hobetzea.

- **Obrak/zangak.** “*Obra kopurua mugatzea (plangintzaren bidez), zuhaitzak inausteko eta estolda zuloak garbitzeko plangintza hobetzea*”.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

1.1.3.2. Segurtasun publikoa eta horren pertzepzioa hobetzen duten neurriak garatzea eta ezartzea (segurtasuna hiria diseinatzeko irizpide garrantzitsu gisa).

- Polizia kontrolak areagotzea **lurpeko pasabideetan**.
- Adineko pertsonen ikuspegia kontuan hartzea hiriko **puntu kritiko**en (puntu beltzak) **mapa** eguneratzean.
- **Prestakuntza jardunaldiak** egitea Udaltzaingoarekin batera, adineko pertsonen **eguneroko bizitzako segurtasunarekin** lotura duten alderdiak landuz: lapurretak, iruzurrak, gizarte eta familia larrialdiei aurre egiteko alerta, etab. Hori guztia prebentzioa hobetzeko helburuarekin.
- Immigrazioari buruzko estereotipoen aurka esku hartzeko eta gizarte sentsibilizatzeko programak sustatzea, adineko pertsonen segurtasun pertzepzioa areagotzeko.

Ikusi, halaber, **laguntzarako auzo sarea** (4.2.4. ekintza).

JUSTIFIKAZIOA

Adineko pertsonen beren eguneroko bizitza segurtasunez gauzatzeko beharra izaten dute eta, ildo horretatik, hiri espazioko (espazio

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>publikoetako) segurtasuna beren bizi kalitatearen faktore erabakigarrietako bat izan ohi da.</p> <p>Segurtasuna ingurune materialen eta material horiek pertsona bakoitzaren (kasu honetan, adineko pertsonen) ezaugarri berezietara, horrek barne hartzen dituen espezifikotasun guztiakin, egokitzeko duten ahalmenaren arabera da. Ingurune segurua, onuragarria eta “lagunkoia” sortzeko mekanismoek bizitzako etapa guztiak hartu behar dituzte kontuan.</p> <p>Ingurunea egokituta egoteak arriskuak minimizatuko ditu eta segurtasun handiagoa emango die adineko pertsonari; izan ere, beren baldintza fisiko eta kognitibo bereziak direla eta, istripuak jasateko arrisku handiagoa dute. Hala, beren segurtasunaren pertzepzio subjektiboa hobetu egingo da, beren autonomia, gizarte harremanak eta ingurunearekiko harremanak hobetuz, baita beren eguneroko jardueren garapena ere.</p>							
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hirigintza Zuzendaritza Udaltzaingoa				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK	<i>Donostiako Irisgarritasun Planaren</i> esparruan egindako azterketak kontuan izatea; “puntu kritikoen mapa”, hori egiteaz arduratzen den departamentuen arteko taldeak egina.						

1.2. ildoa

BELAUNALDIEN ARTEKO
BIZIKIDETASUNA ETA HARREMANAK
AHALBIDETZEN DITUZTEN
NEURRIAK.

1.2.1. EKINTZA

**BELAUNALDI DESBERDINETAKO
PERTSONENTZAKO ESPAZIO MISTOAK
DISEINATZEA HIRIAN.**

JARDUKETAK

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

1.2.1.1. Belaunaldien arteko topaketetarako gunek.

- Adineko pertsonentzako jolaserako edo atseden hartzeko gunek instalatzea, haurrentzako parkeen ondoan.
- Kokapen egokienak aukeratzeko azterketa egitea. Azterketa horrek adineko pertsonen parte-hartzea izango du.

1.2.1.2. Elkartzeko lekuen garapena sustatzea hiri garapen berrietan (parkeak, establezimenduak, eliza, etab.). *“Leku horiek elkartzeko beharrari erantzun”* eta belaunaldien arteko harremanak ahalbidetu beharko dituzte.

JUSTIFIKAZIOA

Belaunaldi guztiak integratuta dituen gizarte bat lortzeko beharrezkoa da talde ahulenei arreta berezia eskaintzen dieten estrategiak ezartzea. Belaunaldi desberdinen arteko harremanak sustatzea oso positiboa da adineko pertsonak baloratzeko eta zahartzea prozesu natural eta osasuntsu gisa ikusteko.

DEPARTAMENTU
ARDURADUNA

Hirigintza
Zuzendaritza

ERAKUNDE
PARTE-HARTZAILEAK

Hiri Azpiegituren eta
Zerbitzuen
Zuzendaritza

KRONOGRAMA

IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
2013	2014	2014	2014	2014	2015

AURREKONTUA	
ADIERAZLEAK	
SEGIMENDUA	BETETZE MAILA
GOMENDIO OPERATIBOAK	Kokapenak hautatzean, kontuan izan behar genuke adineko pertsonak zein lekutan ibiltzen diren gehien, eta adineko pertsona asko bizi diren gunek aukeratu beharko genituzke.

1.3. ildoa **MERKATARITZA LAGUNKOIA**
SUSTATZEA DONOSTIAN.

1.3.1. EKINTZA	GERTUKO SUSTATZEA.	MERKATARITZA
JARDUKETAK	<p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>1.3.1.1. Gertuko merkataritza sustatzeko udal programa bat sustatzea, tradizionala eta honako alderdi hauek barne hartuko dituen, besteak beste:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Merkataritza sare txikia duten auzoetan edo guneeetan adineko pertsonen “gertuko merkataritzan” dituzten beharrei buruzko azterketa bat egitea eta beren kokapenagatik “estrategikoak” diren gertuko dendak identifikatzea. ▪ Adineko pertsonentzako interes “estrategikoa” duten gertuko merkataritzara bideratutako “jarraitutasun/errelebo” plana. <ul style="list-style-type: none"> • Familia negozioen belaunaldi erreleboa ahalbidetuko du. • Dendak eskualdatzeko poltsa bat sortu eta hedatuko da, denda horien biziraupena bermatzeko. ▪ Zerga sistemari dagozkion neurriak ezartzeko bideragarritasun azterketa egitea (zerga kreditu mota edo zergen ordainketa atzeratua), baldintzatzaile jakin batzuei lotutako “interes estrategikoko gertuko dendentzat”. ▪ Bizitegi garapen berrietarako merkataritza horniduraren gutxieneko beharrak aztertzea, ikuspegi “lagunkoitik”. ▪ Gertuko merkataritza merkatuaren behar berrietara eta aukera teknologiko berrietara egokitzeko prestakuntza eta aholkularitza programa bat garatzea (establezimendu estrategikoen ardura beren gain hartzen duten ekintzaile berriak barne). ▪ Adineko pertsonen denda tradizionaletan eros 	

dezatela sustatzea.						
JUSTIFIKAZIOA		<p>Betiko familiarteko dende, gertuko dende alegia, hiri kanpoko auzoetako eta gunetako bizitzaren oinarri nagusienetako bat osatzen dute. Horietan, adineko pertsonak bezero finkoak izan ohi dira.</p> <p>Denda horiek ixtean, adineko pertsonak gizarte harremanetarako bide garrantzitsu bat galtzen dute, eta urrutira joan behar izaten dute erosketak egiteko. Horrek beren autonomia zailtzen du, bereziki, bakarrik bizi diren edo mugitzeko zailtasunak dituzten adineko pertsonena.</p> <p>Beraz, denda horien jarraitutasuna eta biziraupena funtsezkoa da adinekoen bizi kalitatea hobetzeko eta beren ingurunetik atera behar izan ez dezatela bermatzeko.</p>				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostiako Sustapena	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Finantza Zuzendaritza Lege Zuzendaritza	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
						I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK				
		BETETZE MAILA				
GOMENDIO OPERATIBOAK		Adineko pertsonak prozesuaren hasiera-hasieratik bertan parte hartzen dutela ziurtatzen duen prozedura bat ezartzea.				

1.3.2. EKINTZA

IRIZPIDE “LAGUNKOIAK” EZARTZEA TOKIKO ZERBITZUETAN.

JARDUKETAK

Araudien esparruan:

1.3.2.1. Araudiei lotutako jarduketak.

- Donostiako Udaleko Gizarte Ongizateko Zuzendaritzaren eta gertuko zenbait denden (estrategikotzat jotzen direnak) arteko **lankidetz**a arautuko duen **hitzarmen** posible baten bideragarritasun **azterketa eta garapena** gauzatzea, bakarrik dauden adineko pertsonen beharrak **detektatzeko “antena”** gisa parte har dezaten prozesuan (ikusi 4.2.4., 4.2.6., 8.1.2. eta 8.2.1. ekintzak).
- **Jarduera lizentzia** emateko beharrezko baldintzen eta/edo eskakizunen artean “**lagunkoitasun” parametroak sar daitezela** sustatzea.
 - Zerga sistemari dagozkion neurrien bidez, **merkataritza lokalak** lagunkoitasun parametroetara **egokitze**ko bideragarritasun azterketa egitea.

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

1.3.2.2. Dendetarako **sarbidea** hobetzea eta **barneko instalazioak egokitzea**, lagunkoia goak izan daitezen.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

1.3.2.3. “**Denda laguna**” **kanpaina** garatzea eta ezartzea, honelako ekimenak barne hartuz:

- Adineko pertsonen ekarpenak kontuan hartuta, **merkataritza lagunkoiaren gida** bat egitea, merkataritza lagunkoia goa bihurtzeko kontuan izan beharreko irizpideak bilduko dituen. Gida hori aurkeztea eta zabaltzea (ikusi 4.1.2. ekintza).
- Adineko pertsonen espezifikotasunari buruzko **sentsibilizazio** eta prestakuntza **ekintzak** egitea, dendariei zuzendutakoak.
- Merkataritzako neurri lagunkoia sustatzea, **denda lagunkoientzako etiketa edo “label”** bat eginez eta izendapen hori merezi duten dendak gidan sartuz. Adineko pertsonetik jarraera lagunkoia izatea (tratu ona ematea, aulki bat eskaintzea, komuna erabiltzeko aukera ematea...).

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

JUSTIFIKAZIOA		<p>Merkataritza hiri espazioko funtsezko elementua da. Lagunkotasun maila egoki bat betetzeak edo ez betetzeak adineko pertsonen bizi kalitatea baldintza dezake, beren kabuz moldatzeko duten ahalmena erraztuz edo zailduz. Beharrezkoa da irizpide bateratuak ezartzea.</p> <p>Merkataritza lagunkoia adineko pertsonen gizarte sarrerako laguntza elementu garrantzitsua da, eguneroko komunikaziorako eta harremanetarako duen ahalmenarengatik.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostiako Sustapena	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hirigintza Zuzendaritza Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza Turismoa Lege Zuzendaritza				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK							

II. EREMUA - GARRAIOA ETA MUGIKORTASUNA.

Adineko pertsonak hirian zehar erraz eta segurtasunez mugitzeko duten aukerak beren egunerokotasuna, gizarte harremanak, hainbat zerbitzu eta ekipamendu erabiltzeko aukera eta beren aisialdia (alegia, beren bizi kalitatea eta independentzia) baldintzatzen ditu. Hirian zehar ibiltzeko duten gaitasuna eta beren mugikortasuna murrizten bada, beren menpekotasuna eta gizarte isolamendurako arriskua areagotu egiten dira.

Garraioaren barnean, garraio publikoa funtsezko elementua da adineko pertsonak independenteak eta aktiboak izan daitezela lortzeko; izan ere, pertsona horietako asko garraioaren menpe daude hirian eta inguruan mugitzeko.

Beraz, hiriko garraio sistemak mugikortasun independentea ahalbidetu behar du, eta irisgarria eta erakarria izan behar du, bereziki adineko pertsonentzat eta muga sensorialak (ikusmen edo entzumen arazoak) edo kognitiboak dituzten edo, besterik gabe, garraioak erabiltzean ezagutza, konfiantza edo segurtasun falta duten pertsonentzat.

**GARRAIO ETA
MUGIKORTASUN LAGUNKOIAK**
HIRIA Irisgarria, Konektatua
Lasaia, Seinalezatua
Erosoa, Espezializatua
Fidagarria, Jarraitua

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK.

NOLAKOAK DIRA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN GARRAIOA ETA MUGIKORTASUNA?

- Garraio publikoaren kostuak uniformeak, argiak eta eskuragarriak dira.
- Garraio publikoa fidagarria da eta askotan igarotzen da, baita gaueko garraioa eta jaiegunetakoa ere.
- Hiriko gunek eta zerbitzu guztietara irits daiteke garraio publiko bidez, konexioak eta bideak onak dira, eta ibilgailuak behar bezala markatuta daude.
- Ibilgailuak garbi eta zainduta daude, erraz sar daiteke horietara, ez daude jendez gainezka eta lehentasunezko eserlekuak dituzte (behar bezala

errespetatzen dira).

- Pertsona desgaituentzako garraio espezializatua dago.
- Gidariak zehaztutako geltokietan gelditzen dira (geltoki horiek behar bezala prestatuta daude) eta bidaiariak eserita egon arte itxaroten dute berriz ere martxan jartzeko.
- Garraioaren geltokiak behar bezala kokatuta daude, horietara erraz iristeko moduan, eta seguruak dira, behar bezala argiztatuta eta seinaleztatuta daude eta eserleku eta babesleku egokiak dituzte.
- Ibilbideei, ordutegiei eta behar berezietarako instalazioei buruzko informazio guztia eskura daiteke.
- Garraio publikoa oso mugatua denean, garraio zerbitzu berezi bat dago erabilgarri.
- Taxi zerbitzua egokia da, prezioari nahiz erabilgarritasunari dagokionez, eta gidariak atseginak eta adeitsuak dira.
- Bideak ondo zainduta daude, estalitako hustubideak dituzte eta behar bezala argiztatuta daude.
- Trafikoa behar bezala araututa dago.
- Errepideetan ez dago gidarien ikusmena oztopatzen duen ezer.
- Zirkulazioaren eta bidegurutzeen seinaleak ondo ikusten dira eta ondo kokatuta daude.
- Gidari guztientzako bide hezkuntza eta eguneratze ikastaroak sustatzen dira. Aparkatzeko eta bidaiariak jaisteko gunek seguruak dira, behar adina daude eta kokapen estrategikoa dute.
- Aparkatzeko eta gelditzeko gunek daude, behar bereziak dituzten bidaiarientzat, eta horiek errespetatu egiten dira.

Donostiako **adineko pertsonen** positiboki **baloratzen dituzte**, oro har, hiri trazatua, oinezkoentzako bideak eta garraio publikoa (autobusa), baita egindako hobekuntzak eta martxan daudenak ere.

Dena den, kontuan izan beharreko zenbait alderdi **zehaztu dituzte**, esaterako, araudiak ez direla beti betetzen irisgarritasunari, bizikleten eta oinezkoen arteko bizikidetzari, aparkalekuei eta erreserbatutako guneei (hiriko autobusen geltokiak...) dagokienez. Era berean, garraio “lagunkoiagoa” eta adineko pertsonen mugikortasun hobea lortzeko egin beharreko beste aldaketa batzuk ere adierazi dituzte.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Adineko pertsonen irisgarritasuna eta mugikortasun segurua eta autonomoa bermatzen duen eta garraio publiko mota desberdinak erabiltzea errazten duen mugikortasuna sustatzen duen hiri bat.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 2.A. Adineko pertsonen **garraiobide** desberdinen arteko **bizikidetza** ahalbidetzea (oinezkoak, txirrindulariak eta garraio publikoaren erabiltzaileak).
- 2.B. Adineko pertsonen **irisgarritasuna** bermatzea hiri osoan, bereziki, erdigunetik urrunen dauden guneean.
- 2.C. **Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planaren** eta **Donostiako Iraunkortasun Planaren** garapena.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

2.1. ILDOA. GARRAIO PUBLIKORAKO NEURRI LAGUNKOIAK.

- 2.1.1. Hobekuntzak hiriko autobusen sarean eta zerbitzuan.
- 2.1.2. Hobekuntzak euskal trenbide sarean.

2.2. ILDOA. HOBEKUNTZAK ADINEKO PERTSONEN MUGIKORTASUNEAN.

- 2.2.1. Hobekuntzak mugikortasunean eta irisgarritasunean (ikusi 1.1.1., 2.3.1. eta 3.3.1. ekintzak).
- 2.2.2. Hobekuntzak hiriko aparkaleku sisteman eta sarean.
- 2.2.3. Hobekuntzak oinezkoentzako bideetan.
- 2.2.4. Hobekuntzak bidegorrien sarean.

2.3. ILDOA. MUGIKORTASUN SEGURUA DENONTZAT.

- 2.3.1. Prestakuntza, kontzientziazio, gizatasun eta bide heziketako ekintzak (ikusi 2.2.1. ekintza).
- 2.3.2. Zirkulazioa baretzeko neurriak.

Oharra: DSS Lagunkoia Hiri Plana egiteko prozesuaren esparruan proposatutako ekintzak, garraioari eta mugikortasunari dagozkionak, Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planean (HMIP) eta Irisgarritasun Planean ere agertzen dira.

Donostia Lagunkoia Hiri Planaren testuinguruan, parte-hartze prozesuaren barnean alderatutako informazioa oinarritzat hartuta, esparru honetako ekintzen helburua hiri osoko garraioaren irisgarritasuna eta “lagunkoitasuna” hobetzea da.

Neurri horiek onura nabarmena ekarriko diete Donostiako adineko pertsona guztiei, eta, bereziki, adinaren ondorioz mugitzeko zailtasunak dituztenei, baita dibertsitate funtzionala dutenei ere.

2.1. ildoa

GARRAIO PUBLIKORAKO NEURRI
LAGUNKOIAK.

2.1.1. EKINTZA

HOBEEKUNTZAK HIRIKO AUTOBUSEN
SAREAN ETA ZERBITZUAN.

JARDUKETAK

Horniduren, azpiegituren eta zerbitzuen esparruan:

2.1.1.1. Donostiako *Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planean* jasotako jarduketa programen ezarpena sustatzea.

2.1.1.2. **Geltokietan hobekuntzak egitea**; zehazki, jarduketa honek barne hartzen dituen proposamenak bat datoz *Geltokiak Modernizatzeko Planarekin*. Horren bidez, espaloietako, bideetako (behar izanez gero, oinezkoen bidegurutzeetako) eta markesinetako azpiegiturak eta seinaleak hobetuko dira.

Geltokietan ematen den informazio iraunkorra (estatikoa) eta elektronikoa berritzeko ekintzak gauzatzea proposatzen da, adineko pertsonak errazago ulertu ahal izan dezaten (argi, erraz irakurtzeko moduko tamainan eta bi hizkuntzetan). *“Gailu mugikorretara informazioa helarazteko hobekuntza berriak oso ondo daude, baina adineko zenbait pertsonak ez dute halakorik erabiltzen”. “Teknologia ona da, baldin eta onurak ekartzen baditu”.*

2.1.1.3. **Jarduketa osagarri gisa, azterketa bat egitea**, adineko pertsonak **geltokien kokalekuari eta hobetzeko aukerei buruz duten iritzia** kontuan hartuta.

2.1.1.4. **Linea batzuen maiztasunean hobekuntzak egiteko bideragarritasun azterketa egitea.** *“Esaterako, igandetan ospitaletara doan linean”.*

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

2.1.1.5. **Autobus gidarientzako prestakuntza programa bat ezartzea**, zerbitzua eta bezeroentzako arreta hobetzeko jarduketan barnean. Programa horrek adineko pertsonen inguruko sentsibilizazio ekintzak barne hartuko ditu (*“bezeroentzako arreta, pertsona bakoitza esertzeko edo*

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p><i>jaisteko itxaron denbora egokia, geltokia markesinatik gertu...”), EBren AENEAS programaren esparruan egindako jardueren ildotik (energetikoki eraginkorra izango den mugikortasunaren alde, zahartzen ari den gizartean).</i></p>						
<p>JUSTIFIKAZIOA</p> <p>Garraioa funtsezko zerbitzua da adineko pertsonentzat, izan ere, pertsona askok autobusa behar dute hirian mugitzeko.</p> <p>DBus autobusak egokitu dira eta horien irisgarritasuna hobetu da (autobus guztiek plataforma baxua eta erdiko atean arrapala bat dute); alabaina, egindako proposamenek garraio bide horren erabilera are gehiago erraztuko diete adineko pertsonen eta gainerako biztanle guztiei.</p> <p>Bai igotzeko eta jaisteko uneak bai autobus aldaketak estresa sorrarazteko faktoreak izan daitezke adineko pertsonentzat.</p>						
<p>DEPARTAMENTU ARDURADUNA</p>		<p>Mugikortasunerako Zuzendaritza</p>		<p>ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK</p>		<p>Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza DBus</p>
<p>KRONOGRAMA</p>		<p>IV. hiruhil. 2013</p>	<p>I. hiruhil. 2014</p>	<p>II. hiruhil. 2014</p>	<p>III. hiruhil. 2014</p>	<p>IV. hiruhil. 2014</p>
<p>AURREKONTUA</p>						
<p>SEGIMENDUA</p>		<p>ADIERAZLEAK</p> <p>BETETZE MAILA</p>				
<p>GOMENDIO OPERATIBOAK</p>						

2.1.2. EKINTZA	HOBEKUNTZAK EUSKAL TRENBIDE SAREAN.					
JARDUKETAK	<p>Horniduren, azpiegituren eta zerbitzuen esparruan:</p> <p>2.1.2.1. Bagoietan kendu diren komunak (WC) berreskura daitezela sustatzea (Euskotren).</p> <p>2.1.2.2. Trenbide sareko irisgarritasunaren hobekuntzak sustatzea (RENFE).</p>					
JUSTIFIKAZIOA	Garraio azpiegituren diseinuak talde desberdinen beharrak hartu beharko ditu kontuan. Esaterako, tren batean komunik ez badago, adinekoek egiten duten tren horren erabilera baldintza eta muga daiteke.					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasunerako Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK				
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

2.2. ildoa

HOBKUNTZAK ADINEKO PERTSONEN MUGIKORTASUNEAN.

2.2.1. EKINTZA

HOBKUNTZAK MUGIKORTASUNEAN ETA IRISGARRITASUNEAN.

JARDUKETAK

Araudien esparruan:

2.2.1.1. Hiriko Mugikortasun Planaren garapena bultzatzea, bere osotasunean.

2.2.1.2. Irisgarritasun Plana garatzea. Irisgarritasunerako Plan Gidariak hiri osoaren irisgarritasuna hobetzeko politiken eta neurrien irizpideak eta esparruak ezartzen ditu. *“Irisgarritasun ikuspegia aplikatzea hiria diseinatzean eta birgaitzean”, “aparkaleku bereziek 6 metroko luzeraren araudia betetzen dutela egiaztatzea”, “kaleko zuloak kentzea”, “hiriko ibilbide irisgarriak egitea”...* (ikusi 1.1.1. eta 3.3.1. ekintzak).

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

2.2.1.3. Semaforo sarea hobetzeko jarduketak.

- Semaforoan **itxaron denborak aztertzea eta egokitzea**; *“persona guztiei lasai gurutzatzeko denbora eman behar die eta oinezkoen kultura ahalbidetu behar da”*.
- **Kronometro bisualak instalatzea** semaforoetan.
- **Semaforoan arloko hezkuntzarako ekintzak** edo semaforoan erabilera egokia sustatzea (hiriko hainbat talderekin batera), *2.3.1. ekintzaren* esparruan (*prestakuntza, kontzientziazio, gizatasun eta bide heziketako ekintzak*).

Zerbitzuen eta prestazioen esparruan, neurri osagarri gisa:

2.2.1.4. Taxi zerbitzuari dagozkion jarduketak:

- Baliabide gutxi dituzten pertsonen taxiak erabiltzeko aukera erraztea.
- **Taxi egokitu**en eskaintza areagotzen duten neurriak.

<p>2.2.1.5. Mugitzeko zailtasunak dituzten pertsonentzako zerbitzu berritzaile bat martxan jar dadila sustatzea (orgatxoak, trizikloak, etab.).</p> <p>Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planak (HMIP), bere programa desberdinetan, mugitzeko arazoak dituzten pertsonen mugikortasuna errazteko neurriak barne hartzen ditu (bereziki, <i>Mugikortasun murriztua duten pertsonentzako oztopoak kentzeko programa</i> edo <i>Garraio publiko bertikalaren programa</i>).</p>						
JUSTIFIKAZIOA		<p>Mugikortasunak adineko pertsonen bizi kalitatea errazten du; izan ere, hirian erraz eta segurtasunez mugitu ahal izateak sozialki garatzeko aukera ematen die, baita hainbat zerbitzu eta ekipamendu erabili ahal izatea ere.</p> <p>Hiriaren, bertako ekipamenduen, bideen eta garraio sistema desberdinen irisgarritasunak gaitasun murriztuak dituzten pertsonen mugikortasun maila baldintza dezake.</p>				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasun Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza DBus	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK	Adineko pertsonen eta mugikortasun murriztua dutenen beharrak kontuan hartzea hiri osoaren mugikortasun eta irisgarritasun hobekuntzak aztertzean eta planifikatzean.					

2.2.2. EKINTZA	HOBEKUNTZAK HIRIKO APARKALEKU SISTEMAN ETA SAREAN.						
JARDUKETAK	<p>Horniduren eta azpiegituren esparruan:</p> <p>2.2.2.1. Aparkaleku sareko jarduketak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Erreserbatutako aparkalekuetan Udalaren kontrol handiagoa egon dadila sustatzea. ▪ Disuasio aparkaleku gehiago jartzea eta autobus zerbitzurako lotura bermatzea. ▪ TAO: Adineko pertsonentzako eta erosteko ahalmen txikia duten pertsonentzako laguntza/babes neurriak hartzea. <p>2.2.2.2. Adineko pertsonak azkar igotzeko eta jaisteko aparkaleku plazen sare baten sorrera sustatzea, plaza horiek hiriko puntu espezifiko batzuetan kokatuz. Neurri hori gauzatzeko, horren bideragarritasuna eta plaza horien kokapen, arau eta kudeaketa egokienak zehaztuko dituen azterketa bat egin behar da.</p>						
JUSTIFIKAZIOA	<p>Hiriko leku jakin batzuetan ibilgailu pribatuak aparkatzeko dauden arazoak direla eta, batzuetan familiartekoei edo zaintzaileei zaila egiten zaie adineko pertsonak, bereziki behar zehatzak edo mugikortasun arazoak dituztenak, batetik bestera mugitzea; izan ere, adinekoei ibilgailutik jaisten lagundu behar izaten diete edo beren helmugaraino joan behar izaten dute, beraz, ezin izaten dute ibilgailua urrunegi aparkatuta utzi. Hiriko puntu estrategiko batzuetan aparkaleku azkarrak ezartzeak (kultura, kirol, osasun eta halako instalazioetatik gertu) errazago iristea eta hiriko instalazio eta zerbitzuez gehiago gozatzea ahalbidetuko lieke adineko pertsonari.</p>						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasun Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK		Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza			
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA
GOMENDIO OPERATIBOAK	

2.2.3. EKINTZA	HOBEKUNTZAK OINEZKOEN BIDEETAN.		
JARDUKETAK	<p>Horniduren eta azpiegituren esparruan:</p> <p>2.2.3.1. Donostiako zenbait auzo lotzeko oinezkoentzako bideak diseinatzea eta garatzea, “oinetzkoentzako guneak erdigunean bakarrik egon ez daitezen”.</p> <p>Bide horien diseinua “lagunkotasun” irizpideen arabera egin behar da, besteak beste:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Erabilerrazak eta seguruak izatea. “Oztopo gutxiago izatea (terrazak, dendetako erakustokiak, zuloak...), behar adina argi izatea (esaterako, parkeetan)”. ▪ Atsedean hartzeko eta elkartzeko lekuak eta komunak edukitzea. <p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>2.2.3.2. “Bide lagunkoiak” kanpaina sustatzea eta koordinatzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hirian bide osasungarriekin lotuta hainbat proiektu eta ekintza daude, Udalak berak eta/edo Eusko Jaurlaritzaren Osasun Zerbitzuarekin lankidetzan sustatutakoak; baita hiritarren eta adineko pertsonen hainbat elkartek bultzatutakoak ere. <p>Proiektu horiek hedatzea eta hiri osora zabaltzea proposatzen da.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Horrez gain, pasealeku eta bide lagunkoien gida bat egitea eta zabaltzea. Gida horrek, ibilbideei, bideen ezaugarriei, atsedean hartzeko lekuei eta komun publikoei buruzko informazioa bilduko du, besteak beste. 		
JUSTIFIKAZIOA	<p>“Pasealeku osasungarriak” proiektuaren alderdi osasungarriekin eta bizikidetzarekin lotura dutenek harreman zuzena dute zahartze aktiboaren, ohitura osasungarrien (ariketa fisikoa) eta adinekoek (eta, ondorioz, biztanle guztiek) hiriaz gozatzeko duten aukeraren sustapenarekin.</p>		
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasunerako Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hirigintza Zuzendaritza

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

						Ingurumen Zuzendaritza Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza Turismoa
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK	Adineko pertsonen plangintzan eta diseinuan parte hartzea.					

2.2.4. EKINTZA HOBEKUNTZAK BIDEGORRIEN SAREAN.

JARDUKETAK

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

2.2.4.1. Hiriko auzo guztietan **bidegorrien sarea pixkanaka handitzera** bideratutako jarduketak garatzea. Jarduketa horiek egitean, bidegorriak ezartzeko prozesua aprobetxatu beharko litzateke oinezkoentzako espazioetan eta bideetan hobekuntzak egiteko eta espazio publikoa berreskuratzeko.

2.2.4.2. Gune eta puntu gatazkatsuak (bizikletek eta oinezkoek partekatutako guneak, etab.) **hobetzeko** ekintzak aztertzea eta gauzatzea, eta horiek **seinaleztatzea**.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

2.2.4.3. Hiriko **bizikleten erabilera eta zirkulazioa** arautzen duen ordenantza bete dadila **sustatzea**.

JUSTIFIKAZIOA

Hobekuntzek adineko pertsonen mugikortasuna eta segurtasuna hobetzen lagunduko dute.

Bizikleta erabiltzearekin lotura duten osasun eta bizikidetzaren alderdiek ere harreman zuzena dute zahartze aktiboarekin eta ohitura osasungarriekin.

DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasunerako Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza Udaltzaingoa
----------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	---

KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015

AURREKONTUA

SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA
------------	------------------------------

GOMENDIO OPERATIBOAK

Bidegorriak egitean ez da oinezkoentzat jarritako lekua hartu behar, ezta horien segurtasuna eta erosotasuna arriskuan jarri ere. Arreta berezia eskaini behar zaie mugikortasun arazoak dituzten adineko pertsonen eta, orokorrean, adineko pertsona guztien ezaugarri bereziei.

2.3. ildoa

MUGIKORTASUN
DENONTZAT.

SEGURUA

2.3.1. EKINTZA

PRESTAKUNTZA,
GIZATASUN ETA
EKINTZAK.

KONTZIENTZIAZIO,
BIDE HEZIKETAKO

JARDUKETAK

Antolamenduaren
esparruan:

eta/edo

parte-hartzearen

2.3.1.1. Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planeko (**DHMIP**) **Bide Segurtasun Programaren** garapena sustatzea.

2.3.1.2. Espazio publikoko **bizikidetzak eta erabilera partekatua bermatzeko tresnak** ezartzea. Izan ere, *“espazio publikoa urria da eta denok erabili nahi dugu”*.

- *“Beharrezkoa izanez gero, oinezkoen, bizikleten, autoen eta bestelakoen ohitura txarreatik **isunak jartzea**”*.
- **Kontrol handiagoa ezartzea, terrazaren araudia betetzeari eta espaloiak okupatzeari dagokionez.**

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

2.3.1.3. Talde desberdinei (haurrak, gazteak, adinekoak, txirrindulariak, oinezkoak, etab.) zuzendutako **bide heziketa eta prestakuntza susatzea**.

Pertsona bakoitzak dagokion erantzukizuna bere gain har dezala sustatzera bideratutako ekintzak gauzatzea, espazio publikoa eta garraiobideak ondo eta gizalegez erabil ditzaten *“oinetzkoek, txirrindulariek, gidariek edo autobus erabiltzaileek”*, eta *“norberaren jarrera besteentzako eredu garri izatea”*. *“Pertsona bakoitza araudia betetzearen erantzule da, oinezko gisa, txirrindulari gisa, gidari gisa, etab.”*

- Denon artean **besteenganako** (oinetzkoak, txirrindulariak, etab.) **errespetuzko kultura** sustatzea.
- **Semaforoen arloko hezkuntza ekintzak** edo semaforoen erabilera egokia eta errespetuzkoa egitea (ikus 2.2.1. ekintza).

2.3.1.4. Adineko pertsonen zuzendutako garraio publikoari

		<p>buruzko prestakuntza. Ekintza honen helburua garraiobide horiek segurtasun eta konfiantza handiagoarekin erabil ditzatela da, EBren AENEAS programaren esparruan (“energetikoki eraginkorra izango den mugikortasunaren alde, zahartzen ari den gizartean”) gauzatutako jardueren ildotik.</p> <p>2.3.1.5. Informatzeko, kontzientziatzeko eta istripuak saihesteko kanpainak egitea.</p>					
JUSTIFIKAZIOA		<p>Neurri handi batean, adineko pertsonen mugikortasuna joan-etorriak egitean eta garraiobide desberdinak erabiltzean duten segurtasun fisikoaren eta segurtasun sentsazioaren menpe dago.</p> <p>Prestakuntza planek garraio publikoa erabiltzen dutenean seguruago eta erosoago sentitzen laguntzen diete adineko pertsoneri, erabiltzaileak izan daitezkeenei mugikortasunaren kudeaketarekin lotutako hainbat alderdi eta aurrerapen elektronikoki berri ezagutaraziz (txartel elektronikoa, joan-etorriari buruzko informazioa Interneten, etab.).</p> <p>Biztanleria osoaren bide hezkuntzari eta besteenganako errespetuari esker, mugikortasuna seguruagoa izango da eta istripu gutxiago gertatuko dira.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Mugikortasunerako Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK					Udaltzaingoa
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK							

2.3.2. EKINTZA		ZIRKULAZIOA BARETZeko NEURRIAK.					
JARDUKETAK		<p>Araudiaren esparruan:</p> <p>2.3.2.1. Abiadura mugatuko eremuak (30eko eremuak) eta oso mugatukoak (10eko eremuak) zabaltzea.</p> <p>2.3.2.2. Autobusen zirkulazioa baretzeko neurriak aztertzea.</p>					
JUSTIFIKAZIOA		<p>Trafikoa baretzeko neurriak hiria oinezkoentzat berreskuratzea ahalbidetuko du, horien bizi kalitatea eta segurtasuna hobetuz, eta hiriko espazioen gizarte erabilera handiagoa egiteko aukera emanez.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA		Mugikortasunerako Zuzendaritza		ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK		Udaltzaingoa	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
		2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		<p>ADIERAZLEAK</p> <p>BETETZE MAILA</p>					
GOMENDIO OPERATIBAOK							

III. EREMUA - ERAIKINAK, EKIPAMENDUAK ETA ETXEBIZITZA.

Etxebizitza bat izatea erabakigarria da biztanle guztien segurtasunerako eta ongizaterako, eta are gehiago adineko pertsonen kasuan. Izan ere, nahiago izaten dute beren kabuz bizi eta beren etxeetan ahalik eta denbora gehien igaro.

Kasu jakin batzuetan, hauskortasun edo menpekotasun egoerak agertzearen edo zaintza zehatz batzuk behar izatearen ondorioz, nahitaezkoa izaten da adineko pertsonak beren etxea uztea; alabaina, beste batzuetan, beren etxeetan aurkitzen dituzten oztopoak eta zailtasunak izaten dira adineko pertsonak, beren gogoaren aurka, bertatik ateratzeko arrazoiak. Etxebizitza egokitzeak eta adinekoek komunitate eta gizarte zerbitzuak erabiltzeak beren autonomia areagotzea eta bizi kalitatea hobetzea ekarriko du. Hala, modu erosoan eta seguruan zahartzeko aukera izango dute, dagokien komunitatean eta gizarte ingurunean.

**ERAIKIN, EKIPAMENDU ETA
ETXEBIZITZA LAGUNKOIAK**

HIRIA

Etxebizitza libreak,
Moldagarritasun,
Erosoa, Segurua,
Zerbitzuekin

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK. NOLAKOAK IZAN BEHAR DUTE ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN ETXEBIZITZEK, ERAIKINEK ETA EKIPAMENDUEK?

- Etxebizitzen eskuragarritasuna egokia da, prezioei dagokienez, eremu seguruetan eta zerbitzuetatik eta komunitateko gainerako kideetatik gertu kokatutako guneeetan.
- Behar adina mantentze zerbitzu eta etxeko babeserako zerbitzu daude, eta eskuragarriak dira prezioari dagokionez.
- Etxebizitzak ondo eraikita daude eta faktore klimatikoen aurkako babesleku seguru eta erosoak dira.
- Barneko espazioek, denak solairu bakarrean daudenez, gela eta korridore guztietan askatasunez mugitzeko aukera ematen dute.
- Prezio onetan etxebizitzak aldatzeko laguntzak eta aukerak daude, eta hornitzaileek adineko pertsonen beharrak ulertzen dituzte.
- Alokatzeko etxebizitzak (publikoak eta pribatuak) garbi eta ondo zainduta

daude, eta seguruak dira.

- Adineko pertsona ahulentzat edo dibertsitate funtzionala dutenentzat egokitutako etxebizitzak prezio onean eskura daitezke.

Donostian **kontsultatuko pertsonen arabera**, etxebizitzaren kostua eta etxebizitzaz aldatzeko zailtasunak dira adineko pertsonen bizitzeko lekua aukeratzeko unean eragin handiena duten faktoreetako batzuk.

Era berean, Donostiako bizitegien errealitatearen dualtasuna **baieztatu** dute; izan ere, erdiguneko hiri espazioa kalitatezkoa da eta gertuko hornikuntzak eta zerbitzuak eskaintzen ditu, baina bertako etxebizitzak (eta, askotan, baita ekipamenduak ere) zaharragoak dira eta irisgarritasun arazo gehiago izaten dituzte (igogailurik ez, adineko pertsonen beharretara egokitu gabeko etxebizitzak... Hain zuzen ere, erdigunean eta eraikin zaharretan bizi dira adineko pertsona gehien; hiriaren inguruko auzo berrietan, etxebizitzak berriagoak dira eta irisgarritasun eta moldagarritasun baldintzak betetzen dituzte edo horietara gerturatu dira, baina jende gazte gehiago bizi da horietan.

Bizitegi aukera desberdinak **baloratzen** dituzte, baita egoitzak ere, baina arreta berezia eskaintzen diote komunitatearen parte izatearen zentzuari eta adineko pertsonen bizitegi bat edo bestea aukeratzeko izaten dituzten zailtasunei eta baldintzatzaileei (aukerak ez ezagutzea, kostua, etxebizitzak egokitzeko zailtasunak...).

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Bizitegi aukeren definizioan eta erabileran adineko pertsonen beharrei eta eskakizunei erantzuten dien hiria izatea, ahalik eta denbora gehienez eta bizi kalitate onarekin beren etxean/ingurunean egoteko aukera emanez.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 3.A. Adineko pertsonak **ingurune seguru eta irisgarri** batean geldi daitezela ahalbidetzea, **gertuko zerbitzu egokiekin**.
- 3.B. **Etxebizitza egoki, irisgarri eta seguru** bat eskuratzeko aukera ematea adineko pertsona guztiei.

3.C. **Bizitegi aukerak** zahartze prozesuaren etapa desberdinen arabera dibertsifikatzea.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

3.1. ILDOA. BIZITEGI SISTEMA PUBLIKOA ADINEKO PERTSONEN BEHARRETARA EGOKITZEA.

3.1.1. Aukerako bizitegi sistema berriak martxan jartzea.

3.2. ILDOA. ETXEBIZITZA ESKURATZEN ETA ADINEKO PERTSONEN ESKAKIZUNETARA EGOKITZEN LAGUNTZEA.

3.2.1. Adineko pertsonen etxebizitzari buruzko informazioa, laguntza eta aholkuak ematea.

3.2.2. Administrazio eta finantza laguntza.

3.3. ILDOA. ADINEKO PERTSONEN BEHARRETARA EGOKITUTAKO EKIPAMENDU PUBLIKOAK.

3.3.1. Ekipamendu publikoaren egokitzapena sustatzea (ikus 2.2.1. *ekintza*).

Donostia Lagunkoia Hiri Planeko hausnarketa prozesuan parte hartu duten pertsonen esparru honetan proposatu dituzten ekintzen helburua etxebizitza politikan “lagunkoitasun” irizpidea aplikatzea eta Donostiako etxebizitza aukeren eskuragarritasuna sustatzea dira. Neurri horiek adineko pertsonak beren inguruan luzaroago gelditzea ahalbidetuko dute eta etxebizitzak beren beharretara egokitzea eta beste bizitegi aukera batzuk eskuratu ahal izatea erraztuko dute.

BIZITEGI SISTEMA PUBLIKOA

3.1. ildoa

ADINEKO PERTSONEN BEHARRETARA EGOKITZEA.

3.1.1. EKINTZA

AUKERAKO BIZITEGI SISTEMA BERRIAK MARTXAN JARTZEA.

JARDUKETAK

Araudiaren eta horniduren esparruan:

3.1.1.1. Etxebizitza politikari buruzko **hausnarketa prozesu** bat martxan jartzea, **adineko pertsonen ikuspegia** kontuan hartuta, *“aukerak zabaltzeko eta pertsona bakoitzak bere autonomiatik hautatzeko aukera izateko”*.

- Etxebizitza publikoari dagokion araudian **moldagarritasun irizpideak** aplikatu daitezela sustatzea. *“Sustapen publikoko etxebizitzak erraz egokitzeko moduak izatea, obra edo baliabide askoren beharrik gabe”*.

* Ikusi *Irisgarritasun Plana* eta, Etxebizitza eta Gizarte Gaietako sailburuaren 2002ko abenduaren 30eko Agindua, babes ofizialeko etxebizitzaren diseinurako ordenantzak onartzen dituenak.

- Mugikortasun arazoak dituzten **adineko pertsonentzat egokitutako etxebizitzaren alokairu programa** bat garatzeko neurriak ezartzea, beren jatorrizko etxebizitzan egokitzapen obrak egin ezin direnean.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

3.1.1.2. Gutxieneko zerbitzuak partekatzen dituzten **adineko pertsonentzako etxebizitza komunitateen sorrera** babestea. *“Babespeko etxebizitzak bezala, baina adineko pertsona autonomoei zuzenduta; kooperatiba gisa...”*.

3.1.1.3. Adineko pertsonentzako **etxebizitza eredu berriak**, berritzaileak eta parte-hartzaileak prestatzea eta gizarteari proposatzea, beren ezagutzatik eta esperientziatik abiatuta (eredu gisa, Housekide aipatu da).

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

JUSTIFIKAZIOA		<p>Administrazio desberdinen eta bizitegi esparruko bete eragile batzuen arteko lankidetzak etxebizitza politikak adineko pertsonen beharretara egokitzea ahalbidetu behar du, bizitegi aukera eta modalitate desberdinetan.</p> <p>Adineko pertsonentzako alokairuen udal eskaintza bat zehazteak eta martxan jartzeak erantzuna emango die beren ohiko ingurunean bizitzen jarraitu nahi duten pertsoneri (baita orain mugikortasun, menpekotasun edo halako beste arazoren bat dutenei ere).</p> <p>Sustapen publikoko etxebizitzak diseinu unibertsalera eta moldagarritasun gomendioetara egokituz gero, etxebizitzak pertsonaren bizi prozesura egokitu ahal izan izango dira.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Etxegintza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK				Lege Zuzendaritza Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Hirigintza Zuzendaritza Finantza Zuzendaritza	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK							

3.2. ildoa

ETXEBIZITZAK ESKURATZEN ETA
ADINEKO PERTSONEN
ESKAKIZUNETARA EGOKITZEN
LAGUNTZEA.

3.2.1. EKINTZA

ADINEKO PERTSONEI ETXEBIZITZARI
BURUZKO INFORMAZIOA, LAGUNTZA ETA
AHOLKUAK EMATEA.

JARDUKETAK

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

Adineko pertsonentzako dauden etxebizitza aukera desberdinei buruz **informatzeko eta orientatzeko sistema** hobetzeko neurriak ezartzea.

3.2.1.1. Etxebizitzaren arloko laguntzen izapideak egiteko instituzioen arteko leihatila bakarra garatzea.

3.2.1.2. Auzo elkarteen bidez informazio zerbitzu bat ahalbidetzea. *“Horrek, gainera, auzokideen eta Udalaren arteko bitartekari gisa indartzen lagun diezaieke”.*

3.2.1.3. Informazio zerbitzu bat martxan jartzea, **adineko pertsonentzako erreferentziazkoak diren beste zerbitzu publiko batzuen bidez:** osasun zentroak, kultura etxeak, etab. *“Dena den, informazio iturriak oso ondo identifikatuta egon beharko du”.*

3.2.1.4. Adineko pertsonentzako aholkularitza gida bat egitea, **beren etxebizitzari** edo beste aukera batzuei buruzko erabakiak hartzen laguntzeko.

3.2.1.5. Etxebizitzaren arloko aholkularitza zerbitzu bat sortzea, honako prozesu hauetarako laguntza eskainiko duena:

- Adineko pertsonen etxebizitzak erostea/saltzea.
- Etxebizitzak alokatzea.
- Izapideak, ohiko konponketak, etab.

JUSTIFIKAZIOA

Pertsonak zahartzen doazen heinean eta beren etxeen moldagarritasunarekin eta irisgarritasunarekin zerikusia duten

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>arazo berriak sortzen diren heinean (bertan jarraitzeko edo ez jarraitzeko erabakigarriak izan daitezkeenak), adineko pertsonak eskuragarri dituzten aukerak, laguntzak eta prozedurak ezagutzeko beharra izaten dute, baita beste bizitegi aukera batzuk ere. Kasu askotan, komenigarria izaten da aholkularitza eta laguntza zerbitzu bat erabilgarri izatea administrazio prozesuak irauten duen bitartean.</p>						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Etxegintza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Partaidetza Saila Hirigintza Zuzendaritza			
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

3.2.2. EKINTZA	ADMINISTRAZIO LAGUNTZA.	ETA	FINANTZA
<p>JARDUKETAK</p>	<p>Araudien esparruan:</p> <p>3.2.2.1. Etxebizitzak eta ekipamenduak adineko pertsonen beharretara egokitzeko araudia aplikatzean malgutasun handiagoa ahalbidetzen duten formulak aztertzea.</p> <p>3.2.2.2. Baliabide/diru-sarrera txikiak adineko pertsonentzat etxebizitza egokitzeko laguntza ildo espezifiko bat sor dadila sustatzeko ekintzak. Laguntza horien osagarri gisa, hauek ere aplikatuko dira: zerga abantailak (desgrabazioa), kreditu linea espezifiko bat, etab.</p> <p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>3.2.2.2. Bizilagunen komunitateei zuzendutako udal bitartekaritza zerbitzu bat martxan jartzea, etxebizitzak egokitzearen (barneko nahiz kanpoko irisgarritasuna) ondorioz sortutako arazoak konpontzeko helburuarekin.</p>		
<p>JUSTIFIKAZIOA</p>	<p>Bitartekaritza zerbitzuak auzokide komunitateek etxebizitza egokitzeko egin beharreko jardueren kudeaketa erraztuko du.</p> <p>Batzuetan, araudien gehiegizko zurruntasunak adineko pertsonen bizi kalitatea hobetu dezaketen jarduketak oztopatzen ditu, <i>“baita teknikariak jarduera horien alde agertzen badira ere”</i>.</p> <p>2013ko urrian onartutako (hasierako onarpena) etxebizitzak eta eraikinak birgaitzeko laguntzen udal ordenantza berriak 70 urtetik gorako pertsonentzako diru-laguntza espezifiko bat ezartzen du.</p> <p>PARVISAK hiriko gune batzuetan etxebizitzak birgaitzeko laguntza ekonomikoak eskaintzen ditu eta Eusko Jaurlaritzak birgaitze integratuko eremu gisa aitortutako lekuetarako ematen dituen laguntza ekonomikoak kudeatzen ditu.</p>		
<p>DEPARTAMENTU ARDURADUNA</p>	<p>Etxegintza</p>	<p>ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK</p>	<p>Lege Zuzendaritza Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza</p>

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK	<i>Donostiako Irisgarritasun Plana</i> eta barne hartzen dituen plan bereziak kontuan izatea.					

ADINEKO PERTSONEN 3.3. ildoa BEHARRETARA EGOKITUTAKO EKIPAMENDU PUBLIKOAK.

3.3.1. EKINTZA	EKIPAMENDU PUBLIKOAREN EGOKITZAPENA SUSTATZEA.		
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>3.3.1.1. Lankidetzaren publikoa eta pribatua sustatzea adineko pertsonen beharrekin zerikusia duten enprekin (farmazia enpresak, ortopediak, hiriko altzarien enpresak, etab.), espazio publikoak eta ekipamenduak adineko pertsonentzat egokitzera bideratutako baliabideak sortzeko neurri berritzaileak bilatzeko.</p> <p>Horniduren eta azpiegituren esparruan (egokitzapena eta hobekuntza):</p> <p>3.3.1.2. Espazioak mugikortasun eta zentzumen zailtasunak dituzten pertsonetara egokitzera bideratutako ekintzak garatzea. Zehazki, ekipamendu publikoetan neurriak hartzean datza (esaterako, lurrean seinaleak jartzea, ikusmen arazoak dituzten pertsonak errazago orientatu daitezkeen).</p> <p>* <i>Donostiako Irisgarritasun Planaren</i> garapena (ikus 2.2.1. ekintza).</p>		
JUSTIFIKAZIOA	<p>Ekipamendu eta azpiegitura publikoak adineko pertsonen beharretara egokitzeak adineko pertsonen eta biztanleria osoak beren eguneroko jarduerak gauzatzea erraztuko duten hiri ingurune lagunkoi bat sortzen lagunduko du. Horrez gain, inguru horrek eragin positiboa izango du adineko pertsonen ongizatean eta bizi kalitatean. <i>“Esku-hartze txikiak aldaketa handia eragin dezakete”.</i></p>		
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Hirigintza Zuzendaritza

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA						
GOMENDIO OPERATIBOAK						

IV. EREMUA - GIZARTE SAREAK ETA BABESA.

Komunitate bateko parte izatea eta gizarte babesa jasotzea hertsiki lotuta daude pertsonak beren bizi zikloan zehar izaten duten ongizatearekin. Pertsonak bizi diren modu berean zahartzen dira; gizarteko bizitza ona eta aktiboa izateak modu positiboan zahartzen laguntzen du. Gizarte eta komunitate integrazioak jarduera sozialetan, kulturaletan, aisialdikoetan eta halakoetan parte hartzen laguntzen du, zahartze aktiboa (gizarteko parte-hartzearekin zuzenean lotuta), autoestimua, etab. ahalbidetuz. Horrek guztiak adineko pertsonen bizi kalitatea hobetzen laguntzen du, isolatuta gelditzea saihestuz.

Adineko pertsonentzat, zahartzen doazen heinean, garrantzi gehien hartzen duten babes sare informalak familiarterkoak, auzoko sareak eta lagunak dira, baina baita elkarteak eta zahar etxeak, merkataritza tradizionala eta gertuko merkataritza ere. Horiek guztiek ezinbesteko babesa ematen diete eta beren beharrak detektatzen laguntzen dute.

Babes sareek eta komunitate zerbitzuek adineko pertsonen alderdi afektiboa, harremani dagokiena eta alderdi kolektiboa asetzen dituzte. Horrez gain, adineko pertsonak dagozkien jardueretan edo interes arloetan, beren auzoetan eta hiri osoan parte hartzera eta inplikatzera bultzatzen dituzte.

HIRIA
**GIZARTE SARE ETA
BABES LAGUNKOIAK**
Belaunaldi artekoa
Aktiboa, Solidarioa
Antolatua,
Bat-batekoa

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK. NOLAKOAK DIRA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN GIZARTE SAREAK ETA PARTE-HARTZEA?

- Ekitaldiak eta jarduerak gauzatzeko egoitzak estrategikoki kokatuta daude, irigarriak dira, ondo argizatuta daude eta garraio publiko bidez erraz irits daiteke horietara.
- Ekitaldiak adineko pertsonentzako ordutegi egokietan egiten dira.
- Jardueretara eta ekitaldietara bakarrik edo beste norbaitekin joateko aukera

dago.

- Jarduerak eta atrakzioek prezio onargarriak dituzte, eta ez dute parte hartzeko kostu ezkuturik edo gehigarriak.
- Jarduerari eta ekitaldiei buruzko informazio ona ematen da, instalazioen irisgarritasunari eta adineko pertsonentzako garraio aukerei buruzko xehetasunak barne.
- Adineko pertsonen osatutako askotariko biztanleriari zuzendutako jarduerak aukera zabala eskaintzen da.
- Adineko pertsonak barne hartzen dituzten ekitaldiak hiriko hainbat lekutan egiten dira: aisialdi zentroak, ikastetxeak, liburutegiak, komunitate zentroak eta parkeak.
- Gizarte bazterketa arriskuan dauden pertsonak barne hartzen dituzten jarduerak egiten dira.

DSS Lagunkoia Hiri Plana gauzatzeko esparruan egin den hausnarketa prozesuan parte hartu duten **pertsonen iritziz**, hiriak, bere tamainak eta bertako auzoek pertsonen arteko komunikazioa, elkarretaratzea eta harremanak hobetzen dituzte, gizarte eta laguntza sare finkatuen bidez. Adineko pertsonen zeregin aktiboa dute ingurune horretan.

Horrez gain, gizartean eta komunitatean parte hartzeko dituzten aukerak handiagoak izan litezkeela eta gizarte sare horien indarra modu eraginkorragoan bidera litekeela **uste dute**, adineko pertsonen bizi kalitatea hobetze aldera, adinekoak komunitatean eta beste adin eta kultura batzuetako taldeekin integratzea sustatuz. Era berean, adineko pertsona isolatuengana eta/edo motibaziorik gabekoengana iristea zaila dela **baieztatu** dute.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Gure hiria sozialki adineko pertsonen babesarekin lotutako eta konprometitutako komunitatea izatea, gizarte talde ahulenei arreta berezia eskainiz.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 4.A. Belaunaldien arteko babes sare formalak eta informalak osatzea. Sare horiek elkarteen eta hiritar guztien parte-hartzea izango dute.
- 4.B. Pertsonen babeserako sareek bizitza seguruagoa, irisgarriagoa eta erosoagoa ahalbidetzea.
- 4.C. Adineko pertsonak babeserako eragile aktibo gisa antolatzea.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

4.1. ILDOA. DONOSTIA, HIRI LAGUNKOIA.

- 4.1.1. “Hiri lagunkoiaren” komunitate kontzeptua sortzea.
- 4.1.2. “Hiri lagunkoiaren” kontzeptua sozializatzea (ikusi 1.3.2. *ekintza*).

4.2. ILDOA. GIZARTE SAREAK SUSTATZEA ETA INDARTZEA.

- 4.2.1. Elkarreak babes sare informal gisa (ikusi 7.3.2. *ekintza*).
- 4.2.2. “Zahar etxeen” funtzio berria zehaztea.
- 4.2.3. Lurralde osoan zehar babes sare gisa jarritako ekipamendu publikoak.
- 4.2.4. Babeserako auzo sare bat garatzea (ikusi 4.2.3. eta 4.2.6. *ekintzak*).
- 4.2.5. Zaintzaileak zaintzea.
- 4.2.6. Gertuko merkataritza, gizartearen eta adineko pertsonen beharrei erantzuteko (ikusi 1.3.2. eta 4.2.4. *ekintzak*).

Esparru honetako ekintzen helburua hiriko gizarte sarea sendotzea da, gizarte sareek eta komunitateko balioen garapenak adineko pertsonen gizarte harremanetarako eta borondatezko lanerako eskaintzen dituzten aukera berri guztiez baliatuz.

Neurri horiek onura nabarmena ekarriko diete Donostiako adineko pertsona guztiei eta, bereziki, isolamendu arrisku handiena dutenei.

4.1. ildoa DONOSTIA, HIRI LAGUNKOIA.

4.1.1. EKINTZA “HIRI LAGUNKOIAREN” KOMUNITATE KONTZEPTUA SORTZEA.

JARDUKETAK Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:

4.1.1.1. Adineko pertsoneri administrazio izapideak egiten lagunduko dien **“persona lagunkoia” irudi publikoa sortzea.**

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta/edo prestakuntzaren esparruan:

4.1.1.2. Hiriko gizarte eta komunitate sarea indartzen lagunduko duten ekintzak sustatzea. **“Adineko pertsonetikiko lagunkoitasuna, hiriaren eta hiritarren konpromiso gisa”.**

4.1.1.3. Donostiako **ikastetxeetan hezkuntza eta sentsibilizazio programa bat** sustatzeko lankidetzan aritzea, **komunitate bizitza indartze aldera:**

Zehazki, hitzaldiak, jarduera partekatutakoak eta belaunaldien artekoak (adineko pertsonen parte-hartzearekin), hiriko zentro berezietarako bisitaldiak, etab. egingo dira.

JUSTIFIKAZIOA

Beharrezkoa da kultura aldaketa bat sustatzea, hiritarren konpromisoa gauzatzea ahalbidetuko duena.

Gizarte sareek funtsezko zeregina dute norbanakoak babesteko eta indartzeko elementuetan, eta gizarte sareak indartzeak onura bikoitza ekartzen die adineko pertsoneri: batetik, beren babesa eta esperientzia emateko aukera dute, eta, bestetik, sozialki aberasten dira eta babesa eta laguntza aurki ditzakete laguntza sare informaletan.

Komunitate bizitza sustatzeko ekintza pedagogikoak eta sentsibilizazio positiboa helburu dutenak gauzatzeak gizarte sarea indartzen lagunduko du; belaunaldien eta kulturen arteko ikuspegia lantzen da, adinen araberako “segmentazioa” murrizteko, hiria eta bertako zerbitzuak gizarteko talde guztien beharretara egokituz (edozein adinetakoak, sexutakoak, etab.).

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Estrategia Bulegoa	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Partaidetza Saila GHLBGE 2016 Adineko Pertsonen Kontseilua				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
		2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK	Aldaketa hori adineko pertsonen, beren elkarteek eta gizarte sareek bideratu behar dute, denen artean.						

4.1.2. EKINTZA	“HIRI LAGUNKOIAREN” KONTZEPTUA SOZIALIZATZEA.		
JARDUKETAK	<p>Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta/edo prestakuntzaren esparruan:</p> <p>4.1.2.1. “Hiri lagunkoia” kontzeptua sustatzeko eta zabaltzeko jarduerak ezartzea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tokiko adineko biztanleei eta turistei zuzendutako eduki “lagunkoidun” informazio materiala egitea, hainbat formatutan (bereizgarriak, liburuxkak, TFT pantailak gune estrategikoetan, etab.). (Merkataritza lagunkoiari buruzko materiala eta gida, ikusi 1.3.2. ekintza). <p>Material hori egiteko, parametro lagunkoiak (informazio zehatza, argia, letraren tamaina, etab.) eta ikusmen desgaitasuna duten pertsonak kontuan hartuko dira.</p> <p>(*) Erabilgarria izan daiteke Donostia 2016 Europako Kultur Hiribirutzarako.</p> <p>4.1.2.2. Hiri lagunkoien proiektua eta filosofia zabaltzea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Age Friendly Cities</i>-Osasunaren Mundu Erakundearen Adineko Pertsonentzako Hiri eta Komunitate Lagunkoien Sarea. ▪ Proiektuaren eta Donostian duen garapenaren berri ematea (adineko pertsonekin lagunkoia den Donostia eta <i>DSS Lagunkoia Hiri Plana</i>). ▪ 2016ari begira, adineko pertsonen lankidetzaren sustatzea, hiri lagunkoien proiektua eta filosofia hedatzeko, esperientzia eta ezagutza partekatuz. “Hiri lagunkoien gida” gisa egingo da, gida profesionalekin lehiari sartu gabe. 		
JUSTIFIKAZIOA	Hiri lagunkoien kontzeptua zabaltzeak gizarte osoa sentsibilizatzen lagunduko du, proiektu horretan parte hartzeko aukera emanez.		
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Estrategia bulegoa	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	2016 Partaidetza Saila GHLBGE

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

	Turismoa Zinemaldia Adineko Pertsonen Kontseilua					
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK					
	BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

4.2. ildoa

GIZARTE SAREAK SUSTATZEA ETA
INDARTZEA.

4.2.1. EKINTZA	ELKARTEAK BABES SARE INFORMAL GISA.
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>4.2.1.1. Adineko pertsoneri lotutako elkarteen eta erakundeen errolda eguneratzea.</p> <p>Gizarte Ongizateko Zuzendaritzaren datu-basea abiapuntutzat hartuta.</p> <p>Egokia litzakete informazio bilketa hori elkarte donostiarrek egitea.</p> <p>Elkarteei buruzko gida bat egitea eta hedatzea, euskarri desberdinetan, horien funtzioak eta jarduerak zehaztuz.</p> <p>4.2.1.2. Adinekoen elkarte desberdinen arteko lankidetza estrategia bat diseinatzera bideratutako neurriak.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elkarren artean lankidetzan aritzea, elkarren osagarri bihurtuz eta proiektu komunak gauzatzuz (ikus 7.3.2. <i>ekintza</i>). ▪ Elkarteen eta Udalaren arteko koordinazio handiagoa ahalbidetzea.
JUSTIFIKAZIOA	<p>Elkarteak funtsezko parte-hartze tresna bihurtu dira adineko pertsonentzat, eta funtzio garrantzitsua betetzen dute komunitatearen garapenean.</p> <p>Elkarteen sareak izaera desberdineko elkarteak barne hartzen ditu, baita gai, formatu eta dimentsio desberdin asko ere.</p> <p>Adineko pertsonen elkartzeko mugimenduak bilakaera bat izan du gauzatzen dituzten jarduerari dagokienez, eta parte-hartze handia du. Alabaina, elkarteen arteko koordinazioa eta informazioa falta dira. Estrategia koordinatu baten alde lan</p>

egiteak elkarteen funtzionamendua eta irismena hobetuko ditu.						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK		Partaidetza Saila		
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK						

4.2.2. EKINTZA	“ZAHAR ETXEEN” FUNTZIO BERRIA ZEHAZTEA.																	
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>4.2.2.1. Donostiako “zahar etxeek” duten funtzioari buruzko hausnarketa sakona egiteko prozesu bat gauzatzea eta etorkizunerako estrategia bat diseinatzea (irudia eta espazioa, funtzioa, parte hartzeko moduak, jarduera antolatuak, asetzeke dauden beharrak, etab.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Espazio pluralagoak eta erabilera gehiagokoak bihurtzea, ez horren bereziak. ▪ Zentro desberdinen arteko lankidetzak sustatzea. 																	
JUSTIFIKAZIOA	<p>“Zahar etxeak” adineko pertsonen egunerokotasuneko elkargune naturalak dira, eta horietan beren gizarte harremanak landu eta hainbat jarduera gauzatzen dituzte.</p> <p>Gizarteko aldaketak, IKTen aurrerapenak eta pertsonen prestakuntza direla eta, argi dago adineko pertsona guztiak ezin direla multzo homogeneo berean sartu: lehengo erretiratuak oraingoan oso desberdinak dira, eta are desberdinagoak izango dira etorkizunekoak. “Zahar etxeetan” aurkitu nahi dituzten aisialdi motak edo jarduerak oso desberdinak izan daitezke pertsona batetik bestera.</p>																	
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK		Partaidetza Saila														
KRONOGRAMA	<table border="1"> <tr> <td>IV. hiruhil.</td> <td>I. hiruhil.</td> <td>II. hiruhil.</td> <td>III. hiruhil.</td> <td>IV. hiruhil.</td> <td>I. hiruhil.</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2015</td> </tr> </table>	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	2013	2014	2014	2014	2014	2015					
IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.													
2013	2014	2014	2014	2014	2015													
AURREKONTUA																		
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK																	

BETETZE MAILA

GOMENDIO OPERATIBOAK

Estrategia Bulegoaren lankidetzaz izango dugu hausnarketa prozesua gauzatzeko.

4.2.3. EKINTZA	LURRALDE OSOAN ZEHAR BABES SARE GISA JARRITAKO EKIPAMENDU PUBLIKOAK.					
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>4.2.3.1. Ekipamendu desberdinen arteko lankidetzaren sare bat osatzea (kultura etxeak, zahar etxeak, osasun zentroak, gizarte zerbitzuen zentroak, erretiratuen elkarteak, etab.), bakarrik eta isolatuta dauden eta laguntza behar izan dezaketen adineko pertsonak detektatzeko.</p>					
JUSTIFIKAZIOA	<p>Pertsona horiek detektatzeak eta segimendu bat egiteak azkar esku hartzea eta, beharrezkoa izanez gero, laguntza ematea ahalbidetuko du.</p> <p>Bakarrik bizi diren pertsonak, zahartzen diren heinean, isolamendurako eta arrisku egoerak jasateko aukera handiagoa izaten dute.</p> <p>Programa honek ikuspegi berritzailea du, hiritarren eta erakundearen parte-hartzea duena; horren baitan, azpiegiturek (horieta gerturatu diren edo bertan lan egiten duten pertsonak) hiriarentzako “antena” funtzioa betetzen dute.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK Kultura				
KRONOGRAMA	IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

GOMENDIO OPERATIBOAK

Jarduketa hau komunitatearen garapena sustatzeko beste neurri batzuekin koordinatu behar da, bereziki, babeserako auzo sarearekin (4.2.4.) eta merkataritza lagunkoiarekin (4.2.6.).

4.2.4. EKINTZA	BABESERAKO AUZO SARE BAT GARATZEA.
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>4.2.4.1. “Auzo Onaren Programaren” garapena sustatzea, komunitate garapena sendotzeko helburuaren eta adineko pertsonengana gerturatzeko ekimenen eta espazioen ildotik.</p> <ul style="list-style-type: none"> Adineko pertsoneri babesa emateko auzo sareak sortzea, komunitate kulturaren parte gisa. “Komunitate lagunkoia”. <p>Gipuzkoako Gurutze Gorriak 2005ean garatutako “Atari solidarioak” programan dago oinarrituta. Programa horren helburua osasuna sustatzea zen, “auzo onaren” kontzeptuan oinarrituta.</p> <p>Horretarako auzokideak sentibilizatu behar dira, auzoko adineko pertsonen jasan ditzaketen arrisku egoerei arreta eskain diezaieten eta eguneroko egoeretan lagun diezaieten (ikus, halaber, 4.2.3., 4.2.6., 8.1.2. eta 8.2.1. ekintzak).</p> <p>4.2.4.2. “Auzotarren eguna” sortzearen alde egitea, auzokide guztiak elkartzeko jarduera gisa, harremanetan jartzeko edo harremanak estutzeko helburuarekin (ikus 1.1.3. ekintza).</p> <ul style="list-style-type: none"> Adineko pertsonen inplikazio aktiboa sustatzea.
JUSTIFIKAZIOA	<p>Konfiantzan eta “auzo onaren” printzipioetan oinarritutako auzo harremanen sareak adineko pertsonen, zahartzen doazen heinean, duten bizitza autonomia luzatzen laguntzen du, “mesede txikien” edo laguntzen bidez, eta gizarte edo laguntza zerbitzuen esku-hartzea behar izan dezaketen egoerak edo gertakariak detektatzeko segimendu (kontrol) bat eginez.</p> <p>Neurri horiek komunitate garapena eta komunitatearen parte izatearen sentimendua sendotzen lagunduko dute, auzo abegitsuagoak eta zahartze duin baten alde egiten dutenak sortuz, adineko pertsonen babesa emanez.</p>
DEPARTAMENTU Gizarte	ERAKUNDE Partaidetza Saila

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

ARDURADUNA	Ongizateko Zuzendaritza	PARTE-HARTZAILEAK				
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK	Programa hau espazio publikoak babeserako sare gisa erabiltzea helburu duen programarekin (4.2.3.) eta merkataritza lagunkoiaren programarekin (4.2.6.) lankidetzan gauzatu behar da.					

4.2.5. EKINTZA

ZAINZAILERAK ZAINTZA.

JARDUKETAK

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

4.2.5.1. Zaintzaileei laguntzeko programa, eguneroko bizitza kudeatzen laguntze aldera.

- **Denboraren Bankuko** jarduerak sustatzea Donostian, zaintzaileen beharretako batzuk bideratuz, adineko pertsonen elkarteekin eta “zahar etxeekin” lankidetzan. Horietan, *“laguntzeko presta dauden pertsonez gain, espazio fisiko bat ere aurki dezakete”*.

4.2.5.2. Zaintza behar bezala gauzatu ahal izateko **bateratze neurriak hartzea:**

- Haurtzaindegian ordutegia luzatzea, lanean erraztasunak ematea...
- Adineko pertsonen elkarteekiko eta zahar etxeekiko lankidetzak sustatzea.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta/edo prestakuntzaren esparruan:

4.2.5.3. Adineko pertsonak beren kargura dituzten **zaintzaileentzako eta familiartekoentzako prestakuntza eta aholkularitza** programak sustatzea, bereziki adinekoek menpekotasuna eta/edo narriadura kognitiboa duten kasuetan (alzheimerra edo beste dementsia batzuk), (ikus 8.1.2. *ekintzako* Zaintzaileei Laguntzeko Udal Plana).

4.2.5.4. Zaintzaile gisa aritzen diren adineko pertsonen zuzendutako **sentsibilizazio kanpaina** bat diseinatzea eta garatzea, beren autoestimua bultzatzeko eta **ahalduntze mezu** bat helarazteko.

Mezu zehatzak; esaterako: *“zuk aukera dezakezu, esan ez dituzula zure bilobak zaindu nahi...”*, *“jende asko zaindu duzu, orain zaindu ezazu zure burua pixka bat”*, etab.

- Gai honekin zerikusia duten **orientazio eta hausnarketa tailerrak** antolatzea, adinekoen ahalduntzea sustatzea.

Adibide gisa, “Nire burua zaindu, zu zaindu: biloben zaintzaile diren amonentzako tailerra” aipatzen da, Emakumeen Etxeak (Berdintasun Departamentua) *Zaintzaileei Laguntzeko Planaren* barnean antolatutakoa.

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

		<p>Tailer horretan, beren bilobak zaintzen dituzten amonen eginkizuna, beren denboraz gozatzeko duten eskubidea, berdintasunean eta elkarrenganako errespetuan oinarritutako familiako negoziazioak eta noiz eta nola zaindu aukeratzeko eskubidea edo familiartekoen eskaerei ezetz esatekoa landu zituzten.</p>					
JUSTIFIKAZIOA		<p>Babes informala (bereziki familiartekoena) adineko pertsonen eguneroko bizitzarako oinarritzko euskarria da (autonomia mailaren arabera garrantzia gehiago edo gutxiago du). Adinekoek zaintza eta laguntza zeregina dute aspalditik, segurtasuna eta samurtasuna ematen dute, etab., baina sare hori sendotuko duen babesa behar izaten da.</p> <p>Horrez gain, zaintzaileek eta beren inguruneak komunitatean bila dezakete babesa; izan ere, gizarte sare horrek menpekotasuna duten adineko pertsonen euskarri gisa duten zeregina erraztuko lieke.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK					Partaidetza Saila
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK							

4.2.6. EKINTZA	GERTUKO GIZARTEAREN PERTSONEN BEHARREI ERANTZUTEKO. MERKATARITZA, ETA ADINEKO																						
JARDUKETAK	<p>Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta/edo prestakuntzaren esparruan:</p> <p>4.2.6.1. Merkataritza berriek merkataritza tradizionalaren elementu lagunkoiak balio gisa barne hartzea sustatzeko sentsibilizazio ekintzak gauzatzea.</p> <p>4.2.6.2. Merkataritzaren (farmaziak barne) ahalmenak sustatzeko ekintzak gauzatzea, adineko pertsonentzako gertuko babes espazio gisa. Gune horiek adineko pertsonen informazioa, gizarte harremanetarako aukera eta eguneroko bizitzarako laguntza emateko erabiliko dira, eta baita arrisku egoerak “kontrolatzeko edo detektatzeko eragile” gisa ere, 1.3.2. eta 4.2.4. ekintzetan zehazten den moduan.</p>																						
JUSTIFIKAZIOA	<p>Merkataritza hiri espazioko funtsezko osagaia da. Lagunkotasun maila egokia betetzeak edo ez betetzeak adineko pertsonen bizi kalitatea baldintza dezake, modu autonomoan bizitzea erraztuz edo zailduz.</p> <p>Merkataritza lagunkoia adineko pertsonentzako gizarte sarerako babes elementu aipagarria da, komunikazioan eta eguneroko harremanetan duen eraginagatik.</p>																						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostiako Sustapena	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK <p>Lege Zuzendaritza Gizarte Ongizateko Zuzendaritza</p>																					
KRONOGRAMA	<table border="1"> <thead> <tr> <th>IV. hiruhil.</th> <th>I. hiruhil.</th> <th>II. hiruhil.</th> <th>III. hiruhil.</th> <th>IV. hiruhil.</th> <th>I. hiruhil.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2013</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2015</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	2013	2014	2014	2014	2014	2015						
IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.																		
2013	2014	2014	2014	2014	2015																		
AURREKONTUA																							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK																						

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

BETETZE MAILA

GOMENDIO
OPERATIBOAK

V. EREMUA - ZAHARTZE AKTIBOA: PARTE-HARTZEA, ENPLEGUA ETA IKASKUNTZA.

Adineko pertsonen, beren lan jardueratik erretiratu ondoren, hainbat trebetasun, ezagutza eta esperientzia izaten dituzte beste pertsonekin partekatzeko. Beren ekarpenen komunitatearen funtzionamendua eta bideragarritasuna hobetzen laguntzen dute. Adineko pertsonen gizartean parte hartzeko dituzten moduak heterogeneoak dira: bai borondatezko erakundeetako eta elkarteetako parte-hartzea bai banakako parte-hartzea. Gizarteari eginiko ekarpen horiek aitortu eta aintzatetsi behar zaizkie.

Bizitza eta aisialdi aktiboa izateak biztanleria osoaren eta, bereziki, adineko pertsonen osasuna hobetzen eta osasun arazoak prebenitzen laguntzen du. Horrez gain, beren gizarte konexioa eta bertako parte izatearen sentimendua sendotzen ditu. Ildo horretatik, prestakuntza eta etenik gabeko ikaskuntza adineko pertsonen garapen integralerako estrategiaren parte dira.

Enpleguari dagokionez, adineko pertsonen “lagunkoitasun” ikuspegia ez da jarduera profesionala luzatzeko aukera gisa bakarrik ulertu behar; zehazki, eta batez ere, langilea zahartzen doan heinean enplegua (lanaldia, lanpostua, etab.) bere beharretara egokitzeko eta adinarengatik bazterkeriarik ez eragiteko beharrezko neurriak hartzean datza.

Laburbilduz, zahartze aktiboa adineko pertsonen bizi kalitatea hobetzen laguntzen duten faktoreetako bat da, beren gaitasun funtzionalari eusten laguntzen baitu. Osasunaren Mundu Erakundearen Zahartze eta Bizi Ziklo Programako ekintza estrategietan eta Europar Batasunaren Zahartze Aktiboaren aldeko ekimenetan jasotzen den moduan, eredu honek desgaitasun eta menpekotasun egoerak prebenitzen laguntzen du.

**ZAHARTZE AKTIBOA:
PARTE-HARTZE, ENPLEGU ETA
IKASKUNTZA LAGUNKOIAK**
Malgutasuna, Aniztasuna,
Balioa ematea,
Bereizketarik ez
Moldagarria, Adore ematea,
Autonomia

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK. NOLAKOAK DIRA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN PARTE-HARTZEA, ENPLEGUA ETA IKASKUNTZA?

- Adineko boluntarioentzako aukera zabala dago; trebakuntza, aintzatespena, laguntza eta gastu pertsonalengatik ordainak jasotzeko aukerarekin.
- Adineko langileen gaitasunak behar bezala sustatzen dira.
- Adineko pertsonentzako lan aukera zabala eta behar bezala ordaindutakoa sustatzen da.
- Adinean bakarrik oinarritutako bereizketa debekatuta dago langileak kontratatzean, lanpostuan mantentzean, sustatzean edo trebatzean.
- Lantokiak dibertsitate funtzionala duten pertsonen beharrak asetzeko egokituta daude.
- Adineko pertsonentzako lan independenterako aukerak sustatzen eta babesten dira.
- Erretiratu ondoko trebakuntza aukerak ematen dira, adineko langileentzat.
- Sektore publikoetan, pribatuetan eta borondatezkoetan erabakiak hartzeaz arduratzen diren erakundeek adineko pertsonen afiliazioa ahalbidetzen dute.

Adineko pertsonak hiriak aisialdi jarduerak gauzatzeko, beren kultura eta kirol beharrak asetzeko eta borondatezko jarduerak gauzatzeko eskaintzen dituen aukerak **baloratzen dituzte**, arreta berezia eskainiz adineko pertsonak zahartze aktiborako dauden aukerei eta horrek dakartzan onurei buruz kontzientziatzeari.

Era berean, hiritarrek parte-hartze kopuru handiagoak lortzeko **gogoa adierazi dute**, eta adineko pertsonak kontsultarako eta erabakiak hartzeko instituzioetan eta organoetan parte hartzeko dituzten bideak indartu eta hobetu daitezela eskatu dute.

Adineko pertsona batzuek lanean jarraitu nahi dutela eta beste batzuek beren auzoan eta hirian borondatezko lanak egin nahi dituztela **adierazi dute**, eta prestakuntza enplegurako eta borondatezko jardueretarako dituzten aukerak hobetzeko aldaketak proposatu dituzte, baita aukera horiek beren behar eta interesetara hobeto egokitu daitezela ere.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Zahartze aktiboa eta bizitza independentea izateko aukerak sustatzen dituen hiri bat, adineko pertsonak subjektu politiko gisa tratatuz eta bere bizitza osoan gizarteko esparru guztietan parte har dezatela sustatuz eta ahalbidetuz.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 5.A. Gizartea orokorrean sentsibilizatzea zahartze aktiboak duen balioaz eta barne hartzen dituen dimentsio desberdinez.
- 5.B. Zahartzen ari diren pertsonen ahalmena mobilizatzea, beren eta gizarte osoaren onurarako.
- 5.C. Erakundeen konpromisoa sustatzea, adineko pertsonak gizartean aktiboki parte hartzeko duten eskubideari erantzuna emateko.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

5.1. ILDOA. ZAHARTZE AKTIBOAREN IDEIA INDARTZEA.

- 5.1.1. Gizartea zahartze aktiboari buruz sentsibilizatzea.
- 5.1.2. Adineko pertsonen artean aisialdia sustatzea.

5.2. ILDOA. UDAL POLITIKEN ANTOLAKETAN PARTE HARTZEA.

- 5.2.1. Udalak parte-hartze publikoa sustatzea (ikus *1.1.2. ekintza*).
- 5.2.2. Adineko pertsonen parte-hartzea hiriko bizitzaren esparru guztietan. Gizarte boluntario lanak.

5.3. ILDOA. ADINEKO PERTSONEN PRESTAKUNTZA.

- 5.3.1. Etengabeko prestakuntza eta ezagutzaren trukea.
- 5.3.2. Euskara ikasteko aukerak.

5.4. ILDOA. ADINEKO PERTSONAK ETA ENPLEGUA.

- 5.4.1. Laneko bizitzatik erretirora igarotzeko etapari buruzko eztabaida, hausnarketa eta proposamen foroak sustatzea.

Esparru honetako ekintzen helburua gizartea eta adineko pertsonak zahartze aktiboaren balioari buruz sentsibilizatzea da, baita adineko pertsonak hiriko bizitzaren arlo guztietan parte hartzeko eta hiriak eskaintzen dituen aisialdi, kultura

eta kirol aukerez gozatzeko dituzten aukerak sustatzea ere, donostiar guztien zahartze aktiboa bultzatuz.

5.1. ildoa

ZAHARTZE AKTIBOAREN IDEIA
INDARTZEA.

5.1.1. EKINTZA	GIZARTEA ZAHARTZE AKTIBOARI BURUZ SENTSIBILIZATZEA.
<p>JARDUKETAK</p>	<p>Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta/edo prestakuntzaren esparruan:</p> <p>5.1.1.1. Zahartze aktiboaren aldeko informazio, sentsibilizazio eta kontzientziazio programa. Adineko pertsonekin, gizarte eragileekin eta biztanleria osoarekin lan egitea zahartze aktiboaren ideia eta horren onurak ulertzeko.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktiboki zahartzen “ikastea”. Adineko pertsonak norbanako bakoitzak zahartzaroz gozatzeko eta garapen pertsonalerako aukera gisa bizitzeko duen erantzukizun pertsonalari buruz kontzientziaztea. <i>“Jarrera pertsonala eta bizitzako jarrera”.</i> <p>Adineko pertsonak beren denbora librean ondo erabiltzearen garrantziari buruz sentsibilizatzea, oreka bilatuz aisialdirako erabilitako ahaleginen eta borondatezko lanen, familiartekoei emandako laguntzaren, komunitatearen onerako jardueren, etab. artean.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zahartze aktiboaren kontzeptua hedatzea, Donostiako biztanle guztientzako bizimodu gisa.
<p>JUSTIFIKAZIOA</p>	<p>Zahartzaroan bizimodu aktiboa izatearen balioari eta onurei buruzko sentsibilizazioari esker, adineko pertsonen zahartze prozesua beste era batera ulertzen dute, jarrera positiboagoarekin, osasungarriagoarekin eta aberasgarriagoarekin.</p> <p>Donostiak, bere zuzendaritza desberdinen bidez, aisialdi eta parte-hartze aktiboa sustatzera bideratutako hainbat programa ditu. Proposatutako jardueren ildo horiek lantzen dituzte, Donostiako gizarte osoan eta bertako adineko pertsonen artean zahartze aktiboa hedatzeko helburuarekin.</p>

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Estrategia Bulegoa	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK					Gizarte Ongizateko Zuzendaritza 2016
KRONOGRAMA	IV. hiruhil. 2013		I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
<p>ADIERAZLEAK</p> <p>SEGIMENDUA</p> <p>BETETZE MAILA</p>							
GOMENDIO OPERATIBOAK							

5.1.2. EKINTZA	ADINEKO PERTSONEN ARTEAN AISIALDIA SUSTATZEA.		
JARDUKETAK	<p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>5.1.2.1. Adineko pertsonak hiriko kultura eta aisialdi eskaintzan parte hartzeko duten aukera areagotzea eta hobetzea.</p> <p>Adineko pertsonen beharrak eta gaitasunak kontuan hartu behar dira aisialdi eskaintza planifikatzean eta gauzatzean. Oso kontuan hartu behar da adineko pertsonen multzoa hainbat aukera desberdin programatzean.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>“Erabiltzaile taldeen arabera bereizitako programa gehiago, espezifikoki prestatutako profesionalak eta hiri osoan sakabanatutako eskaintza”.</i> ▪ Menpekotasun edo ahulezia egoeran dauden pertsonentzako aisialdi, kirol eta halako beste jardura espezifikoen garapenean haratago joatea. +55 programaren bidez gauzatzen da ekintza ildo hau. ▪ Ondorengo jardura gisa, horretarako zailtasuna dituzten pertsonen edo taldeen zahartze aktiboa erraztuko duten tresnak azartzeko proposatu da: <i>“bakarrik bizi diren pertsonak, alargun gelditu direnak, etxean lan egin izan duten emakumeak...”</i>. <p>5.1.2.2. Adineko pertsonak kultura ekintzak eta aisialdi aktiboko ekintzak antolatu eta haietan parte har dezatela sustatzea. Hala jasotzen du +55 programak.</p> <p>+55 programa zabaltzea eta adineko pertsonentzako kudeaketarako eta aisialdi/denbora libreko jarduerak kudeatzeko bitartekoak areagotzea. <i>“Plus 55 programak ohartu ez diren pertsonak eta programatutako jarduerak ezagutzen ez dituzten eta/edo horietan parte hartzen ez duten pertsonak informatzea izan behar luke helburu”.</i></p>		
JUSTIFIKAZIOA	<p>Neurri multzo horrek adineko pertsona gehiagok bizimodu aktiboa izan dezatela ahalbidetuko du (aisialdi pasiboari aurka eginez). Horrek beren osasun fisikoa, psikologikoa eta soziala hobetuko du.</p>		
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostia Kultura	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

		Zuzendaritza Kiroletako UP Musika Eskola					
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	
	2013	2014	2014	2014	2014	2015	
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK	Adineko pertsonen taldearen barneko aniztasuna azpimarratzea, eta autokudeaketan parte hartzeak (aukera berriak programatzean) eta hori sustatzeak duen garrantzia nabarmentzea.						

5.2. ildo

UDAL POLITIKEN ANTOLAKETAN
PARTE HARTZEA.

5.2.1. EKINTZA

UDALAK PARTE-HARTZE PUBLIKOA
SUSTATZEA.

JARDUKETAK

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

5.2.1.1. Adineko pertsonentzako parte-hartze espazioei babesa emateko estrategiak eratzea.

“Adineko pertsonen iritzia kontuan har dadila udal arlo guztietan, gizarte zerbitzuetara mugatu gabe”.

- **Adineko pertsonen** politiken, planen eta estrategien diseinuan eta ebaluazioan **parte hartuko dutela bermatuko duten baldintzak eta mekanismoak** ezartzea.

“Eragina izango duten” adineko pertsonentzako parte-hartze espazioak.

- Adineko pertsonen komunitateko eta hiriko bizitzan esku hartzeko dituzten benetako aukerak areagotzeko **informazio tresnak eta baliabideak** zehaztea.

5.2.1.2. Udalaren parte-hartze foro guztietan adineko pertsonen kupoak ezartzeko bideragarritasun azterketa.

5.2.1.3. Udal kudeaketan adinekoen ikuspegia barneratzea, *“eta beren ezagutzaz, esperientziaz eta jakituriaz baliatzea”.*

Aukera posible gisa, **“adineko zinegotzi”** figura (kontsultarako zereginarekin) edo **“adineko pertsonen udal institutua”** izango den erakunde bat sortzea.

5.2.1.4. Belaunaldien arteko ikuspegia barne hartzea **parte-hartze prozesuak eta espazioak** diseinatzerakoan eta garatzerakoan.

Belaunaldien arteko parte-hartze prozesuak babestea (hiritarren parte-hartzea bitzita osoan zehar).

5.2.1.5. Hirigintza parte-hartzailea bultzatzera bideratutako

neurriak.

- *1.1.2. ekintzan* adierazitakoarekin bat etorriz, erabakiak hartzen eta ondorengo ezarpenaren segimendua eta kontrola egiten parte hartuko duen **lantalde bat eta kontraste talde bat sortzea**. Talde horrek, halaber, **“hiri behatoki”** gisa ere funtzionatuko du; bertan, adineko pertsonak *“era guztietako problematikak”*, gertakariak, arrisku guñeak, etab. detektatzen lagunduko dute.

Informazioaren, gertakarien eta hiriko puntu beltzen bilketa egiteko modu desberdinak ezagutzea, dagokien organoei jakinarazteko.

- Espazio publikoaren mantentze-lanetan laguntzeko asmoa duten **adineko pertsona boluntarioen taldeak** kudeatzen laguntzea, erakundeen babesarekin.

Parte-hartzea zahar etxeen, auzoetako batzordeen, foroen (irisgarritasun foroa, etab.) eta halakoen bidez gauza daiteke.

Hirigintzaren eta bizikidetzaren **sentsibilizazio** foroak antolatzea.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

5.2.1.6. Parte-hartze tailerrak edo mintegiak antolatzea, ezagutza eta esperientzia berriak sustatzen dituen tresna gisa. Parte-hartze esperientziak trukatzeko espazioak.

- **Adineko pertsonen asoziazionismoa eta parte-hartzea** sustatzea erabakiak hartzen dituzten egituretan; bereziki, adineko pertsonekin zerikusia duten esparruetan.

“Ekintzaren helburu diren pertsonak eragile politiko edo erabakiak hartzeko prozesuetan parte hartzen duten herritar aktibo izatea; nahitaez alderdi politikoren bateko kide izan beharrik gabe”.

JUSTIFIKAZIOA

Adinekoak gizartean barneratzea herritarren udal parte-hartzearen ereduak oinarrian dituen balioetako bat da. Adineko pertsonak, subjektu politiko aktibo gisa (gainerako biztanleek bezalaxe), politika publikoen sorreran eta horien garapenean parte hartzeko eskubidea gauzatzeko aukera izan behar dute. Parte hartzeko aukera ematen dieten formulak bilatu behar dira.

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>Donostiak hainbat parte-hartze espazio ditu, egituratuta eta adineko pertsonen presentziarekin. Une honetan, <i>Donostiako Gizarte Kontseilua</i>, hiritarren kontsulta organo nagusia, berregituratze prozesuan dago. Horrez gain, <i>Gizarte Ekintzako Aholkularitza Batzordea</i> ere aipatu behar da, adineko pertsonen ordezkartaz gain, hirugarren adinari buruzko lan batzorde espezifiko bat baitu.</p> <p>Proposatutako neurriak parte-hartze sisteman “aurrera egiten jarraitzera” bideratuta daude, adineko pertsonen inplikazio eta protagonismo aktibo handiagoa sustatuz.</p> <p>Adineko pertsonen parte-hartze aktiboak hornikuntzak diseinatzean eta horiek hobetzeko eta egokitzeko esku-hartzeetan beren beharrak ezagutzea eta kontuan hartzea ahalbidetzen du. Adinekoek prozesuaren etapa guztietan parte hartzeak beren ahalduntzea hobetzen du eta agerian jartzen ditu. Era berean, dagozkien jarduketak hobeto gauzatzea ahalbidetzen die.</p>							
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Partaidetza Saila	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Giza Baliabideen Zuzendaritza eta udal departamentu guztiak				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK							

5.2.2. EKINTZA ADINEKO PERTSONEN PARTE-HARTZEA HIRIKO BIZITZAREN ESPARRU GUZTIETAN. GIZARTE BOLUNTARIO LANAK.

JARDUKETAK

Proposamenaren alderdi esanguratsuenak adineko pertsonen erakunde eta esparru guztietan parte-hartzeko bideak sustatzera bideratutako neurrietan oinarritzen dira.

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

5.2.2.1. Adineko pertsonen **Gizarte Boluntario Lanak Bultzatzeko Plan** bat egitea eta martxan jartzea.

- **Adineko pertsonen parte-hartzea** eta ekarpenak **agerian jartzeko** ekintzak, arreta berezia eskainiz horiek dakartzaten balioa eta gizarte onura gainerako herritarrei helarazteari.

Tratamendu berezia eman behar zaio emakumeen parte-hartzeari, beren zeregina familiartekoak zaintzera eta babestera mugatzea saihestuz, eta “zaintzaz” haratago doazen beste arlo batzuetan izan dezaketen parte-hartzea sustatuz.

- **Konpromiso eta parte-hartze modu malguagoak** ezartzea, *“borondatezko parte-hartzea norberaren laguntzeko moduen eta beharren arabera egokitzea”*.
- **Hitzarmenen** diseinua eta garapena aztertzea (besteak beste, adineko pertsonen elkarteekin batera), **proiektu zehatzetarako lankidetzak aktiboak** ahalbidetzeko (esaterako, parkeak eta/edo lorategiak zaintzea).

5.2.2.2. Ezagutza eta trebetasun espezifikoak dituzten adineko pertsonen **elkartasunezko eta lankidetzazko parte-hartze eskari eta eskaintzak jasotzen dituen plataforma** bat sustatzea edo sendotzea (kasu bakoitzean dagokiona), ezagutza eta trebetasun horiek elkartearen zerbitzura jartzeko eta adinekoen esku hartzeko gaitasuna eta kudeaketa hobetzeko.

Bitartekotza, koordinazio eta informazio lanetarako, adineko pertsonen artean partekatutako kudeaketa bat gauzatzea gomendatzen da, udal teknikari baten laguntzarekin eta aholkularitzarekin. Baterako lan hori

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

+55 programan sar daiteke.						
JUSTIFIKAZIOA		<p>Beharrezkoa da adineko pertsonen parte hartzeko eta konprometitzeko dituzten moduak egokitzea, hiriko borondatezko lanaren eta lankidetzaren fase desberdinetan errazago inplika daitezen.</p> <p>Adineko pertsonen denbora, ezagutzak eta borondatea izaten dituzte, eta horiek bideratu egin behar dira, bai beren kezka asetzeko bai komunitate osoaren onurarako, alde aurretik ezarritako adineko pertsona pasibo eta hartzailearen iruditik aldentuz.</p>				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Partaidetza Saila Kultura Kirolak 2016	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
						I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA				
GOMENDIO OPERATIBOAK						

5.3. ildo

ADINEKO
PRESTAKUNTZA.

PERTSONEN

5.3.1. EKINTZA

ETENGABEKO PRESTAKUNTZA ETA
EZAGUTZAREN TRUKEA.

JARDUKETAK

Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:

5.3.1.1. Adineko pertsonen artean edo adinekoen eta gizarteko gainerako taldeen artean **ezagutza trukea sustatzeko** neurriak ezartzea.

- “**Taldeko ikaskuntza**” programa bat diseinatzea eta garatzea: horren bidez, pertsonak beren ezagutza eta esperientzia helaraz diezaiekete beste batzuei, “*pertsona batzuk beste batzuei irakasten (informatika, puntua egitea...)*”.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

5.3.1.2. Adineko pertsonentzako **prestakuntza** ekintzak gauzatzea, **adineko pertsonen egokitutako prestakuntza eskaintza** bat diseinatzeaz arduratzen diren eragileekin lankidetzan, adineko pertsonen taldean aniztasun handia dagoela kontuan hartuz (prestakuntza maila, kultura gustu eta dibertsitate funtzional askotako pertsonak).

5.3.1.3. Erakundeek prestakuntza eta kultura eskaintza babesten jarraitzea.

JUSTIFIKAZIOA

Bizitza osoko prestakuntza adineko pertsonen esku jarritako tresna bikaina da, aisialdi aktiboaz eta osasungarriaz goza dezatela ahalbidetzeko. Prestakuntzak, bere zentzu zabalenean, eta interes berriak ikasteak pertsonen arteko harremanak eta gizartean parte-hartze aktiboa izatea errazten dute, eta, aldi berean, prozesu kognitiboen eta osasunaren arloko prebentzioa hobetzen dute.

Neurri horiek adineko pertsona guztiek prestakuntza jaso ahal izatea ahalbidetuko dute, baita zailtasunak dituztenak ere

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

(besteak beste, mugikortasun arazoak), eta adineko pertsonen ahalmena bideratzea dute helburu (horietako askok beren lan etapa emankorra amaitu dute, edo amaitzear daude).						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK Donostia Kultura				
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

5.3.2. EKINTZA		EUSKARA IKASTEKO AUKERAK.						
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>5.3.2.1. Adineko pertsonak euskaraz aritzeko ekimenetan parte har dezatela sustatzea (mintzapraktika/mintzalaguna).</p> <p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>5.3.2.2. Adinekoei zuzendutako euskarazko kultura jardueren eskaintza bat aztertzea, programazioa diseinatzean euskara ikasten ari diren adineko pertsonak kontuan hartuz.</p> <p>Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:</p> <p>5.3.2.3. Euskara ikastea errazten duten neurriak, adineko pertsonari zuzendutakoak, ezartzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> Adineko pertsonak euskara ikasteko finantziazio bideak/diru-laguntzak, herritar guztientzat ezarritakoez gain. <p>5.3.2.4. Euskararen irakaskuntza adineko pertsonentzat egokitzea, metodologiak eta materialak diseinatzean adin desberdinak eta ikasteko modu desberdinak daudela kontuan hartuz, eta pertsona horiek hizkuntzari dagokionez izan ditzaketan beharrak aztertuz (aitonak, amonak, bilobak, etab.).</p>							
	JUSTIFIKAZIOA	Euskara ikasteko prestakuntza baliabideak adineko pertsonentzat egokitzeak beren kezka pertsonalei erantzuten lagunduko du, eta Donostiako gizarte osoarekiko eta beren familiekiko komunikazioa eta harremanak hobetzea ahalbidetuko die (berezi bilobekin, euskaraz hitz egiten baitute normalean).						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Euskara Zerbitzua	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Donostia Kultura					
KRONOGRAMA			IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

AURREKONTUA

SEGIMENDUA

ADIERAZLEAK
BETETZE MAILA

GOMENDIO
OPERATIBOAK

5.4. ildo

ADINEKO PERTSONAK ETA
ENPLEGUA.

5.4.1. EKINTZA	LANEKO BIZITZATIK ERRETIRORA IGAROTZEKO ETAPARI BURUZKO EZTABAIDA, HAUSNARKETA ETA PROPOSAMEN FOROAK SUSTATZEA.
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>5.4.1.1. Dagokien instituzio eta erakundeekin (osasuna; aisialdiko taldeak; enpresak) lankidetzan aritzeko neurriak sustatzea, erretiroaren pertzepzio positiboa izaten laguntzen duten ekimenak gauzatzeko.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pixkanakako erretiroari eta erretiro malguari buruzko gizarte hausnarketa eta erakundeen artekoa egiteko foroak sustatzea. <p>5.4.1.2. Hala nahi duten adinekoei lan merkatuan jarraitzea ahalbidetzen dieten neurriak babestea; lan kargaren eta lanpostuen egokitzapena, ordutegiaren malgutasuna, lanaldi murrizketak eta halako neurriak sustatuz.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Erretiratzeko prozesuetan beste aukera malguago batzuen aplikazioa aztertzearen eta ezartzearen alde egitea, gai horretan aurreratuago dauden beste herrialde batzuetako ereduari jarraituz. <p>Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:</p> <p>5.4.1.3. Lan bizitzaren amaierarako prestatzen laguntzeko trebakuntza, orientazio eta aholkularitza programak egitea.</p>
JUSTIFIKAZIOA	<p>Erretiratzeak, lan eta ekonomia arloetako ondorioez gain, beste zenbait eragin ere baditu arlo psikologikoan, afektiboan, harremanetan, etab., gure bizitzaren etapa berri bati ekin behar izaten baitiugu.</p> <p>Laneko etapa amaitu ondoren gure zahartzaroari zentzua emango</p>

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>dioten helburu berriak aurkitzeko gai izateko prestatzen ikasteak zahartzaro osasuntsua eta zorionsua izaten lagunduko digu; izan ere, <i>“erretirorako trantsizioak, beste edozein aldaketa drastikok bezala, egokitzen prozesuak behar ditu arrakasta izateko”</i>.</p> <p>Lan arloko erregulazioa udal erabakietatik kanpo dago. Erakunde arduradunek gai honetan eta enpreetan parte har dezatela sustatzeko eta, oro har, hausnarketa foroetako parte-hartzea bultzatzeko jarduketak bakarrik gauza ditzakegu.</p>						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostiako Sustapena	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza			
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK					
	BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

VI. EREMUA - ERRESPETATZEA, AINTZATESTEA ETA GIZARTEAN BARNE HARTZEA.

Adineko pertsonak errespetatzeko, beren eskubideak defendatzeko eta gizartean barne hartzeko betebeharra espezifikoki jasota daude “*Adineko pertsonen aldeko Nazio Batuen printzipioetan*” (Nazio Batuen Batzar Nagusia, 1991ko abenduaren 16ko 46/91 Ebazpena).

Pertsonak gizartean barneratuta egoteak, gizarte talde edo komunitate baten parte izatearen sentimenduak eta beren herrikideen eta familien aldetik jasotzen duten tratuak eragin handia dute beren zoriontasunean eta garapen pertsonalean; errespetua sentitzeak eta gizartearen parte izateak adineko pertsonen autoestimuari eusten dio, eta komunitatean aktiboki parte hartzera animatzen ditu, beren ongizate orokorra hobetuz.

Adineko pertsonen taldea heterogeneoa eta askotarikoa da adinari, gizarte egoerari, kulturari, osasunari, itxaropenei eta beharrei dagokienez. Askotariko pertsonak barne hartzen ditu: aktiboak eta ez aktiboak, familiekin bizi direnak eta bakarrik bizi direnak, erabat autonomoak eta beste batzuekiko menpekotasuna dutenak, etab. Faktore horiek guztiek (generoa, autonomia, osasuna, kultura, estatus ekonomikoa, etab.) zeresan handia dute adineko pertsonen beren zahartze prozesua bizitzeko duten moduan eta gizartean duten parte-hartzean eta integrazioan. Dena den, “zahartzarolari”, “zahartze prozesuari” eta “adineko pertsoneri” buruz hitz egitean (baita beren gaitasunei eta gizarteari egiten dioten ekarpenari buruz hitz egitean ere), kasu askotan pertsona horiek guztiak estereotipo berean sartzen dira.

Azken hamarkadetan adineko pertsonenganako pertzepzioan eta jarreran aldaketak gertatu badira ere, beharrezkoa da adinekoen gizarteko irudiak izan dezakeen edozein ñabardura gutxiesgarri desagerrarazteko eta adineko pertsonen eta gizartean duten funtzioaren alderdi positiboak azpimarratzeko aldaketa soziokultural bat bultzatzea. Aldi berean, talde handi horren barneko

**ERRESPETATZEA,
AINTZATESTEA ETA
GIZARTEAN BARNE HARTZEA**

HIRIA

Etengabeko kontsulta
Zerbitzuduna
Adeitsua, Irekia,
Edukazio onekoa

desberdintasunak aitortu eta baloratu behar dira, gizarte politiken esparruan.

Adineko pertsonen gizarte, hiri eta ekonomia arloan duten parte-hartze mailak lotura estua du gizartearen parte direla sentitzearekin.

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK. NOLAKOA DA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIA DEN GIZARTE BAT? ERRESPECTUA ETA GIZARTEAN BARNE HARTZEA:

- Zerbitzu publikoek, boluntarioek eta saltzaileek adineko pertsonen kontsulta egiten diete aldi berean, zerbitzu hobea nola eskaini diezaieketen jakiteko.
- Hainbat beharri erantzuteko zerbitzuak eta produktuak eskaintzen dira.
- Zerbitzu eta langileak atseginak eta adeitsuak dira.
- Adineko pertsonen presentzia dute hedabideetan eta horien irudi positiboa ematen dute, estereotipatu gabea.
- Komunitate osoari zuzendutako inguruneek, jarduerak eta ekitaldiek belaunaldi guztiak erakartzen dituzte, adin bakoitzeko pertsonen beharrei eta lehentasunei erantzunez.
- “Familientzako” komunitate jarduerak adineko pertsonak barne hartzen dituzte espezifikoki.
- Eskolek zahartze prozesuari eta adineko pertsonen buruz ikasteko aukera ematen dute, eta pertsona horiek sartzen dituzte eskola jardueretan.
- Komunitateak adineko pertsonak aintzatespena iraganean eta orain egindako ekarpenengatik.
- Baliabide gutxi dituzten adineko pertsonen ere zerbitzu publikoak, borondatezkoak eta pribatuak erabil ditzakete.

DSS Lagunkoia Hiri Plana egiteko prozesuaren esparruan Donostian kontsultatutako **pertsonen**, gainerako biztanleen errespetua eta aintzatespena **sentitzen dute**, eta hiriko parte sentitzen dira. Bestalde, familian, zerbitzuan eta gizartean kontuan hartzen ez dituztela eta pasibo bihurtu dituztela **uste dute**, pertsona “produktiboak” balioa kenduz (gazteekin alderatuta).

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Adina alde batera utzita, pertsona guztiak errespetatzen dituen hiri bat, estereotipoak eta gizarteko oztopoak alde batera utziz eta adineko pertsona ahulenak bereziki kontuan hartuz.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 6.A. Zahartze prozesuaren eta adineko pertsonen irudi positiboa eta duina sustatzea, eta adineko pertsonen balio handiagoa ematea.
- 6.B. Gizarte arrisku, gehiegikeria (isolamendua, laguntzarik edo babesik eza eta tratu txarrak) edo adineko pertsonen eskubideak urratzen dituen beste edozein egoera prebenitzea eta saihestea.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

6.1. ILDOA. ADINEKOENGANAKO ERRESPETUAREN KULTURA ERATZEA.

- 6.1.1. Adineko pertsonak aintzatesteko eta errespetuz tratatzeko ekintzak sustatzea eta haiei loturiko estereotipo negatiboak ezabatzen laguntzea.

6.2. ILDOA. ADINEKO PERTSONAK GIZARTEAN BARNE HARTZEA.

- 6.2.1. Adineko pertsonen bazterketa saihesteko bideak indartzea.

Esparru honetako ekintzen helburua gizartea adineko pertsonenganako errespetuari buruz sentsibilizatzea da, eskubide osoko kide gisa gizartean duten zeregina aintzatetsiz eta beren nahiak eta beharrak errespetatuz. Aldi berean, adineko pertsonak sentsibilizatzea ere badu helburu gisa, beren burua errespetatu dezaten, gizarte talde horri ahalduz mezu bat helaraziz.

DSS Lagunkoia Hiri Planean proposatzen diren aldaketak adinekoekin lagunkoia den gizarte bat eratzen lagunduko dute. Bertan, pertsona horiek gizartearen parte direla eta beren lana baloratzen dutela sentituko dute, eta horrek beren garapen pertsonala hobetuko du, beren adina eta egoera edozein izanda ere.

6.1. ildoa **ADINEKOENGANAKO ERRESPECTUAREN ERATZEA.** **KULTURA**

6.1.1. EKINTZA **ADINEKO PERTSONAK AINTZATESTEKO ETA ERRESPECTUZ TRATATZEKO EKINTZAK SUSTATZEA ETA HAI EI LOTURIKO ESTEREOTIPO NEGATIBOAK EZABATZEN LAGUNTZEA.**

JARDUKETAK **Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:**

6.1.1.1. Arreta soziosanitarioetako **profesionalek beste esparru batzuetako zerbitzu emaileei** (gidariak, merkatariak, etab.) hainbat arlotako **prestakuntza emateko lankidetzak hitzarmen** bat sortzea; esaterako: zahartze normalaren eta patologikoaren ezaugarri psikosozialak, adineko pertsona batzuen beharrak (esaterako, dementziak dituzten adinekoenak) eta pertsona horiekin harremanetan jartzeko modu eraginkorrena.

6.1.1.2. **Hezkuntza espazioetan belaunaldien arteko lankidetzak** programak sustatzea (*haurtxokoak, gaztelekuak, ikastetxeak*), parte-hartzaile guztientzat aberasgarriak izango diren interes komuneko gaiak lantzeko.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

6.1.1.3. Gizarteak zahartzearen inguruan duen pertzepzioa **hobetzeko adinekoen elkarrekin egindako ekimenak, babestea.**

- Zahartzen ari diren **pertsonen** gizarteari egiten dizkieten **ekarpenen** balioa emateko ekintzak gauzatzea.
- Adineko pertsonen (gizonak eta emakumeak) Donostiari egiten dioten ekarpenaren **kuantifikazio**

azterketa eta balorazio ekonomikoa egitea.

6.1.1.4. Eguneroko bizitzako esparru guztietan adineko pertsoneri **tratu zuzena eta lagunkoia** emateko jarraibideak biltzen dituen **gida** edo eskuliburu bat egitea eta zabaltzea.

Gai honekin lotura duten eragile eta interes sektore desberdinei zuzenduta egongo da, eta baita adineko pertsoneri ere (beren gizarte aniztasuna kontuan hartuta).

6.1.1.5. Adineko pertsonekin lotura duten sektore desberdinetako **profesionalei** adineko pertsonentzako tratuari buruzko **prestakuntza espezifiko** emateko ekimenak babestea (tratu humanizatua, errespetua eta enpatia sustatuz).

“Formatu eta kanal desberdinak erabiliz (irratia, teknologia berriak, tailerrak eta bertaratutako ikastaroak), eta adineko pertsoneri protagonista izateko aukera emanez (kasu batzuetan prestakuntza beraiek emango dute)”.

JUSTIFIKAZIOA

Gizarteak normaltasunez eta naturaltasunez onartu behar du pertsonen zahartze prozesua, baita horrek dakartzan ondorioak ere. Beharrezkoa da askotan gizarteak adineko pertsonekin lotzen dituen ñabardura gutxiesgarriak desagerraraztea eta beren irudiari balioa ematea, komunitatearen zati garrantzitsu gisa.

Adineko pertsonetikiko harremanetan eta horiei ematen dizkiegun zaintzetan jardunbide egokiak izateak adineko pertsona guztiak errespetuz tratatzea barne hartzen du, tratu desegokiak saihestuz.

Nabarmendu behar da adineko pertsonenganako jarrera “desegoki” edo “ez lagunkoi” hori hartzen duten pertsonak kasu askotan ez direla beren jarreraz eta horrek izan ditzakeen ondorioez jabetzen; beraz, beharrezkoa da ildo horretan kontzientziazio eta prestakuntza jarduketak gauzatzea.

DEPARTAMENTU
ARDURADUNA

Gizarte
Ongizateko
Zuzendaritza

ERAKUNDE
PARTE-HARTZAILEAK

Donostiako
Sustapena
Estrategia Bulegoa

KRONOGRAMA

IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
2013	2014	2014	2014	2014	2015

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

AURREKONTUA	
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA
GOMENDIO OPERATIBOAK	

6.2. ildoa

ADINEKO PERTSONAK GIZARTEAN
BARNE HARTZEA.

6.2.1. EKINTZA

ADINEKO PERTSONEN BAZTERKETA
SAIHESTEKO BIDEAK INDARTZEA.

JARDUKETAK

Araudien eta prestazioen esparruan:

6.2.1.1. Erosteke ahalmen txikia duten adineko pertsonen **errentak duintzeko** ekimenak sustatzea.

Erabilgarri dauden baliabideak kudeatzea, adineko pertsonak babesik gabe gelditzea saihesteko.

6.2.1.2. Errenta baxuenei mesede egiten dien **zerga gehikortasuna** egitea Udalean.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

6.2.1.3. Adineko pertsonak, beren etorkizunerako eragin negatiboak izan ditzaketen egoera edo gai zehatz batzuen aurrean (gai ekonomikoak, herentziak, bizi testamentua edo beste erabakiren bat), beren **eskubideak hobeto ezagutzea** ahalbidetuko duten jarduerak gauzatzea.

- Adineko pertsonak beren **defendatzeko aukerei** buruzko prestakuntza eta aholkularitza ematea (adineko pertsona gisa), eta nora jo dezaketen jakinaraztea. *“Adinekoei aske (autonomia) eta duintzatez irakastea”.*

Hitzaldien edo tailerren bidez. Beren lan bizitzan arlo honetan aritu diren adineko pertsonak aholkulari eta/edo hizlari gisa parte hartzeko aukera aztertzea.

- Mobilizatzen diren eta gizartean aldaketak egitea lortu duten beste talde batzuen praktikak aztertzea (genero berdintasuna, dibertsitate funtzionala duten pertsonak, etab.).

JUSTIFIKAZIOA

Ekintzek bi alderdi lantzen dituzte: gizarte osoaren kontzientziazioa eta adineko pertsonen kontzientziazioa. Nahitaezkoa da adineko pertsonak beren eskubideei buruzko

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>informazio egokia izatea, gizartea adinekiko lagunkoia eta inklusiboa bihurtzeko.</p> <p>Ongizate sistemak eta pentsioen sistemak adineko pertsonen iraunkortasun ekonomikoa bermatu beharko lukete, arazo ekonomikoengatik gizarte bazterketako kasuak gertatzea saihestuz.</p> <p>Beraz, garrantzitsua da bereziki behar duten adineko pertsona horiei babes ekonomikoa emateko, baliabide soziosanitarioak eta kulturalak erabiltzeko aukera emateko eta beste zenbait ekintza gauzatzeko neurriak hartzea.</p>						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Finantza Zuzendaritza	
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
<p>ADIERAZLEAK</p> <p>SEGIMENDUA</p> <p>BETETZE MAILA</p>						
GOMENDIO OPERATIBOAK						

VII. EREMUA - INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOA.

Komunikazioak, beste faktore batzuen artean, pertsonen bizi kalitatea baldintzatzen du, bereziki adineko pertsonen kasuan. Beste pertsona batzuekin konektatuta egoteak eta komunikatzeko aukera izateak gizarte harremanak izatea eta gizarte talde edo sareetako parte sentitzea ahalbidetzen du.

Bestalde, pertsonak, beren eguneroko bizitzan, informazio egoki eta praktikoa behar dute beren bizitza administratzeko eta kudeatzeko eta beren behar pertsonalei erantzuteko (mota guztietako informazioa eskuratzea; administrazio, arreta, osasun, merkataritza, garraio, aisialdi eta bestelako zerbitzuekin erlazionatzeko). Adineko pertsonentzako informazio eta komunikazio “lagunkoia”, egokituak eta bereziki beraientzat pentsatuak eskuragarri izateak, horien formatua edozein dela ere, modu seguru eta autonomoan ibiltzea ahalbidetuko die, gizartean barneratzea erraztuz eta beren bizi kalitatea hobetuz.

Informazioaren eta komunikazioaren teknologiek, eta azken urteetan izan duten bilakaera nabarmenak, harremanak izateko eta informazioa eskuratzeko dugun modua eraldatu dute. Hobekuntza ugari sorrarazi dituzte zerbitzuetan, pertsonen arteko komunikazio eta elkarrekintza moduetan eta gure eguneroko bizitzan. Beraz, teknologia horiek bereziki esanguratsuak dira dibertsitate funtzionalen bat duten pertsonen komunikaziorako, urruneko segimendurako eta zaintzarako, bakarrik dauden edo gizarte eta familia sare urria duten pertsonentzako komunikazio bide gisa, etab. Alabaina, aldi berean, gizarte bazterketarako tresna ere bihur daitezke, bereziki adineko pertsonentzat.

Adineko pertsonak “eten teknologikoaren” adierazle argiak dira. Eten hori areagotu egiten da adin gehiagoko pertsonen kasuan, eta, oro har, gabezia handiak egoten dira adineko pertsonen informazioaren eta komunikazioaren teknologietarako izaten duten sarbide mailan.

**INFORMAZIO ETA
KOMUNIKAZIO LAGUNKOIAK**
Eraginkorra, Zabala,
Askotarikoa, Egokitua,
Aldizkakoa, Soila,
Lasaia, Erraza,
Azkarra

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK. NOLAKOAK DIRA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOA?

- Oinarrizko komunikazio sistema eraginkor bat komunitateko adin guztietako pertsonengana iristen da.
- Aldizkako informazio zabala ematea bermatzen da eta informaziorako sarbide koordinatua eta zentralizatua eskaintzen da.
- Aldizka, adineko pertsonentzako informazio interesgarria ematen da.
- Adineko pertsonak erabil dezaketen ahozko komunikazioa sustatzen da.
- Gizarte isolamendu arriskuan dauden pertsonak informazio pertsonalizatua jasotzen dute, beren konfiantzazko pertsonen bidez.
- Zerbitzu publikoek eta merkataritza zerbitzuek tratu pertsonalizatua eta lagunkoia eskaintzen dute.
- Inprimatutako informazioa (formulario ofizialak, telebista pantailletako tituluak eta legendak, eta aurkezpen bisualetako testuak) letra handiekin agertzen dira, eta ideia printzipalak titulu argi eta nabarmenduen bidez aurkezten dira.
- Komunikazio inprimatuan eta ahozkoan, hitz errazak eta ezagunak erabiltzen dira, eta esaldi motz eta zuzenak egiten dira.
- Telefono bidezko zerbitzuetan, argibideak poliki eta argi ematen dira, eta informazioa behar bezala ematen da; beharrezkoa denean, mezua errepikatu egiten da.
- Gailu elektronikoetako (telefono mugikorrek, irratiak, telebistak, kutxazain automatikoak eta tiketak ematen dituzten makinak) teklek eta tipografiak tamaina egokia dute.
- Ordenagailuak eta Internet erabiltzeko aukera zabala dago leku publikoetan (besteak beste, gobernu bulegoak, komunitate zentroak eta liburutegiak), kosturik gabe edo gutxieneko kostuarekin.

Donostiako **adineko pertsonak** komunikazio kanal tradizionalak **baloratzen dituzte**, baita IKTekin erlazionatutakoak eta administrazioak eta elkarte eta zentro publiko desberdinek eskaintzen duten informazioa ere. Dena den, informazioaren eta komunikazioaren teknologietarako duten sarbidean zenbait gabezia daudela **adierazi dute**, eta kasu batzuetan gaitasun eta baliabide gutxiko pertsonak informazioa

eskuratzeko gairak behar dituzten zailtasunak eta oztopoak aipatu dituzte, baita formatuen egokitzapen urria ere (letra tamaina, mezu korapilatsuak, etab.).

Adineko pertsonen ustez, ez dituzte behar bezala aprobetxatzen komunikazio sareen aukerak, ez behar bezala informatzeko ez elkarren artean komunikatzeko (informazioa partekatzeko), ezta beren iritzia besteengana helarazteko ere. Horrez gain, benetan irisgarria den komunikazioa, adineko pertsonekin lagunkoia dena, lortzeko egin beharreko aldaketak ere zehaztu dituzte.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Mekanismo desberdinak, irisgarriak, errazak eta adineko pertsonen eguneroko bizitzara egokitutakoak dituzten informazio eta komunikazio sistemak barne hartzen dituen hiri bat.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 7.A. Informazioa tokiko administrazioetik kudeatzea, irisgarritasun eta unibertsaltasun irizpideak erabiliz.
- 7.B. Gainerako administrazioek eta sektore pribatuak ematen duten informazioak irisgarritasun eta unibertsaltasun irizpideak bete ditzala sustatzea.
- 7.C. Adineko pertsonen IKT tresnak erabil ditzatela ahalbidetzea, eta horiek eskaintzen duten ahalmena aprobetxatzea.
- 7.D. Adineko pertsonen arteko komunikazioa ahalbidetzea, beren gizarte parte-hartzea eta zuzenean interesatzen zaien informazioaren autokudeaketa ahalbidetuz.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

7.1. ILDOA. UDAL INSTITUZIOEK “ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN” INFORMAZIO BIDEAK BULTZATZEA.

- 7.1.1. Informazioa emateko mekanismoak egokitzea (ikusi 7.1.2. *ekintza*).
- 7.1.2. Administrazio hizkuntza egokitzea (ikusi 7.1.1. *ekintza*).

7.2. ILDOA. INGURUKO ALDAKETETARA EGOKITZEN LAGUNTZEA.

7.2.1. Informazioaren eta komunikazioaren teknologien (IKT) eta gizarte sareen erabilera bultzatzea.

7.3. ILDOA. GIZARTEAREKIKO KOMUNIKABIDE “LAGUNKOIAK” EZARTZEA.

7.3.1. Komunikabideekiko lan espezifikoak. Kontzientziazioa.

7.3.2. Adinekoen taldeen arteko komunikazio bideak indartzea (ikusi 4.2.1. *ekintza*).

Esparru honetan, DSS Lagunkoia Hiri Planaren barnean, proposatutako aldaketek adineko pertsonak hirian hobeto moldatzea ahalbidetuko dute, beren gizarte harremanak eta bizi kalitatea hobetuz. Udal informaziorako sarbidea eta horren egokitzapena hobetuko dute, tresna berrien eta komunikazio formatuen erabilera sustatuz (“gizartean barneratzeko elementu” gisa); betiere, adineko pertsonen beharrak kontuan hartuta.

7.1. ildoa

UDAL INSTITUZIOEK “ADINEKO
PERTSONEKIN LAGUNKOIAK
DIREN” INFORMAZIO BIDEAK
BULTZATZEA.

7.1.1. EKINTZA	INFORMAZIOA MEKANISMOAK EGOKITZEA.	EMATEKO
<p>JARDUKETAK</p>	<p>Horniduren eta azpiegituren esparruan:</p> <p>7.1.1.1. Udal informazioa zabaltzeko tresnak eratzea eta udal arretarako elementu guztiak (010 telefono bidezko arreta, Udalaren web orrialdea, UdalInfo, etab.) adineko pertsonen ezaugarrietara egokitzea (ikusi, halaber, 7.1.2. ekintza).</p> <p>Antolamenduaren eta/edo parte-hartzearen esparruan:</p> <p>7.1.1.2. Adineko pertsonak gehien erabiltzen dituzten eta eskuragarri dituzten bideak erabiltzea (<i>ahoz ahokoa, telefonoa, irratia, etab.</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Informazioa eta liburuxkak bidaltzea ohiko posta bidez. ▪ Adineko pertsonen topaguneak (besteak beste, zahar etxeak, klubak, gizarte zentroak eta boluntariorza egoitzak) erabiltzea informazio puntu gisa, informazio liburuxkak bertan utzita. ▪ Udal komunikazioa egokitzea, eredu zuzenagoak erabiliz. <p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>7.1.1.3. Adineko pertsonentzako eta desgaitasunak eta/edo menpekotasuna dituzten pertsonentzako baliabideei buruzko informazioa zabaltzea: alzheimerri eta beste dementzia batzuei buruzko informazio telefonoaren bidez (<i>“erreklaazioen eta iradokizunen telefonoa...eta, batez ere, aholkularitza</i></p>	

		<i>espezializatuaren telefonoa”).</i>					
		Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:					
		7.1.1.4. Arreta eta informazio guneetan diharduten udal langileak prestatzea , informazio egokia, ulergarria, argia, adeitsua eta lagunkoia eman dezaten. <i>“Esaterako, telefono bidezko arreta eskatzen duten pertsoneri, deia dagokion pertsonari edo departamentuari igorritz”.</i>					
JUSTIFIKAZIOA	Informazio kanalak hobetzeak eta formatuak egokitzeak adineko pertsoneri seguruago sentitzea eta hiriak eskaintzen dizkien zerbitzuak eta aukerak hobeto erabili ahal izatea ahalbidetzen die.						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Presidentetza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Etxegintza Mugikortasunerako Zuzendaritza UIZ				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						
GOMENDIO OPERATIBOAK	Zuzeneko komunikazioa eta komunikazio pertsonalizatua sustatzea.						

7.1.2. EKINTZA	ADMINISTRAZIO EGOKITZEA.	HIZKUNTZA				
JARDUKETAK	<p>Antolamenduaren eta kudeaketaren esparruan:</p> <p>7.1.2.1. Adineko pertonekin eta biztanle guztiekin komunikazio lagunkoia izateko erabilera eskuliburua diseinatzea eta egitea (“<i>Instituzioentzako tratu lagunkoiaren eskuliburua</i>”).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hizkuntza “<i>erraza, ulergarria, lagunartekoa, goxoa, elebiduna, erraz irakurtzekoa eta ulertzekoa</i>”. ▪ Komunikazioaren arloko profesionalen, gizarte eragileen, udal teknikarien eta adineko pertsonen lankidetzarekin. <p>7.1.2.2. Udal instituzioaren informazio kanal eta eduki guztietan komunikazio lagunkoiaren eskuliburuko arauak aplikatzea (ikus 7.1.1. ekintza).</p>					
JUSTIFIKAZIOA	<p>Administrazioak behar bezala erantzun behar die adineko pertsonen beharrei, informazio erabilgarria eta lagunkoia emanaz eta hori erraz ulertzeko hizkuntza argia eta erraza erabiliz.</p>					
DEPARTAMENTU ARDURDUNA	Presidentetza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK				
		Gizarte Ongizateko Zuzendaritza				
KRONOGRAMA	IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	<p>ADIERAZLEAK</p> <p>BETETZE MAILA</p>					
GOMENDIO						

Donostiako Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

OPERATIBOAK

7.2. ildo

INGURUKO ALDAKETETARA
EGOKITZEN LAGUNTZEA.

7.2.1. EKINTZA

INFORMAZIOAREN ETA
KOMUNIKAZIOAREN TEKNOLOGIEN (IKT)
ETA GIZARTE SAREEN ERABILERA
BULTZATZEA.

JARDUKETAK

Horniduren eta azpiegituren esparruan:

7.2.1.1. Ordenagailuak erosteko eta Internetera sartzeko adineko pertsoneri zuzendutako **diru-laguntzak** ezartzeko bideragarritasuna aztertzea.

7.2.1.2. Etxeetan gailu teknologikoen eta beste produktu lagungarri batzuen erabilera sustatzea, eguneroko bizitzan sar daitezen eta, laguntza behar izanez gero, horien erabilera normaliza dadin. Horrez gain, informazioa eta aholkularitza ere emango dira.

7.2.1.3. IKTak erabiltzeko gune publikoak adineko pertsonen beharretara egokitzea.

Sentsibilizazioaren, kontzientziazioaren eta prestakuntzaren esparruan:

Adineko pertsonen **informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak errazago eskuratzeko eta erabiltzeko** neurriak.

7.2.1.4. Adineko pertsoneri zuzendutako IKTei buruzko prestakuntza programak.

- Araututako eta arautu gabeko **prestakuntza ikastaroak eta ekintzak**. Dagoeneko martxan dauden baliabideak aprobetxatzea (KZguneak, elkarteak, esperientzia eskolak eta beste foro batzuk).
- Adineko pertsoneri egokitutako **gizarte sareei buruzko prestakuntza**.
- IKTen bitartez **ezagutzak trukatzeko belaunaldien arteko programa bat** ezartzea.

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

Gizarte sareen, 2.0 webaren eta halako tresnen inguruko aholkularitza eta sustapena.						
JUSTIFIKAZIOA		Ekintza honetan proposatutako jarduerak <i>KZguneetan</i> (informazioaren eta komunikazioaren teknologia berrien erabilerarako eta prestakuntzarako doako zentro publikoen sarea, hutsune digitala desagertzera bideratutakoa) gauzatzen direnekin lot daitezke. Sarea hau 2001etik dago martxan, Eusko Jaurlaritzak IKTak sustatzeko gauzatutako <i>Euskadi Informazio Gizartean Planaren</i> barnean.				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Donostiako Sustapena	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza			
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
						I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA				
GOMENDIO OPERATIBOAK		Teknologia berrietarako sarbidea ahalbidetzea, baina, komunikazioa kanalak ezartzean, “ <i>adineko pertsona askok interesik izan ez dezaketela</i> ” kontuan hartuta; eta, kasu horietan, beste era bateko kanalak ezartzea eta indartzea.				

7.3. ildoa GIZARTEAREKIKO KOMUNIKABIDE “LAGUNKOIAK” EZARTZEA.

7.3.1. EKINTZA KOMUNIKABIDEEKIKO LAN ESPEZIFIKOA. KONTZIENTZIAZIOA.

JARDUKETAK

Proposamenaren alderdi garrantzitsuenak **antolamendu eta kudeaketa esparruan**:

7.3.1.1. Adineko pertsonen inguruan eta informazioaren eta komunikazioaren inguruan **hausnartzeko** eta eztabaidatzeko **lantalde** baten sorrera bultzatzea, helburu hauekin:

- Komunikabideetako profesionalak adineko pertsonen errealitatearen inguruan eta lagunkotasun eta zahartze aktibo kontzeptuen inguruan **sentsibilizatzea**.
- Honako hauek bultzatzea: **adineko pertsonen irudiak gizartean** duen trataera **aldatzea**, **estereotipoak haustea**, etab.

Komunikabideen aldetik adineko pertsonak gizarteari egiten dioten ekarpenaren inguruan **hiritarrak sentsibilizatzeko** ekintzak, *“betiere, pertsona horien benetako irudia helarazten dela bermatuz”*.

- Komunikabideetan **zahartze aktiboa sustatzeko** estrategia bat diseinatzea eta ezartzea.
- **Komunikabideetan “atal lagunkoiak”** sortzea, eta albisteak positiboki emateko dei egitea, *“ez daitezela adinekoak soilik gertaeren atalean agertu”*.

Komunikabideetan pertsonen parte-hartzea bultzatzea, kolaboratzaile gisa, lekukotasunak eta esperientziak eskainiz.

7.3.1.2. Adineko pertsonen gizarte pertzepzioa hobetze aldera, **komunikazio eta gizarte sentsibilizazio kanpaina** bat diseinatu eta garatzea, Donostia Lagunkoiaren esparruan.

“Denboran iraukorra eta adineko pertsoneri beren balioa ematen dieten argumentu eta edukiekin”.

- **Komunikabideekiko akordio** bat sustatzea, gizartearen zahartze prozesua normalizatzearen eta

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

agerian jartzearen alde lan egiteko.						
JUSTIFIKAZIOA		<p>Komunikabideek indar handia dute aldaketarako tresna eta iritzi-sortzaile gisa (ikus-entzule askorengana iristen dira eta informazioa zabaltzen dute, eztabaidak sortzen dituzte, sensibilizatu egiten dute, etab.). Beharrezkoa da komunikabideak zahartzaroaren irudi positiboa eta zahartze aktiboa sustatzeko duten eginkizunaz kontzientziatzea.</p> <p>Bestalde, komunikabideek, gai jakin batzuei arreta jartzerakoan eta mezuak helarazterakoan, oso gogoan izan behar dute adineko pertsonentzako informazio iturri gisa duten funtzioa, komunikazio lagunkoiagoa lortze aldera.</p> <p>Errealitate demografikoak eta populazioaren zahartzeak beren isla izan behar dute komunikabideetako edukietan eta programazioan, eta, bereziki, ohiko komunikabideetan.</p>				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Estrategia Bulegoa	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Gizarte Ongizateko Zuzendaritza Zinemaldia Alkatetza	
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
						I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

7.3.2. EKINTZA	ADINEKOEN KOMUNIKAZIO	TALDEEN BIDEAK	ARTEKO INDARTZEA.
<p>JARDUKETAK</p>	<p>Horniduren eta azpiegituren esparruan:</p> <p>7.3.2.1. Hiri lagunkoia oinarritzat duen telebista programa bat martxan jartzearen alde egitea (“<i>TeleDonostin, adibidez</i>”); hiriarri loturiko informazioa, elkarrizketak, hausnarketak, adineko pertsonen esperientziak.</p> <p>7.3.2.2. Erabilgarri dauden baliabideei eta hiriko gaiei buruzko informazio eta komunikazio sarea.</p> <p>Proposamenaren alderdi garrantzitsuenak antolamendu eta kudeaketa esparruan:</p> <p>7.3.2.3. Adineko pertsoneri loturiko elkarteen arteko lankidetzaz bultzatzea, sare gisa (ikus 4.2.1. ekintza).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Elkarteek elkar ezagutzeko topaketa “informalak” antolatzea. <p>Adineko pertsonekin lotura estua duten elkarte eta komunitate proiektuak gehiago ezagutu, agerian jarri eta aitortu daitezkeen sustatzea.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ezagutzak eta esperientziak partekatzea. Elkarteen arteko lotura hobetzea: kostuak aurrezteak, jarduerak eta esperientziak partekatzea. <i>Talde gisa indartsuak izateko: “hitz egin dezagun, geure buruaz bada ere, entzun gaitzaten eta gurekin kontatu dezaten”.</i> <p>Espazio publikoan esperientziak agerian jartzea. <i>“Kalera irtetea”.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Informazioa eta komunikazioa. <i>“Elkarte bakoitzak bere web orria izatea, posta elektronikoa..., askatasuna errespetatuz, teknologia berrien inposaketa saihestuz. Badira mundu horretara hurbildu nahi ez duten pertsonak eta elkarteak, eremu birtualean ordez eremu fisiko-errealen bizitzea “nahiago” dutenak”.</i> 		
<p>JUSTIFIKAZIOA</p>	<p>Elkarte desberdinen arteko koordinazio eta baterako lan handiagoaren bidez, eta estrategia komunak eraikitzearen bidez, funtzionamendua eraginkorragoa izango da, kudeaketa hobetuko da, baliabideak aprobetxatuko dira, beren lana gizartean eta adinekoen artean ezagutarazi eta agerian jarriko da, eta eragina</p>		

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

maximizatuko da.						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Presidentetza UIZ Kultura			
KRONOGRAMA	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.
	2013	2014	2014	2014	2014	2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

VIII. EREMUA - GIZARTE ETA OSASUN ZERBITZUAK.

Gizarte eta osasun zerbitzuak eta pertsonak gizarte, osasun, laguntza eta arreta zerbitzuetara jotzeko aukera adineko pertsonen bizi kalitatearen oinarrietako bat dira.

Adineko pertsonak etxean zahartu nahi dute, beren ohiko ingurunean, nahitaez alde egin beharra izan arte; edo, bestela, beren etxeen ahalik eta antzekoenak diren bizilekuetan. Bizi itzaropena luzatzearen eta biztanleria zahartzearen ondorioz, zainketa eskaria handituz doa eta horien intentsitatea pertsona bakoitzaren ahultasun mailaren baitan dago.

Horren haritik, gizarte, laguntza eta zainketa zerbitzuak ezinbestekoak dira adineko pertsonen osasuna eta burujabetasuna bermatzeko eta beren ohiko ingurunean ahalik eta luzaroen bermatzeko. Gogoan izan behar dugu, orobat, irabazi asmorik gabeko elkarteek eta boluntarioek egiten duten lana.

Beste faktore garrantzitsu bat osasuntsu eta aktibo zahartzeko, osasuna sustatzeko eta gaixotasunak (fisikoak, burukoak eta sozialak) saihesteko programak bultzatzean datza. Izan ere, zahartu ahala, pertsonak ohitura osasuntsuak hartu behar dituzte, beren bizi kalitateari eutsi ahal izateko.

**GIZARTE ETA OSASUN
ZERBITZU LAGUNKOIAK**
Koordinazioa,
Erabiltzeko aukera,
Jarraipena, Gertutasuna,
Osagarritasuna

OSASUNAREN MUNDU ERAKUNDEAREN GOMENDIOAK.

NOLAKOAK DIRA ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN KOMUNITATE ETA OSASUN ZERBITZUAK?

- Osasuna sustatu, bermatu eta berreskuratzeko osasun zerbitzuen eta laguntza komunitarioko zerbitzuen aukera egokia dago.
- Etxeko laguntza zerbitzuek zainketa pertsonala, osasun zainketa eta etxe

lanak barne hartzen dituzte.

- Osasun eta gizarte zerbitzuak estrategikoki kokatuta daude eta garraibide guztiak iristen dira bertara.
- Adineko pertsonen zaintzarako egoitzak eta etxebizitzak zerbitzuetatik eta komunitateko gainerako kideengandik gertu daude.
- Eraikuntzari dagokionez, osasun eta komunitate zerbitzuen instalazioak seguruak eta erabat irisgarriak dira.
- Adineko pertsonentzako osasun eta gizarte zerbitzuei buruzko informazioa argia eta ulerterraza da.
- Zerbitzuak emateko lanak erraz koordinatzen eta kudeatzen dira.
- Langile guztiak adeitsuak dira eta laguntzeko prest daude; adineko pertsonen laguntzeko trebatu dira.
- Osasun zerbitzuak eta laguntza komunitarioko zerbitzuak erabiltzea eragozten duten oztopo ekonomikoak gutxituz doaz.
- Adin guztietako pertsonen boluntario lana egitea bultzatzen da.
- Hilerrak irisgarriak eta nahikoak dira.
- Larrialdietako komunitate plangintzak aintzat ditu adineko pertsonen ahultasunak eta gaitasunak.

Donostiako **adineko pertsonen** aburuz, zerbitzu soziosanitarioen sare on bat dago, sare irisgarri eta deszentralizatu bat, pertsonen beharrak gero eta gehiago hartzen dituen kontuan. Halaber, ondorengoak ere **baloratzen** dituzte: arreta soziosanitaria –bereziki, etxez etxeko laguntza zerbitzua (ELZ)–, azken urteotan egindako hobekuntzak eta arreta ekimen berritzaileenak eta proiektu pilotuak, hainbat erakunde eta instituziorekin batera gauzatutakoak (adibidez, “Etxean Ondo” programa, INGEMA Fundazioarekin; sendagaien erabilera hobetzeko programa, Gipuzkoako Sendagaigileen Elkartearekin; *Kanguras* programa; “Jakiten” programa; etab.).

Hala ere, adineko pertsonen arreta pertsonarengan jartzen duen eredu integral baten alde lanean jarraitzea **proposatzen** dute eta, horretarako, lehendik dauden arreta baliabideetan eta horien erabilgarritasunean malgutasun handiagoa egotea, zerbitzuak dibertsifikatzea eta gertuen daudenak sustatzea nahi dute. Orobat, gizarte zerbitzuek eta elkarteek elkarlan estuagoan aritzea **eskatzen dute**, baita hornidura gehiago egotea, izapide burokratikoak arintzea eta informazio hurbilagoa eta ulerterrazagoa eskaintzea ere.

DONOSTIARENTZAKO FUNTSEZKO ERRONKAK

Beren bizi proiektua modu autonomoan garatzeko zailtasun eta premia handienak dituzten pertsonei beharrezko baliabideak eskuratzen lagunduko dien zerbitzu soziosanitarioen sare bat duen hiria.

DONOSTIARENTZAKO HELBURUAK

- 8.A. Arretaren jarraipena eta gizarte eta osasun zerbitzuen arteko koordinazioa bermatzea.
- 8.B. Laguntza sistema formalen eta ez-formalen arteko osagarritasuna ahalbidetzea.
- 8.C. Laguntza dibertsifikatzea, etxean/ingurunean geratu ahal izateko.
- 8.D. Gizarte zerbitzuez baliatu ahal izateko sistema bat izatea.

ESKU-HARTZE ILDOAK ETA EKINTZAK

8.1. ILDOA. INFORMAZIO ETA ARRETA SOZIOSANITARIOKO BALIABIDEAK HOBETZEA.

- 8.1.1. Arreta soziosanitarioko talde eraginkorrak bultzatzea.
- 8.1.2. Gizarte eta osasun zerbitzuak malgutzea eta hobetzea (ikusi 1.3.2., 4.2.4., 4.2.5. eta 8.2.1. ekintzak).
- 8.1.3. Osasuna sustatzeko programak sortzea eta bultzatzea.

8.2. ILDOA. EGOERA AHULEAN DAUDEN ADINEKO PERTSONAK HOBETO EZAGUTZEA ETA HORIEKIKO ESKU-HARTZEA HOBETZEA.

- 8.2.1. Bakarrik eta/edo isolatuta bizi diren adineko pertsonetikiko tokiko esku-hartze eredua (ikusi 4.2.4., 4.2.6. eta 8.1.2. ekintzak).

Eremu honetako ekintzak Donostia Lagunkoia Hiri Planaren parte-hartze prozesuan lagundu duten pertsonei kontsulta egin ondoren gauzatu dira. Ekintza horien helburua hiriko adineko pertsonen beharrak hobeto ezagutzea eta arreta eta laguntza zerbitzu hobeak eskaintzea da, baita prebentzioko ekimenak hobetzea ere, horrela, adineko pertsonak beren etxeetan duintasunez zahartu ahal izateko.

8.1. ildoa **INFORMAZIO ETA ARRETA SOZIOSANITARIOKO BALIABIDEAK HOBETZEA.**

8.1.1. EKINTZA	ARRETA SOZIOSANITARIOKO EKIPO ERAGINKORRAK BULTZATZEA.																
JARDUKETAK	<p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>8.1.1.1. Arreta soziosanitarioko talde txikiak, protokolizatuak, oinarrizko arretara bideratutakoak eta lurraldeka banatutakoak.</p> <p>GZ bakoitzari, auzo bakoitzari lotutako zerbitzua proposatzen da, elkarlan estuan arituko diren taldeekin.</p> <p>8.1.1.2. Hornidurak handitzeko eta langile espezializatuak gehitzeko neurriak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Adineko pertsonen zaintzan espezializatutako langileak, geriatrak, gehitzea osasun zentroetan eta ospitaleetan. ▪ Osasun publikoan arreta eta tratamendu odontologikoak finantza daitezzen proposatzea (adineko pertsonen ahoko osasuna barne). ▪ Osasun zentroetan arreta psikologikoa eskaintzea, lehen mailako arreta soziosanitarioan. 																
JUSTIFIKAZIOA	Lurraldeko gainerako zerbitzu eta eragileekin batera sare gisa lan egiten duten talde txikiak sortzeari esker, gizarte esku-hartzea hobetuko da eta adineko pertsonentzako zerbitzu pertsonalizatuago bat eskainiko da, Donostia jada lantzen ari den ildotik.																
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK															
KRONOGRAMA	<table border="1"> <tr> <td>IV. hiruhil.</td> <td>I. hiruhil.</td> <td>II. hiruhil.</td> <td>III. hiruhil.</td> <td>IV. hiruhil.</td> <td>I. hiruhil.</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2014</td> <td>2015</td> </tr> </table>					IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.	2013	2014	2014	2014	2014	2015
IV. hiruhil.	I. hiruhil.	II. hiruhil.	III. hiruhil.	IV. hiruhil.	I. hiruhil.												
2013	2014	2014	2014	2014	2015												

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

AURREKONTUA	
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA
GOMENDIO OPERATIBOAK	Zerbitzu soziosanitario publikoekin, elkarteekin, beste erakunde publiko edo pribatuekin eta boluntarioekin elkarlanean, " <i>hirugarren sektoreko elkarteek modu egonkorrean eta aldizka parte hartzen dutela bermatuz</i> ".

8.1.2. EKINTZA	ZERBITZUAK HOBETZEA.	MALGUTZEA	ETA
<p>JARDUKETAK</p>	<p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>8.1.2.1. Laguntza zerbitzu publikoek babestutako programa gisa sustatzea.</p> <p>8.1.2.2. Etxez etxeko Laguntza Zerbitzuak (ELZ) hobetzeko ekintzak, erabiltzaileen behar pertsonaletara egokitzeko.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zerbitzuaren kostua murriztea proposatu da. ▪ Ordutegiak aukeratzekoan malgutasun handiagoa eskaintzea; ▪ Laguntzaileen mugikortasuna murriztea, adineko pertsonetik harremana estutzeko eta hurbilagoko segimendua egin ahal izateko. <p>8.1.2.3. Sendagaien kudeaketari loturiko ekintzak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sendagaiak sinplifikatzea eta botikariari ere kontsultak egiterik badagoela gogoraraztea. ▪ “Sendagaien erabilera optimizatzeke” programa (egun doakoa ELZko erabiltzaileentzat bakarrik) beste pertsona batzuei ere helaraztea. Programa honi esker, farmaziako profesionalak errezetak eta <i>blister</i>-etako sendagaiak kudeatzen ditu eta sendagaiak ondo ematen diren ala ez kontrolatzen du. <p>8.1.2.4. Gizarteko laguntza sareen bidez “kasuak” detektatzea. Adineko pertsonen zentroetan “harrera/erreferentzia irudiak” sartzea eta deribazio protokoloak definitzea (ikusi 1.3.2.; 4.2.4.; 4.2.6. eta 8.2.1. ekintzak).</p> <p>8.1.2.5. “Zerbitzu soziosanitarioen erabiltzaileen defendatzaile” irudia sortzea.</p> <p>Bezeroei arreta eskaintzen dien irudiaren aldean desberdina.</p> <p>Beste eginkizun batzuen artean, menpeko adineko pertsonen arreta berezia eskainiko zaie, tratu txar edo arduragabekeria egoerak saihesteko (ikusi 8.1.2. ekintza ere).</p>		

8.1.2.6. Donostiako Zaintzaileei Laguntzeko Udal Planaren garapena bultzatzea, hemen jasotako proposamen guztiei bide eginez (“zaintzailea zaintzea” 4.2.5. ekintzan jasotakoaren osagarri gisa).

- “**Zerbitzu anitzeko bonuen**” sorrera aztertzea (laguntza orduak...) adineko pertsonak eta haien zaintzaileek erabiltzeko, beren lehentasunen eta interesen arabera.
- “Zaintzaileekin lagunkoia den Donostia” markaren sorrera bultzatzea, praktikatik abiatuta.
- Familia esparruko zainketen balioa eta laguntza nahiz zerbitzu profesionalekin osatzeko beharra agerian jartzeko **sentsibilizazio ekintzak**.
- **Zaintzailearentzako bitartekaritza eta laguntza zerbitzuak** barne hartzea, familiaren baitan zaintza banatzeko erabakiak kudeatzen laguntzeko.

8.1.2.7. Hiritarrentzako laguntza estaldura ziurtatzea, **adineko pertsona ahulei arreta berezia jarritz.**

- Toki administrazioak “inorena ez den lurlean” dauden pertsonak onartzeko ahalegina egiteko bideak finkatzea. Zehazki, honako pertsona hauek onartzeko:
 - Buru osasuneko arazoak dituzten pertsonak, zerbitzu soziosanitario espezializatuak eskuratu ezin dituztenak, menpekotasun egoera aitortua ez dutelako, adibidez (zerbitzuak ez daude beharrera egokituta).
 - Tratu desegokia ematen dieten eta askotan diruz adineko hauen menpe dauden familiartekoekin batera bizi behar izatearen “gatibu” diren eta adinean oso aurrera doazen pertsonak.
 - Isolatuta dauden adineko pertsonak, informazioa eskuratzeko zailtasuna dutenak.

8.1.2.8. Zerbitzuen ordutegiak malgutzea eta zabaltzea (irekiera nahiz itxiera ordutegiak, baita erabilera denbora ere).

JUSTIFIKAZIOA

Adineko pertsonen arreta integrala indarreko legerian dago araututa. Honako lege hauek nabarmen daitezke: Menpekotasun Egoeran dauden pertsonen Arreta eta Autonomia Pertsonala Sustatzeari buruzko 39/2006 Legea eta

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

<p>Gizarte Zerbitzuei buruzko abenduaren 5eko 12/2008 Legea.</p> <p>Udal erakundeek, gainerako administrazioekin batera, adineko pertsoneri zerbitzu emateko lan egiten dute, zenbait inguruabar tarteko, finkatutako parametroetatik kanpo dauden haiek ere barne hartuta.</p> <p>Pentsio sistema publikoaren egokitzapena (diru-sarrerara duin batzuen berme gisa) eta osasun sistemaren egokitzapena (osasun arretaren berme gisa) izan behar dira adineko pertsonen ongizatea eta bizi kalitatearen oinarriak, gizarte zerbitzuekin batera. Arreta zerbitzuen eredu integratua proposatutako hobekuntzak, neurri handi batean, malgutasun handiago batean eta prestazioen estaldura handitzean oinarritzen dira (alderdi hau aurrekontu erabilgarritasunari oso lotua dago). Bestalde, tratu pertsonalizatuagoa lortzeko ekintzek hobekuntza nabarmena ekarriko dute adineko pertsonen zaintza integralean.</p>							
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Donostiako Sustapena Berdintasuna				
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA		ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK							

8.1.3. EKINTZA		OSASUNA SUSTATZEKO PROGRAMAK SORTZEA ETA BULTZATZEA.					
JARDUKETAK	<p>Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:</p> <p>Adineko pertsonen osasuna sustatzeko ekintzen udal esparrua definitzea.</p> <p>8.1.3.1. Ohitura osasungarriak sustatzeko programak bultzatzea: elikadura, kirola, etab.</p> <p>8.1.3.2. Estimulazio kognitiboko tailer eskaintza bultzatzea: talde gehiago, udalerrri osoan banatuta.</p> <p>8.1.3.3. Eguneko zerbitzuen erabiltzaileentzako terapia tailerrak diseinatzea (ELZ, eguneko zentroak, egoitzak...) "<i>eguneroko jardueri loturiko eginkizunen bidez gaitasun funtzional hondarrak landu ditzaten</i>".</p> <p>8.1.3.4. Arreta zerbitzu gehiago garatzea menpekotasunaren mugan dauden pertsonentzat (adineko pertsona ahulak edo hondatze kognitibo arinekoak).</p>						
JUSTIFIKAZIOA	<p>Prebentzioa funtsezko elementua da osasuna babesteko; adineko pertsonen eta, oro har, pertsona orok ohartu behar du oso garrantzitsua dela norberaren osasunaren zaintzan aktiboki parte hartzea, ohitura osasungarriak hartuz, osasun fisiko, psikiko eta sozialaren alde egiteko, osasuna gaixotasun eza baino gehiago bizitzeko modu gisa hartuz, zahartze prozesuarekiko jarrera positibo batekin.</p>						
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK			Kirolak Osasuna Donostia Kultura		
KRONOGRAMA	IV. hiruhil. 2013		I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014	I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA							
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA						

Donostiako Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

GOMENDIO
OPERATIBOAK

8.2. ildoa

**EGOERA AHULEAN DAUDEN
ADINEKO PERTSONAK HOBETO
EZAGUTZEA ETA HAIEKIKO
ESKU-HARTZEA HOBETZEA.**

8.2.1. EKINTZA

**BAKARRIK ETA/EDO GIZARTETIK
ISOLATUTA BIZI DIREN ADINEKO
PERTSONEN GAINEKO TOKIKO
ESKU-HARTZE EREDUA.**

JARDUKETAK Zerbitzuen eta prestazioen esparruan:

8.2.1.1. Protokoloak diseinatzea eta programak garatzea bakarrik eta/edo gizartetik isolatuta bizi diren adineko pertsonak **detektatzeko, eta** haien gaineko **esku-hartzea eta segimendua egiteko.**

Urrats bat gehiago 2009az geroztik martxan dauden gizarte zerbitzuekin loturarik izan ez duten **85 urtetik gorako adineko pertsonen etxez etxeko bisitak egiteko udal programaren ildotik.**

8.2.1.2. Bakarrik bizi diren adineko pertsonen beharrak aztertzea.

- Pertsona horiek **gizartean eta komunitatean integratzeko ibilbide** bat finkatzea, beren beharrak estaltzeko eta beren harreman sarea sustatzeko.

Beste administrazio eta erakunde, elkarte, talde boluntario eta bestelakoekin lankidetzan jardutea; laguntza jarduketak, laguntza pertsonala eta soziala (ikus 4.2.4. eta 4.2.6. ekintzak ere).

8.2.1.3. Auzoetako udal profesionalak modu integral eta koordinatuan lan egiteko bideak ezartzea, adineko pertsonen informazioa helarazteko eta behar egoerak detektatzeko.

8.2.1.4. Dagokien erakundeekin batera, adineko pertsonen **tratu txarrak detektatzeko, ebaluatzeko eta errotik ezabatzeko programa** bat bultzatzea

DONOSTIA LAGUNKOIA – HIRI PLANA SAN SEBASTIÁN AMIGABLE – PLAN DE CIUDAD

(familia, erakunde eta gizarte esparruetan).						
JUSTIFIKAZIOA		Gizarte Ongizateko Zuzendaritzak denbora luzez dihardu egoera ahulean dauden pertsonen identifikazioan eta segimenduan lanean, bereziki talde ahulenei arreta eskainiz. Beste eragile batzuekin batera lan egiteko bultzada berri batek Donostiako pertsona hauen errealitatea hobeto ezagutzeko balio izango du, epe labur eta ertainerako esku-hartzeak planifikatu ahal izateko.				
DEPARTAMENTU ARDURADUNA	Gizarte Ongizateko Zuzendaritza	ERAKUNDE PARTE-HARTZAILEAK	Lege Zuzendaritza Hiri Azpiegituren eta Zerbitzuen Zuzendaritza			
KRONOGRAMA		IV. hiruhil. 2013	I. hiruhil. 2014	II. hiruhil. 2014	III. hiruhil. 2014	IV. hiruhil. 2014
						I. hiruhil. 2015
AURREKONTUA						
SEGIMENDUA	ADIERAZLEAK BETETZE MAILA					
GOMENDIO OPERATIBOAK						

PLANAREN SINTESIA

I. EREMUA - HIRIGINTZA ADEITSUA, AIRE ZABALEKO ESPAZIOAK, PLAZAK, KALEAK ETA ERAIKIN PUBLIKOAK.

1.1. ekintza ildoak. HIRIGINTZARAKO DISEINU ETA GARAPEN NEURRIAK.

1.1.1. LAGUNKOITASUN IRIZPIDEAK SARTZEA HIRIGINTZAKO ARAUDIAN ETA PLANGINTZAN.

- 1.1.1.1. Irizpide “lagunkoiak” ziurtatzeko araudiak garatzea.
- 1.1.1.2. Terrazekin, dendekin, etab. espazio publikoa aprobetxatzeko araudia egokitzea.
- 1.1.1.3. Araudia berrikusteko prozesuan adineko pertsonak ordezkatzeko (kontsulta organo gisa).

1.1.2. HOBEKUNTZA “LAGUNKOIAK” EGITEA ESPAZIO PUBLIKOETAKO ELEMENTUETAN.

- 1.1.2.1. Espazio publikoan adinekoentzako ariketa eremuak edo parkeak jartzea.
- 1.1.2.2. Ura edateko iturriak jartzea.
- 1.1.2.3. Kaleetan eserleku gehiago jartzea erabilgarri.
- 1.1.2.4. Hiriko espazio publikoetako komun publikoak gehitzea eta hobetzea.
- 1.1.2.5. “Adineko pertsonentzako hiri espazio lagunkoiak” programa.

1.1.3. ADINEKO PERTSONENTZAKO INGURUNE SEGURUAK SUSTATZEA.

- 1.1.3.1. Segurtasun neurriak espazio publikoan.
- 1.1.3.2. Segurtasun publikoa eta haren pertzepzioa areagotzen duten neurriak garatu eta ezartzea.

1.2. ekintza ildoak. BELAUNALDIEN ARTEKO BIZIKIDETASUNA ETA HARREMANAK AHALBIDETZEN DITUZTEN NEURRIAK.

1.2.1. BELAUNALDI DESBERDINETAKO PERTSONENTZAKO ESPAZIO MISTOAK DISEINATZEA HIRIAN.

- 1.2.1.1. Belaunaldien arteko topaguneak.
- 1.2.1.2. Topalekuen garapena bultzatzea.

1.3. ekintza ildoak. DONOSTIAN MERKATARITZA LAGUNKOIA SUSTATZEA.

1.3.1. GERTUKO MERKATARITZA SUSTATZEA.

1.3.1.1. Gertuko merkataritza sustatzeko udal programa.

1.3.2. IRIZPIDE “LAGUNKOIAK” EZARTZEA TOKIKO ZERBITZUETAN.

1.3.2.1. Hurbileko dendak: araudia eta “lagunkoitasun” parametroak jarduera lizentzian.

1.3.2.2. Dendetarako eta haien barruko instalazioetarako irisgarritasuna hobetzea.

1.3.2.3. “Denda laguna” kanpaina.

II. EREMUA - GARRAIOA ETA MUGIKORTASUNA.

2.1. ekintza ildoak. GARRAIO PUBLIKORAKO NEURRI LAGUNKOIAK.

2.1.1. HOBEKUNTZAK HIRIKO AUTOBUSEN SAREAN ETA ZERBITZUAN.

- 2.1.1.1. *Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planeko* programen ezarpena sustatzea.
- 2.1.1.2. Geltokietako hobekuntzak, *Geltokiak Modernizatzeko Plana*, Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Plana.
- 2.1.1.3. Geltokien kokapenari eta hobekuntza aukerei buruzko azterketa, jarduketa osagarri gisa.
- 2.1.2.4. Linea batzuen maiztasuna hobetzeko bideragarritasun azterketa.
- 2.1.2.5. Autobus-gidarien prestakuntza programa.

2.1.2. HOBEKUNTZAK EUSKAL TRENBIDE SAREAN.

- 2.1.2.1. Bagoietan (“topoan”) kendu diren komunak berreskura daitezela sustatzea.
- 2.1.2.2. Trenbide sareko (RENFE) irisgarritasuna hobe dadin sustatzea.

2.2. ekintza ildoak. HOBEKUNTZAK ADINEKO PERTSONEN MUGIKORTASUNEAN.

2.2.1. HOBEKUNTZAK MUGIKORTASUNEAN ETA IRISGARRITASUNEAN.

- 2.2.1.1. *Hiriko Mugikortasun Planaren* garapena bultzatzea Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planaren baitan.
- 2.2.1.2. *Irisgarritasun Plana* garatzea, Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planaren baitan.
- 2.2.1.3. Semaforo sarea hobetzeko jarduketak.
- 2.2.1.4. Taxi zerbitzuari dagozkion jarduketak.
- 2.2.1.5. Mugitzeko zailtasunak dituzten pertsonentzako zerbitzu berritzaile bat martxan jar dadila sustatzea (orgatxoak, trizikloak, etab.).

2.2.2. HOBEKUNTZAK HIRIKO APARKALEKU SISTEMAN ETA SAREAN.

- 2.2.2.1. Aparkaleku sareko jarduketak.
- 2.2.2.2. Gune zehatzetan adineko pertsonak azkar igo eta jaisteko aparkaleku plazen sarea.

2.2.3. HOBEKUNTZAK OINEZKOEN BIDEETAN.

2.2.3.1. Zenbait auzo lotzeko oinezkoentzako bideak eta ibilbideak.

2.2.3.2. “Bide lagunkoiak” kanpaina sustatzea eta koordinatzea.

2.2.4. HOBEKUNTZAK BIDEGORRIEN SAREAN.

2.2.4.1. Bidegorrien sarea pixkanaka hiriko auzo guztietan barrena zabaltzea.

2.2.4.2. Gune eta puntu gatazkatsuak eta haien seinaleztapena hobetzeko ekintzak.

2.2.4.3. Hiriko bizikleten erabilera eta zirkulazioa arautzen duen ordenantza betetzea.

2.3. ekintza ildoak. MUGIKORTASUN SEGURUA DENONTZAT.

2.3.1. PRESTAKUNTZA, KONTZIENTZIAZIO, GIZATASUN ETA BIDE HEZIKETAKO EKINTZAK.

2.3.1.1. *Bide Segurtasun Programa* garatzea Donostiako Hiri Mugikortasun Iraunkorrerako Planaren baitan.

2.3.1.2. Espazio publikoko bizikidetza eta erabilera partekatua bermatzeko tresnak.

2.3.1.3. Talde desberdinei (haurrak, gazteak, adinekoak, txirindulariak, oinezkoak, etab.) zuzendutako bide heziketa eta prestakuntza sustatzea.

2.3.1.4. Adineko pertsoneri zuzendutako garraio publikoari buruzko prestakuntza.

2.3.1.5. Informatzeko, kontzientziatzeko eta istripuak saihesteko kanpainak.

2.3.2. ZIRKULAZIOA BARETZeko NEURRIAK.

2.3.2.1. Hiriko abiadura mugatuko eremuak (30eko eremuak) eta abiadura oso mugatukoak (10eko eremuak) zabaltzea.

2.3.2.2. Autobusen zirkulazioa baretzeko neurriak aztertzea.

III. EREMUA - ERAIKINAK, EKIPAMENDUAK ETA ETXEBIZITZA.

3.1. ekintza ildoak. BIZITEGI SISTEMA PUBLIKOA ADINEKO PERTSONEN BEHARRETARA EGOKITZEA.

3.1.1. AUKERAKO BIZITEGI SISTEMA BERRIAK MARTXAN JARTZEA.

- 3.1.1.1. Etxebizitza politikari buruzko hausnarketa prozesua, adineko pertsonen ikuspegia kontuan hartuta.
- 3.1.1.2. Gutxieneko zerbitzuak partekatzen dituzten adineko pertsonentzako etxebizitza komunitateak sortzen laguntzea.
- 3.1.1.3. Adineko pertsonentzako etxebizitza eredu berriak, berritzaileak eta parte-hartzaileak prestatzea eta proposatzea.

3.2. ekintza ildoak. ETXEBIZITZA ESKURATZEN ETA ADINEKO PERTSONEN ESKAKIZUNETARA EGOKITZEN LAGUNTZEA.

3.2.1. ADINEKO PERTSONEI ETXEBIZITZARI BURUZKO INFORMAZIOA, LAGUNTZA ETA AHOLKUAK EMATEA.

- 3.2.1.1. Instituzioen arteko leihatila bakarra garatzea etxebizitza arloko laguntzak izapidetzeko.
- 3.2.1.2. Auzo elkarten bidez informazio zerbitzua ahalbidetzea.
- 3.2.1.3. Informazio zerbitzu bat martxan jartzea, adineko pertsonentzako erreferentziazkoak diren beste zerbitzu publiko batzuen bidez.
- 3.2.1.4. Adineko pertsonentzako aholkularitza gida bat egitea, beren etxebizitzari buruzko erabaki egokiak har ditzaten.
- 3.2.1.5. Etxebizitza arloko aholkularitza zerbitzu bat sortzea.

3.2.2. ADMINISTRAZIO ETA FINANTZA LAGUNTZA.

- 3.2.2.1. Araudia aplikatzerakoan malgutasun handiagoa ahalbidetzen duten formulak aztertzea.
- 3.2.2.2. Baliabide/diru-sarrera txikiak dituzten adineko pertsonen etxebizitzak egokitzeko laguntza ildo espezifiko baten sorrera bultzatzea.
- 3.2.2.3. Bizilagun komunitateei zuzendutako udal bitartekaritza zerbitzu bat martxan jartzea.

3.3. ekintza ildoak. ADINEKO PERTSONEN BEHARRETARA EGOKITUTAKO EKIPAMENDU PUBLIKOAK.

3.3.1. EKIPAMENDU PUBLIKOAREN EGOKITZAPENA SUSTATZEA.

3.3.1.1. Lankidetzaren publikoa eta pribatua sustatzea.

3.3.1.2. Espazioak mugikortasun eta zentzumen zailtasunak dituzten pertsonentzat egokitzea.

IV. EREMUA - GIZARTE SAREAK ETA BABESA.

4.1. ekintza ildoak. DONOSTIA, HIRI LAGUNKOIA.

4.1.1. “HIRI LAGUNKOIAREN” KOMUNITATE KONTZEPTUA SORTZEA.

- 4.1.1.1. “Adineko pertsonari administrazio izapideak egiten lagunduko dion pertsona lagunkoiaren” irudi publikoa sor dadila sustatzea.
- 4.1.1.2. Hiriko gizarte eta komunitate sarea indartzeko ekintzak.
- 4.1.1.3. Ikastetxeetako hezkuntza eta sentsibilizazio programa.

4.1.2. “HIRI LAGUNKOIAREN” KONTZEPTUA SOZIALIZATZEA.

- 4.1.2.1. “Hiri lagunkoia” kontzeptua sustatzeko eta zabaltzeko jarduerak.
- 4.1.2.2. Hiri lagunkoien proiektua eta filosofia zabaltzea.

4.2. ekintza ildoak. GIZARTE SAREAK SUSTATZEA ETA INDARTZEA.

4.2.1. ELKARTEAK BABES SARE INFORMAL GISA.

- 4.2.1.1. Adineko pertsonari lotutako elkarte eta erakundeen errolda eguneratzea.
- 4.2.1.2. Adineko elkarte desberdinen arteko lankidetzaren estrategia bat diseinatzera bideratutako neurriak.

4.2.2. “ZAHAR ETXEEN” FUNTZIO BERRIA ZEHAZTEA.

- 4.2.2.1. Donostiako zahar etxeen funtzioari buruz hausnartzea eta etorkizunerako estrategia bat diseinatzea.

4.2.3. LURRALDE OSOAN ZEHAR BABES SARE GISA JARRITAKO EKIPAMENDU PUBLIKOAK.

- 4.2.3.1. Ekipamendu desberdinen arteko lankidetzaren sarea, bakarrik eta isolatuta dauden eta laguntza behar izan dezaketen adineko pertsonak detektatzeko.

4.2.4. BABESERAKO AUZO SARE BAT GARATZEA.

- 4.2.4.1. “Auzo Onaren Programa”, komunitatearen garapena bultzatzearen ildotik.
- 4.2.4.2. “Auzotarren eguna” sortzea, loturak eta harremanak estutzeko.

4.2.5. ZAINZAILERAK ZAINZEA.

- 4.2.5.1. Zaintzaileei laguntzeko programa, eguneroko bizitza kudeatzen laguntze aldera.
- 4.2.5.2. Zaintza ahalbidetzeko bateratze neurriak babestea.
- 4.2.5.3. Adineko pertsonak beren kargura dituzten zaintzaile eta familiarakoentzako prestakuntza eta aholkularitza programak.
- 4.2.5.4. Zaintzaile gisa aritzen diren adineko pertsonen zuzendutako sentsibilizazio kanpaina, beren autoestimua bultzatzeko eta ahalduntze mezua helarazteko.

4.2.6. GERTUKO MERKATARITZA, GIZARTEAREN ETA ADINEKO PERTSONEN BEHARREI ERANTZUTEKO.

- 4.2.6.1. “Merkataritza berriek” “merkataritza tradizionalaren” elementu lagunkoiak balio gisa barne hartzea sustatzeko sentsibilizazio ekintzak.
- 4.2.6.2. Merkataritza adinekoentzako hurbileko babes espazio gisa eta informazio gune interesgarri gisa sustatzea.

V. EREMUA - ZAHARTZE AKTIBOA: PARTE-HARTZEA, ENPLEGUA ETA IKASKUNTZA.

5.1. ekintza ildo. ZAHARTZE AKTIBOAREN IDEIA INDARTZEA.

5.1.1. GIZARTEA ZAHARTZE AKTIBOARI BURUZ SENTSIBILIZATZEA.

5.1.1.1. Zahartze aktiboaren aldeko informazio, sentsibilizazio eta kontzientziazio programa.

5.1.2. ADINEKO PERTSONEN ARTEAN AISIALDIA SUSTATZEA.

5.1.2.1. Adineko pertsonen hiriko kultura eta aisialdi eskaintzan parte hartzeko dituzten aukerak gehitzea eta hobetzea.

5.1.2.2. Adineko pertsonen kultura ekintzak eta aisialdi aktiboko ekintzak antolatu eta haietan parte har dezatela sustatzea. "+ 55 programa".

5.2. ekintza ildo. UDAL POLITIKEN ANTOLAKETAN PARTE HARTZEA.

5.2.1. UDALAK PARTE-HARTZE PUBLIKOA SUSTATZEA.

5.2.1.1. Adineko pertsonen parte-hartze espazioei babesa emateko estrategiak.

5.2.1.2. Udalaren parte-hartze foro guztietan adineko pertsonentzako kupoak jartzearen bideragarritasuna aztertzea.

5.2.1.3. Udal kudeaketan adineko pertsonen ikuspegia barne hartzea.

5.2.1.4. Belaunaldien arteko ikuspegia barne hartzea parte-hartze prozesuak eta espazioak diseinatzerakoan eta garatzerakoan.

5.2.1.5. Hirigintza parte-hartzailea bultzatzera bideratutako neurriak.

5.2.1.6. Parte-hartze tailer edo mintegiak; parte-hartze esperientziak trukatzeko espazioak.

5.2.2. ADINEKO PERTSONEN PARTE-HARTZEA HIRIKO BIZITZAREN ESPARRU GUZTIETAN. GIZARTE BOLUNTARIO LANAK.

5.2.2.1. Adineko pertsonen Gizarte Boluntario Lanak Bultzatzeko Plana.

5.2.2.2. Elkartasunezko eta lankidetzazko parte-hartze eskari eta eskaintzak jasotzen dituen plataforma.

5.3. ekintza ildo. ADINEKO PERTSONEN PRESTAKUNTZA.

5.3.1. ETENGABEKO PRESTAKUNTZA ETA EZAGUTZA TRUKEA.

- 5.3.1.1. Adineko pertsonen artean eta adinekoen eta gizarteko gainera taldeen artean ezagutza truka dadila bultzatzea.
- 5.3.1.2. Adinekoentzako prestakuntza ekintzak.
- 5.3.1.3. Erakundeek prestakuntza eta kultura programen eskaintza babestea.

5.3.2. EUSKARA IKASTEKO AUKERAK.

- 5.3.2.1. Adineko pertsonak euskaraz aritzeko ekimenetan (mintzapraktika/mintzalaguna) parte har dezatela bultzatzea.
- 5.3.2.2. Adinekoek zuzendutako euskarazko kultura jarduerak.
- 5.3.2.3. Adineko pertsonen euskara ikasten laguntzeko neurriak ezartzea.
- 5.3.2.4. Euskararen irakaskuntza adineko pertsonentzat egokitzea.

5.4. ekintza ildoak. ADINEKO PERTSONAK ETA ENPLEGUA.

5.4.1. LANEKO BIZITZATIK ERRETIRORA IGAROTZEKO ETAPARI BURUZKO EZTABAIDA, HAUSNARKETA ETA PROPOSAMEN FOROAK SUSTATZEA.

- 5.4.1.1. Erretiroaren pertzepzio positiboa izaten laguntzeko ekimenak.
- 5.4.1.2. Hala nahi duten adinekoek lan merkatuan jarraitu ahal izateko aukera ematea.
- 5.4.1.3. Laneko bizitzaren amaierarako prestatzen laguntzeko trebakuntza, orientazio eta aholkularitza programak.

VI. EREMUA - ERRESPETATZEA, AINTZATESTEA ETA GIZARTEAN BARNE HARTZEA.

6.1. ekintza ildoak. ADINEKOENGANAKO ERRESPETUAREN KULTURA ERATZEA.

6.1.1. ADINEKO PERTSONAK AINTZATESTEN ETA ERRESPETUZ TRATATZEKO EKINTZAK SUSTATZEA ETA HAIEN LOTURIKO ESTEREOTIPO NEGATIBOAK EZABATZEN LAGUNTZEA.

- 6.1.1.1. Lankidetzaren hitzarmena, arreta soziosanitarioko profesionalen beste esparru batzuetako zerbitzu-emaileak presta ditzaten.
- 6.1.1.2. Belaunaldien arteko lankidetzaren programak hezkuntza espazioetan.
- 6.1.1.3. Gizartearen zahartzearen inguruan duen pertzepzioa hobetzeko adinekoen elkarteek eginiko ekimenak babestea.

- 6.1.1.4. Eguneroko bizitzako esparru guztietan adineko pertsonei tratu zuzena eta lagunkoia emateko jarraibideak biltzen dituen gida.
- 6.1.1.5. Profesionalei adineko pertsonen trataerari buruzko prestakuntza espezifikoa emateko ekimenak.

6.2. ekintza ildoak. ADINEKO PERTSONAK GIZARTEAN BARNE HARTZEA.

6.2.1. ADINEKO PERTSONEN BAZTERKETA SAIHESTEKO BIDEAK INDARTZEA.

- 6.2.1.1. Erostea ahalmen txikia duten adineko pertsonen errentak duintzeko ekimenak.
- 6.2.1.2 Errenta baxuenei mesede egiten dien zerga gehikortasuna egitea udalean.
- 6.2.1.3. Egoera edo gai zehatzen aurrean adineko pertsonak dituzten eskubideak hobeto ezagutzeko jarduerak.

VII. EREMUA - INFORMAZIOA ETA KOMUNIKAZIOA.

7.1. ekintza ildoak. UDAL INSTITUZIOEK “ADINEKO PERTSONEKIN LAGUNKOIAK DIREN” INFORMAZIO BIDEAK BULTZATZEA.

7.1.1. INFORMAZIOA EMATEKO MEKANISMOAK EGOKITZEA.

- 7.1.1.1. Udal informazioa zabaltzeko tresnak, adineko pertsonen ezaugarrietara egokituta.
- 7.1.1.2. Adinekoek gehien erabiltzen dituzten eta eskuragarrien dituzten bideak erabiltzea.
- 7.1.1.3. Adineko pertsonentzako eta desgaitasunen bat edota menpekotasuna duten pertsonentzako baliabideei buruzko informazioa zabaltzea.
- 7.1.1.4. Arreta eta informazio guneetan diharduten udal langileak prestatzea.

7.1.2. ADMINISTRAZIO HIZKUNTZA EGOKITZEA.

- 7.1.2.1. Eskuliburu bat diseinatu eta prestatzea: “Instituzioentzako tratu lagunkoiaren eskuliburua”.
- 7.1.2.2. Udal instituzioaren informazio kanal eta eduki guztietan komunikazio lagunkoiaren eskuliburuko arauak aplikatzea.

7.2. ekintza ildoak. INGURUKO ALDAKETETARA EGOKITZEN LAGUNTZEA.

7.2.1. INFORMAZIOAREN ETA KOMUNIKAZIOAREN TEKNOLOGIEN (IKT) ETA GIZARTE SAREEN ERABILERA BULTZATZEA.

- 7.2.1.1. Ordenagailuak erosi eta Internetera sartzeko adineko pertsoneri zuzendutako diru-laguntzen bideragarritasuna aztertzea.
- 7.2.1.2. Etxeetan gailu teknologikoen eta beste produktu lagungarri batzuen erabilera sustatzea.
- 7.2.1.3. IKTak erabiltzeko gune publikoak adineko pertsonen beharretara hobeto egokitzea.
- 7.2.1.4. Adineko pertsoneri zuzendutako IKTei buruzko prestakuntza programak.

7.3. ekintza ildoak. GIZARTEAREKIKO KOMUNIKABIDE “LAGUNKOIAK” EZARTZEA.

7.3.1. KOMUNIKABIDEEEKIKO LAN ESPEZIFIKOA. KONTZIENTZIAZIOA.

- 7.3.1.1. Adineko pertsonen eta informazioaren eta komunikazioaren inguruan hausnartzeko eta eztabaidatzeko lantaldea.

7.3.1.2. Gizarteak adineko pertsonen inguruan duen pertzepzioa hobetzeko komunikazio eta gizarte sentsibilizazio kanpaina, Donostia Lagunkoiaren esparruan.

7.3.2. ADINEKOEN TALDEEN ARTEKO KOMUNIKAZIO BIDEAK INDARTZEA.

7.3.2.1. Telebista programa bat martxan jartzen laguntzea.

7.3.2.2. Hiriko baliabide erabilgarrien eta gaien inguruko informazio eta komunikazio sarea.

7.3.2.3. Adineko pertsoneri loturiko elkarten arteko lankidetzak bultzatzea, sare gisa.

VIII. EREMUA - ZERBITZU SOZIOSANITARIOAK.

8.1. ekintza ildoak. INFORMAZIO ETA ARRETA SOZIOSANITARIOKO BALIABIDEAK HOBETZEA.

8.1.1. ARRETA SOZIOSANITARIOKO EKIPO ERAGINKORRAK BULTZATZEA.

- 8.1.1.1. Arreta soziosanitarioko ekipo txikiak, protokolarizatuak, arreta integralera bideratukoak eta lurraldeka banatutakoak.
- 8.1.1.2. Hornidurak handitzeko eta langile espezializatuak gehitzeko neurriak.

8.1.2. GIZARTE ETA OSASUN ZERBITZUAK MALGUTZEA ETA HOBETZEA.

- 8.1.2.1. Laguntza zerbitzu publikoek babestutako programa gisa sustatzea.
- 8.1.2.2. Etxez etxeko Laguntza Zerbitzuak (ELZ) hobetzeko ekintzak, erabiltzaileen behar pertsonaletara egokitzeko.
- 8.1.2.3. Sendagaien kudeaketari loturiko ekintzak.
- 8.1.2.4. Gizarteko laguntza sareen bidez “kasuak” detektatzea. Adineko pertsonen zentroetan “harrera/erreferentzia irudiak” sartzea eta deribazio protokoloak definitzea.
- 8.1.2.5. “Zerbitzu soziosanitarioen erabiltzaileen defendatzaile” irudia sortzea.
- 8.1.2.6. *Donostiako Zaintzaileei Laguntzeko Udal Planaren* garapena bultzatzea.
- 8.1.2.7. Hiritarrentzako laguntza estaldura ziurtatzea, adineko pertsonari arreta berezia jarritz.
- 8.1.2.8. Zerbitzuen ordutegiak malgutzea eta zabaltzea.

8.1.3. OSASUNA SUSTATZEKO PROGRAMAK SORTZEA ETA BULTZATZEA.

- 8.1.3.1. Ohitura osasungarriak sustatzeko programak bultzatzea: elikadura, kirola, etab.
- 8.1.3.2. Estimulazio kognitiboko tailer eskaintza bultzatzea: talde gehiago, udalerrirako osoan banatuta.
- 8.1.3.3. Eguneko zerbitzuen erabiltzaileentzako terapia tailerrak (ELZ, eguneko zentroak, egoitzak, etab.).
- 8.1.3.4. Arreta zerbitzu gehiago garatzea menpekotasunaren mugan dauden pertsonentzat (adineko pertsona ahulak edo hondatze kognitibo arinekoak).

8.2. ekintza ildoak. EGOERA AHULEAN DAUDEN PERTSONAK HOBETO EZAGUTZEA ETA HAIEKIKO ESKU-HARTZEA HOBETZEA.

8.2.1. BAKARRIK ETA/EDO GIZARTETIK ISOLATUTA BIZI DIREN ADINEKO PERTSONEN GAINEKO TOKIKO ESKU-HARTZE EREDUA.

- 8.2.1.1. Protokoloak diseinatzea eta programak garatzea egoera horiek detektatzeko, esku hartzeko eta segimendua egiteko.
- 8.2.1.2. Bakarrik bizi diren adineko pertsonen beharrak aztertzea.
- 8.2.1.2. Auzoetako udal profesionalak modu integral eta koordinatuan lan egin dezaten ahalbidetzea, adineko pertsonen informazioa emateko eta behar egoerak detektatzeko.
- 8.2.1.4. Adineko pertsonen txarrak detektatzeko, ebaluatzeko eta errotik ezabatzekeko programa bat.

Dokumentu hau osatzeko bidean zein hausnarketa prozesuan pertsona asko izan zarete lanean.

Adriana Martínez . Agustina Estensoro . Ainara Brusau . Ainara Tomasena . Aitor Ibero . Aitziber Indart . Aitziber San Román . Alfonso Vázquez . Alicia Ardanaz . Alicia Figueroa . Almudena Esteberena . Amaia Agirreolea . Amaia Nafarrete . Amaia Urkiza . Ana Juaristi . Ana Salustiano . Ana Vera . Ander Gómez . Ángel Abalde . Ángel Garay . Antton Elozegi . Arantxa Gurmendi . Arantxa Jauregi . Arantxa Zuriarrain . Arantza Gielmar . Arantza Vázquez . Axier Jaka . Begoña Sorozabal . Belén Alboniga-Txindurza . Benedicto Burgos . Carmen García . Carmen Urretabizkaia . Casilda Echeverría . David Rebollo . Edorta Aspiazu . Edurne Otamendi . Elena Bengoechea . Elena del Barrio . Esperanza Lozano . Estibaliz Uris . Eva Gallego . Fausto Blanco . Iciar Aguilera . Iciar Montejo . Idoia Elso . Ignacio Arbide . Iker Tolosa . Iñaki Baro . Iñaki Otamendi . Iñaki Sagastume . Iñigo Estomba . Iñigo Lamadrid . Isabel Landa . Isabel Saenz . Izaskun Egia . Javier Alday . Javier Juaristi . Jesús María Zaldua . Jon Albizu . José Antonio Ayerdi . José Antonio Fernández . José Manuel Susperregui . José María Aldanondo . José María Segura . Joseba Etxabe . Juan Aguesse . Juan Carlos Cuevas . Juan Karlos Izagirre . Juan Manuel Dublang . Juanjo San Sebastián . Judith Moreno . Julia Arrieta . Karmele Iribar . Karmele Mujika . Kepa Korta . Laia Arrieta . Lourdes Badiola . Luis Barinagarrementería . Luis Goenaga . Luisa Astiazarán . Mª Pilar Larreina . Maider González . Maravillas Dafaue . Mari José Goñi . María Fernández Ezeiza . Maribel Larrañaga . Marisa Ortigosa . Mayte Sancho . Mertxe Larrañaga . Mertxe Zabala . Miguel Ángel Ciganda . Miguel Sagüés . Miguel Tardagila . Mikel Esnal . Mikel Izagirre . Mikel Mirena Agirrezabal . Mónica Gómez . Nerea Goikoetxea . Nicolás González . Norma Andrade . Oier Espinilla . Pablo García . Paquita Novas . Pedro Irizar . Pedro Mª Ciganda . Pilar Romea . Pilar Sampeiro . Raquel Barroso . Sabino Ayestaran . Santxo Leizaola . Soledad Zubiaurre . Tere Barrenetxea . Toñi Martín . Vicente Etxeberria . Wilhelm Heskes . Zorione Aierbe.

Zuen lanagatik eskerrik beroena.

Donostiako Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

ESTRATEGIA
Donostia - San Sebastián